דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שני, ט"ז בתמוז תשמ"ז, 13 ביולי 1987 • גליון 19168

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

- קיסר על השביתה / אריה ארד
- בסרט הזה כבר היינו / אמנון אסד
- מבחן הכיס, מי אצל מי / עליזה ולך
- הודאה במקצת הגורם הפלשתינאי / נתן רוטנשטרייך
- תפנית בתנועה הציונית בארה"ב / יקיר צור
- בורסה וכלכלה; עכשיו; על הדשא; ספורט; בידור

מזג האויר

בגלל השביתה במגזר הציבורי לא נמסרה אמש תחזית מזג־האוויר

המו"מ במגזר הציבורי מתחדש בצל איום ההסתדרות – לחדש העיצומים ולהחריפם

שביתת האזהרה בכל משרדי הממשלה וברשויות המקומיות היתה מלאה • הסתדרויות הפקידים ועובדי המדינה דרשו להמשיך בשביתה – אך שאר האיגודים עצרו אותם • חמישה ועדים ארציים מתכנסים הבוקר ועשויים להחליט על המשך השביתה: בדואר, במשרד העבודה והרווחה, בבתי־החולים הממשלתיים, ברשויות המס ובבתי־המשפט • הארכה לראשי האוצר – עד יום ד'

מאת סופרי „דבר"

מטה המאבק הבין־אגפי המשותף להסתדרות ולאיגודים המקצועיים במיגזר הציבורי החליט אתמול, בעקבות פניית שר האוצר משה נסים לחדש את המו"מ, לסיים הבוקר ב־6.00 את שביתת האזהרה בת היממה ולחזור לעבודה תקינה בכל שלוחות המשק הציבורי. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הזהיר כי אם שר האוצר לא יביא הצעות חדשות יתחדש המאבק ואף יוחרף.

על פי ידיעות שזרמו אל מטה המאבק בתל־אביב ממועצות הפועלים וממוקדים אחרים היתה השביתה מלאה. השר נסים פנה כבר בשעות הצהרים המוקדמות אל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, והציע להיכנס למשא־ומתן ענייני בראשותו. הפגישה עם נסים וצוות המשא־ומתן המשותף לאוצר, לממשלה ולמעסיקים הציבוריים, אמור להתקיים מחר אחרי הצהרים בלשכת השר בירושלים. מטעם ההסתדרות ישתתפו המזכ"ל, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, סגניו וראשי האיגודים המקצועיים.

במטה המאבק התגלעה מחלוקת חריפה בין ראשי הסתדרויות הפקידים ועובדי המדינה לבין שאר האיגודים. הראשונים דרשו להמשיך בשביתה הכללית, או לפחות להתיר להם להמשיך ולהשבית סלקטיבית מספר מקומות עבודה. ראשי ועדים מכל רחבי הארץ, הכפופים לשתי הסתדרויות אלה נועדו, כל אחד בנפרד, ותבעו בסיומן של ישיבות סוערות להמשיך ולהחריף את המאבק.

(המשך בעמ' 2)

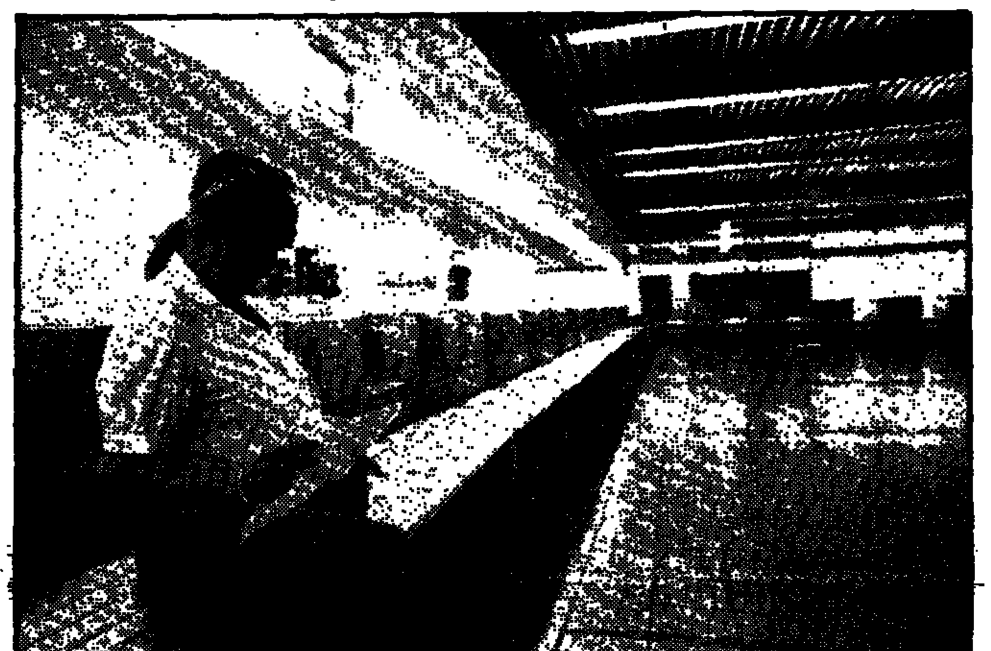

אולם הנוסעים היוצאים בלוד היה ריק אתמול בגלל השביתה. (צילום: גלמור שירד)

בפעם האחרונה הובא אבי רן לשער איצטדיון קריית־אליעזר

אלפים באו להיפרד משוער הנבחרת הלאומית • תובעים להגביר הבטיחות בכנרת • הפוגע שרוי בדיכאון – היום יוארך מעצרו

מאת אברהם צימר, סופר „דבר"

הלם וכאב, זאת הרגשתם של אלפי אוהדי „מכבי" חיפה, שחקניה, בני המשפחה ואנשי ציבור, ביניהם חברי כנסת, ראשי ההתאחדות לכדורגל, ראש העירייה אריה גוראל, ואלפי בני נוער ומבוגרים, שליוו את שוער הנבחרת הלאומית ו„מכבי" חיפה אבי רן, לדרכו האחרונה.

כבר בשעות הצהרים המוקדמות נהרו אלפים לאיצטדיון העירוני בקריית־אליעזר, כולם מורכני ראש, בוכים ולא מאמינים. כשהתקרב מועד הטקס, בשעה 17.00, מילאו את היציעים כ־12,000 צופים.

ארונו של אבי רן הונח במרכז המגרש, כששחקני קבוצת הנוער של האגודה עומדים דום משני צדיו. המשפחה ושחקני „מכבי" חיפה, מאמנה וחברי ההנהלה הגיעו יחד באוטובוס. בני המשפחה ושחקני הקבוצה התייפחו יחד. גם ביציע נשמעו קריאות בכי.

את הטקס פתח יו"ר אגודת

(המשך בעמ' 2)

אביו של אבי רן על קברו הרענן של בנו. (צילום: ישראל סימיונסקי)

תובעים להגביר הבטיחות

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

בחופי הכנרת ניכרו גם אתמול הדיה של התאונה הטראגית בשבת בצהריים, בה קיפח את חייו שוער נבחרת ישראל בכדורגל, אבי רן. בחופים היתה אתמול תנועה מעטה יחסית של מתרחצים ומטיילים, אך מנהלי החופים הביעו תקווה כי התאונה לא תמנע מאלפי המתרחצים והמטיילים לשוב ולפקוד את המקום. המתרחצים ובעלי החופים הוסיפו גם אתמול לדון

(המשך בעמ' 2)

המגזר הציבורי שבת ומרכזי הבילוי חגגו

מאת סופרי „דבר" ועתים

המגזר הציבורי שבת אתמול למשך יממה וגרם לשיבושים בכל תחומי החיים והמשק.

כ־450,000 עובדים שבתו במשרדי הממשלה, ברשויות המקומיות, ברשות שידור, בשדות התעופה, ברשות הנמלים, ברכבת ישראל, ב„בזק" ובשרותי הדואר ובמוסדות ההשכלה. גם שידורי הרדיו והטלוויזיה, לרבות מהדורות החדשות הושבתו, למעט השידורים לחו"ל. גלי צה"ל שידרו כרגיל.

בתי־החולים הופעלו במתכונת שבת ונדחו ניתוחים מתוכננים ובדיקות במרפאות החוץ. במרפאות קופת חולים היו רופאים, אך אנשי המינהל והאחיות נעדרו. בערים הורגשה השביתה מחמת אי פינוי האשפה שהצטברה במשך סוף השבוע.

התחבורה הציבורית פעלה כסידרה, אך נמלי הים והאוויר הושבתו. טיסות הוקדמו ובשדה התעופה נוצר לחץ עז של תנועת נוסעים. הבחינות במוסדות ההשכלה למיניהם נערכו כרגיל. גם השרות המטאורולוגי שבת.

התעשיות הבטחוניות, מוסדות לטיפול בחולים גריאטריים וילדים פעלו כרגיל, וכן לא הושבתו חברת החשמל ובפעלי המים. בבתי המשפט התנהלו המשפטים כרגיל, שכן השופטים הופיעו

(המשך בעמ' 2)

המטכ"ל יאשר תיקונים ופקודות חדשות לשיפור המשמעת בצה"ל

מאת טלי ליפקין, הסופרת הצבאית של „דבר"

פורום המטה הכללי של צה"ל אמור לדון היום לאשר תיקונים להנחיות ופקודות חדשות בנושא המשמעת בצבא.

רב־אלוף דן שומרון הגדיר את הידוק המשמעת בצבא כאחת ממשימותיו הראשונות. הדיון היום יתמקד בממצאי עבודת מטה שריכז אגף כוח אדם במטה הכללי בראשות אלוף מתן וילנאי, ושעיקרו הנחיות ופקודות חדשות שיעמיקו את המשמעת וישפרו את היקף אכיפתה.

בצוות השתתפו כל הגורמים הנוגעים בנושא, ובהם קצין משטרה צבאית ראשי, קצין תחזוקה, ראשי הפרקליטים הצבאי הראשי, קצין חינוך ראשי ואנשי משרדיהם. צוות ביוזמ עסק בבחינת המרכיב ההסברתי של הכוונה להדגיש את הכוונות מראש לכוחפה. מבצע השינויים כולל גם היבטים אחרים של שינוי והגמשת מרכיבי משמעת, כגון הכוונה לאפשר לחיילות לרכוש נעליים בעצמן.

יחד עם זאת כלולות בתוכנית פקודות שיקשו על חיי אנשי הצבא, כגון ענישת מפקדים שחיילים ביחידותיהם עברו עבירות משמעת, החמרה לגבי נגדי־משמעת, שכל תלונה נגדם תועבר לוועדה להתרת חוזים. על מנת לבצע אכיפה מלאה של הנחיות ופקודות המשמעת, יהיו יותר „מבצעי מלביש", וכן כוללת עבודת המטה גם הצעה לפעילות הסברה מקיפה על הקשר שבין משמעת לבין רמת הביצוע המבצעי.

(המשך בעמ' 2)

שמיר: כל עוד אנו בממשלה לא תהיה ועידה בין־לאומית

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

הנהגת „חירות" התייצבה אמש חד־משמעית נגד ועידה בין־לאומית והאשימה תקפו את הנושא מהיבטיו השונים, כל אחד על־פי סגנונו. ראש הממשלה יצחק שמיר הדגיש, ש„כל זמן שהליכוד יהיה בממשלה לא תהיה ועידה בין־לאומית". שר התעשיה והמסחר אריאל שרון קרא לראש הממשלה לפטר את שר החוץ שמעון פרס, אם יוסיף לקדם את רעיון הוועידה הבין־לאומית. שר הבינוי והשיכון דוד לוי מתח ביקורת על ראש הממשלה, המשלים עם האנומליה שישראל מדברת בשני קולות.

שלושת הדוברים היו

(המשך בעמ' 2)

אריק שרון ודוד לוי במרכז „חירות" (צילום: יחיעם גל)

יולי אדלשטיין, רעייתו טטיאנה ובתם יוליה בנמל־התעופה בן־גוריון. מימינם שר הקליטה יעקב צור. (צילום: מאיר כפיר)

יולי אדלשטיין בישראל – אחרי 9 שנות סירוב ו־3 שנות מאסר

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

מגולח לבשקי, בחולצה לבנה קיצרת שרוול ומכנסים אפורים, כיפה שחורה גדולה לראשו, מחייך במבוכה ובהתרגשות אל הקהל הרב שבא לקבל את פניו בנמל התעופה, יחד עמו אשתו טטניה, הנמצאת בחודשי הריון ראשונים ובתה יוליה, הגיע אמש יולי אדלשטיין לישראל לאחר תשע שנות סירוב ושלוש שנות מאסר במחנה עבודה באשכת אחוזת סמים.

בדרתו מן המטוס קיבלו את פניו שר הקליטה יעקב צור, ח"כ הרב מנחם הכהן, השר יוסף שפירא, ח"כ הרב אליעזר ולדמן, ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית חיים אהרון, מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ חיים צ'סלר ונציג גוש־אמונים והקיבוץ אלון־שבות חנן פורת, שם בחר אדלשטיין לבנות את ביתו בישראל.

מהומה רבתי התחוללה באולם קבלת הפנים כאשר נכנסו אדלשטיין ובני משפחתו אל אולם קבלת הפנים. עשרות צלמים וצוותי טלוויזיה רבים הקיפו אותו יחד עם רבים מידידיו שניסו להתקרב אליו בניסיון לחבק ולנשק, יצרו סביבו חומת אדם חיה ונרגשת. בתום שורת הברכות קם אדלשטיין לשאת את דברו. בקול חנוק מדמעות הלל את ה' ובירך בברכות מן המקורות. „מודה אני לפניך מלך מתיר אסורים ומקבץ נידחים ששמרת נפשי ממוות, הוצאת אותי מתחת סבלות הגולה והבאת אותי לארץ אבותי לראות בעיניה ולשמוח

(המשך בעמ' 2)

פרס: הפשרה קלה בין ישראל וברה"מ

באוגוסט ייפתחו שיחות מעשיות

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

אין כל שינוי ביחסי ברה"מ ישראל, אם כי יש סימנים קלים להפשרה. כך אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס בדווחו לממשלה על פגישתו עם נשיא מצרים חוסני מובארק ועל השיחות שהיו בשבוע שעבר בין נציגי ארה"ב וברה"מ בקשר למזרח התיכון.

פרס העריך, כי בחודש אוגוסט ייפתחו מגעים בין ישראל לברה"מ בקשר לאפשרות של חידוש היחסים הדיפלומאטיים ושל יציאת היהודים משם.

השר מודעי שאל בישיבה מדוע יצא השר פרס לשיחה עם נשיא מצרים חוסני מבארק בלי שיקבל את אישור הממשלה לכך ובלי שיהיה לו מנדט לדון בנושא הוועידה הבין־לאומית.

פרס בכינוס בירושלים:

מו"מ לשלום עכשיו לשם מדינה יהודית

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר" בירושלים

„אם אנו רוצים במדינה יהודית עלינו לקיים מו"מ לשלום עכשיו", אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, בכינוס פעילי מפלגת העבודה בירושלים.

פרס אמר כי בממשלה יושבים אנשים שהתנגדו להסכמי קמפ־דיוויד והם מטפחים פתור מוועידה בין־לאומית שתהיה רק פתיחה למו"מ ישיר, שיש סיכוי כי יקרב את היציאה ממעגל המלחמה.

פרס הסביר כי מבין המדינות הערביות שבגבולנו אי אפשר לדבר על מו"מ לשלום עם לבנון, כיוון שהיא איננה מסוגלת לעשות שלום עם עצמה, אין עכשיו אפשרות למו"מ עם סוריה, ונותרה רק ממלכת ירדן.

מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, ליגלג על הצעת השר אריאל שרון, במרכז תנועת „חירות" אמש, לפטר את שמעון פרס, ואמר כי שרון מתכוון בעצם לפטר את ראש מפלגתו יצחק שמיר.

ה„ניו־יורק טיימס" מגלה:

ברה"מ חימשה טנקיה בשריון פעיל „ישראלי"

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – חלק גדול מטנקי המערכה הסובייטיים עמידים בפני הנשק האנטי־טנקי המצוי בידי חיילות הרגלים והאוויר האמריקאיים בהיותם מצויידים ב„שריון פעיל" מן הסוג שפותח בישראל – נכתב אתמול ב„ניו־יורק טיימס" בהסתמך על עדותם של מספר גנראלים בצבא ארה"ב.

עקרון הפעולה של ה„שריון הפעיל" הוא זה של הדיפת פגזי האויב באש נגדית. צריח הטנק מצוייד במטעני חומר נפץ זעירים, שהתפוצצותם בולמת את כוח החדירה של הפגזים. שיטה זו יעילה ביותר נגד מטענים „חלולים", המהווים חלק ניכר של הנשק האנטי־טנקי של הצבאות המערביים.

העתון מציין שהצבא הסובייטי הסתפק בשכלול השיטה הישראלית ושואל מדוע נמנעה ארה"ב מלנצל אף היא את הנסיון שצברה ישראל בתחום זה.

לדברי העתון, נעזרו הסובייטים בשני טנקים ישראליים מדגם „מ־60" שנפלו לידי סוריה במהלך מלחמת לבנון בשנת 1982.

משמעות ציודם של הטנקים הסובייטים בשריון החדש היא, שכל מאגר טילי ה„טאו" האמריקאים המוצב באירופה התיישן בבת אחת.

שר ההגנה מקולומביה בא לבחון רכש צבאי

בוגוטה (ע"צ). – שר ההגנה של קולומביה, גנראל רפאל סמודיו, שהגיע אתמול לביקור בישראל, יבחן ציוד צבאי ישראלי שאותו עשויה ארצו לרכוש – מסרה רשת הרדיו (קראקול) בהסתמך על מקורות צבאיים.

השר ינצל את ביקורו בארץ כדי לעקוב מקרוב אחר עבודות השיפור והשכלול הנעשות בישראל במטוסי „מיראז'" צרפתיים שבשירות חיל־האוויר של קולומביה – מסר הרדיו.

האורח ייפגש כאן לשיחות עם שרים, הרמטכ"ל, אלופי צה"ל וישמע סקירות בנושאי־בטחון ישראל. כן יבקר בצה"ל, בתעשיות הבטחוניות ובאתרים היסטוריים.

גורמים משפטיים בכירים:

חריש סוחב את חקירת המשטרה בעניין נפסו

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

גורמים משפטיים בכירים מתחו אתמול ביקורת על היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, הנוקט, לדבריהם, סחבת מכוונת ואינו מסייע לחקירה המשטרתית שנפתחה בעניין חוקרי נפסו.

חריש יצא היום לחופשה בת שבועיים בחו"ל מבלי שיכריע בעניין העברת מסמכים הנוגעים לחוקרי נפסו, החיוניים להמשך החקירה המשטרתית, שעל פתיחתה הורה הוא עצמו לפני למעלה מחודש. במשטרה מגדירים את העברת המסמכים כחיונית ומהותית להמשך החקירה.

למרות שקיבל את חוות דעתו של היועץ המשפטי בפועל של השב"כ צבי טרלו, הגורסת שלא למסור את המסמכים, החליט חריש שלא להכריע טרם שובו ואף לא ייפה כוחו של איש מעובדי פרקליטות המדינה לעשות כן. גורמים משפטיים העריכו כי חריש אינו רוצה לקבל הכרעה בנושא טרם זימון אנשי השב"כ לחקירה ועדת החקירה הממלכתית בנושא זה, והוא רוצה להרוויח זמן.

חיים קלוגמן התמנה מנכ"ל מש' המשפטים

מאת סופרת „דבר" בירושלים

הממשלה אישרה אתמול את מינויו של חיים קלוגמן לתפקיד המנהל הכללי של משרד המשפטים.

קלוגמן, בן 51, יליד ירושלים, עובד במשרד המשפטים מזה 25 שנה, כיהן בתפקידים בכירים בייעוץ וחקיקה.

מאז 1975 שימש כיועץ מקצועי לחקיקה שרי משפטים. בנוסף לתפקידים שמילא במשרד המשפטים כיהן קלוגמן כאב בית־הדין למשמעת של רשות השידור, כחבר הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין וכיו"ר הוועדה להליכים במשמעתיים של הלשכה.

קלוגמן מכהן גם כיו"ר ועדת העררים של המועצה הארצית לתכנון ובניה.

הכזא מן الأصل

هكذا من الاصل

חברי גרעין „דוגית" מחבל עזה, שהתארגנו לפני כשש שנים במטרה להקים כפר דייגים בחוף עזה, הפגינו אתמול לפני משרד ראש הממשלה בדרישה להקים את הכפר. (צילום: יוסי אלוני)

גונב כבשים נהרג מיריות שוטר בחוות יאיר הורביץ

יאיר הורביץ והשוטר נפצעו במאבק עם הגנבים

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

תושב השטחים שבא לגנוב עם עוד שלושה מחבריו כבשים במשק של יאיר הורביץ בנו של השר יגאל הורביץ בכפר הרבוצ, נהרג בירייות שוטרים שהוזעקו למקום.

אתמול בשעה 2.00 לפנות בוקר הרגיש יאיר הורביץ בתנועה חשודה, ויצא לדיר. הוא נתקל בארבעה אלמונים ותוך מאבק עמם נפצע. למקום הגיעו שני שוטרים ואחד מהם אף נפצע בידי השודדים. השוטר ירה לעבר תוקפו ופצעו קשה. הוא הובא לבית־החולים „קפלן" ברחובות ושם מת מפצעיו. ההרוג הוא עבריין מוכר למשטרה.

עבריין נוסף נלכד, והמשטרה מחפשת את שני האחרים.

יאיר הורביץ קיבל טיפול בבית־החולים ונשלח לביתו.

מאסר עולם לאנשי הג'יהאד על רצח עוזרן, קיטרו וצאלח

שניים משלושת השופטים היו בעד עונש מוות

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

בית־המשפט הצבאי בעזה דן למאסר עולם את רוצחי עוזרן וקיטרו מאשקלון והאיברהים צאלח מאבו־כביר. עבד אל רחמן אל קיק חיים, בן 24, מרפיח, שעמד בראש ארגון „הג'יהאד האיסלאמי" וחברו חאלד אל ג'עידי, מבוגר ללימודי דת בן 22 מרפיח. הם לא נידונו לעונש מוות מפני שמעל בית־המשפט הצבאי בעזה אין ערכאה שבפניה ניתן לערער על עונש כזה.

אב בית־הדין סא"ל משה שפי, גילה כי שניים משלושת השופטים היו בדעה שיש להטיל על שני הנאשמים עונש מוות, אך גזר הדין נקבע כבקשת התובע סרן יצחק לוי.

שני הנאשמים הודו במעשים המיוחסים להם, שהבולטים בהם הם רצח תושב אבו־כביר איברהים צאלח, ושני תושבי אשקלון חיים עוזרן וישראל קיטרו, ונסיונות לרצח ישראלים ועתים נוספים. בעת שאב בית־המשפט קרא את גזר הדין, התעלפו האלמנות קיטרו ועוזרן. לאחר מתן גזר הדין, סערו הרוחות בין הקרובים שצעקו שיש להטיל על שני הרוצחים עונש מוות.

העלייה בדולאר השחור עקב הביקושים של היוצאים לחו"ל

מאת מאיר תרמור, כתב הכלכלי של „דבר"

בשבוע האחרון חלה עליה של 5 עד 6 אגורות במחירו של הדולאר השחור המגיע עתה ל־165־166 שיח הדולאר.

הבקיאים בנושא ובבעשה בשוק זה אומרים כי העלייה בשער ה„שחור" היא תוצאה בלתי נמנעת מהביקוש הרב לדולארים של היוצאים לחו"ל. מספר היוצאים לחו"ל מגיע עתה לכ־80,000 בחודש, רובם ככולם, להוציא אנשי עסקים, אינם מנצלים את ההקצבה של 2,000 דולאר. מחירו של דולאר נוסעים – הוא 1.89 ש"ח. הפרש של 24 אגורות לטובת ה„שחור" מריץ את מחפשי הדולארים לשוק החופשי.

סוחרי הדולארים בשוק החופשי מנצלים את הביקוש הגדל, מה גם שבכל הנראה קיים מחסור אמיתי בדולארים. לכל אלה מתלווים הסברים שאינם ממין העניין כדבר התחזקות הדולאר בשוקי הכספים בעולם, החשש שמא בכל זאת יהיה פיחות, אף כי סבירותו בחודשי הקיץ נמוכה ביותר.

המו"מ במגזר הציבורי

(המשך מעמ' 1)

ראשי חמישה ועדים ארציים המשתייכים להסתדרות עובדי המדינה, רשות הדואר, עובדי משרד העבודה והרווחה, עובדי בתי־החולים הממשלתיים, עובדי המסים ועובדי בתי־המשפט, יתכנסו הבוקר בתל־אביב לישיבת חרום ויתכן שיחליטו על דעתם להמשיך את השביתה.

מזכ"לי ההסתדרויות הפקידים ועובדי המדינה משה בית־דגן וראובן בן־עמי, פירסמו אמש הודעה משותפת, לפיה תחודש הבוקר בשעה 6.00 העבודה ביחידות השונות, וזאת נוכח ההבהרות שקיבלו מהברפלד וההבטחה כי תביעות שני איגודים אלה ישמשו בסיס לבשא־ומתן המחודש. עוד נאמר בהודעתם כי החלטתם לשוב אל השולחן המשותף היא כדי לשמור על האחדות המשותפת של האיגודים.

הד"ר הברפלד כינס בתום ישיבת מטה המאבק מסיבת עתונאים בה מסר על ההחלטה לא לנקוט פעולות ארגוניות עד יום ד' הקרוב. עוד אמר הברפלד: „אנחנו רוצים להאמין ולקוות שנסים לא בא עם הצעות שכבר רגו מהן וכי בסופו של הדיון בלשכתו „יהיה או בסיס לדיון מסגרתי גלובאלי, או שכל הסתדרות ואיגוד ינהלו מו"מ נפרד מול המעסיק. לדבריו עד כה הציע נסים „אפס בריבוע" ואם הוא יחזור על ההצעות שהיו עד כה יתכנס מטה המאבק כדי להחליט על צעדים שיהיו חריפים בהרבה מאלה שהיו במסגרת שביתת האזהרה.

שמיר לא מתערב

ראש הממשלה יצחק שמיר, אינו מעוניין בהחרפת המתח עם ההסתדרות ועל כן אין בכוונתו להתערב בשלב זה בהדעה שחלה ביחסי העבודה במשק. שמיר הסביר זאת לשרי הממשלה בדיון שקיימה אתמול הממשלה בעקבות השביתה במשק.

בתשובה לטענות של שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, ששאלה מדוע הוא אינו מתערב בנושא, הגם שלפני שלושה חודשים פגעו הסכמי העבודה במשק, השיב שמיר כי הוא נמצא בקשר שוטף עם שר האוצר משה נסים ומקבל ממנו עדכונים על הנעשה במשק.

נסים שב והזהיר בישיבת הממשלה מפני מתן תוספות שכר. לדבריו, האמצעים שנקטה הממשלה בשנה שעברה לשמירת היציבות במשק אינם עומדים עוד לרשותה, ולפיכך כל תוספת שכר גלובאלית עלולה להתגלגל על השכר והמחירים ולחדש את תנופת האינפלאציה.

להחמיר ולהתרחב

(ע). – השביתה במגזר הציבורי עלולה להחמיר ולהתפשט לחברות הממשלתיות ולהביא לביטול פטורים שניתנו בינתיים למגזרים שונים במשק, על מנת למנוע סבל ונזק מן הציבור. כך אמר אתמול סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת, בהתייחסו לאפשרות שלא תחול „תזוזה חיובית" בעמדת האוצר.

אתמול ניתנו פטורים למיגזרים שונים במערכת הבטחון, ובתי־החולים עובדים במתכונת שבת. גם בבתי המשפט ניתנו פטורים למניעת תקלות בהליכי המעצרים.

המטה המצומצם של השביתה מתייחס באורח שוטף לפניות הזורמות כל הזמן מן השטח ופותר בעיות שמתעוררות.

„עד כה אנו נוהגים בשיטת בית הלל, ונענים בחיוב לרוב הפניות אם אנו משוכנעים שהן מוצדקות, במגמה להימנע מגרימת נזק בלתי הפיך", נמסר ממטה השביתה.

במשרדים מקיימים השביתה מלאה לחלוטין. כך למשל נמסר ש„עובדי משרד האוצר לא הגיעו בכלל לעבודה".

גם ברשויות המקומיות בכל הארץ נמסר שהשביתה מלאה, לרבות אי פינוי האשפה.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן עמי, אמר כי התביעה היא לא לתוספת שכר, אלא לביטול השחיקה שפגעה קשה במגזר הציבורי, לעומת הסבות שביטלו למעשה את השחיקה במגזר העסקי.

הוא ציטט מדו"ח מבקר המדינה הקובע, כי השכר הריאלי במגזר הציבורי נשחק ב־11 אחוז על בסיס 85/84, וגם נתוני הלשכה לסטטיסטיקה שפורסמו ביום ו' האחרון מורים על שחיקה בשכר עובדי המגזר הציבורי בשיעור של 8.2 אחוזים. אשר לגימלאים התקציביים, ועדת האוצר קבעה שהשחיקה בתגמולים שלהם מגיעה לכדי 27 אחוז, וגם באוצר ובוועדת הכספים של הכנסת מבינים שיש לתקן עוולה זו מיד.

המחיר יעלה

מקורות באיגוד המקצועי הדגישו שהתביעות שהגישה ההסתדרות הן מינימליות, והשביתה הוכרזה לאחר שגם אלה נדחו על־ידי האוצר. „אבל אם אתה הולך לעימות – המחיר בהכרח יעלה. קיימים 15 איגודים מקצועיים ארציים במגזר הציבורי ואם אין הסכם כולל, כל אחד מהם יבוא בבעיות משלו ובוודאי שאלה יהיו גבוהות יותר מן התביעות הכלליות שמגישה ההסתדרות עכשיו.

דובר האיגוד המקצועי הזכיר את איגוד עובדי המדינה, עובדי המסים, עובדי הדואר, עובדי בתי־המשפט – כל אלה מאורגנים באיגודים ארציים ולכל אחד תביעות משלו. על אלה יש להוסיף רופאים, אחיות, מהנדסים, מיקרו־ביולוגים וביו־כימאים, משפטנים, רוקחים, עובדים סוציאליים.

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם „למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון בר־טוב
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199 מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות טלפונים ישירים 298032, 281860, 286156
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203, מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111־2־3, מ. 33104

שמיר: כל עוד אנו

(המשך מעמ' 1)

הנואמים המרכזיים בישיבת מרכז „חירות", הראשונה בניהולו של היו"ר החדש, השר אריאל שרון, ב„בנייני האומה" בירושלים. על אף הבדלי הרגשים בנאומיהם היו השלושה מאוחדים בביקורתם הבוטה על רעיון הוועידה הבין־לאומית. חילוקי־הדעות ועקבות המחלוקות הפנימיות בין המחנות ב„חירות" התגלעו כשדן המרכז בנושאים ארגוניים.

העימות שאיים על הניהול התקין של המרכז נמנע אתמול כשהודיע שרון שעניין בחירת הנהלה חדשה לא יעלה לדיון בכלל. קדמו להודעה התייעצויות בין נציגי המחנות השונים, שבמסגרתן הבהיר שרון לשמיר שהוא מאמץ את עמדת ראשי הסניפים להגדיל את ייצוגם בהנהלה, שאם לא כן ימנעו חברי המרכז את שינוי החוקה, שנועד לאפשר את הגדלת מספר חברי ההנהלה, וראש הממשלה, שהוא יו"ר התנועה, יתבזה בהצבעה.

שמיר ויתר אפוא על כוונתו להעמיד להצבעה את הצורך בשינוי החוקה, ובמקום זאת מנע את בחירתו של שרון ליו"ר הוועדה המדינית במרכז. בהתנגדותו למינוי שרון ליו"ר הוועדה המדינית, שאותה הביא לידיעת שרון עוד לפני כינוס המרכז, זכה שמיר לשיתוף־פעולה מצד דוד לוי. אנשי לוי, שייצגו אותו בדיונים על הרכבת בית־הדין העליון של התנועה וועדת הביקורת, וכן בכינון ועדת צירופים, לתיקון עיוותים בבחירת חברי המרכז („חוב" מהמושב הראשון של הוועידה), הבהירו לשרון שאין לו סיכוי להיבחר לתפקיד שייחד לעצמו.

שרון לא התחשב באזהרות, ולקראת סוף הישיבה, מנה את ראשי הוועדות של המרכז ואת העומדים בראשן, כמעט כולם חברי־כנסת – ואת עצמו כיו"ר הוועדה המדינית.

על הבמה התפתח הדו־שיח הבא:

שמיר: אין ועדה מדינית מפני שאת התפקיד הזה ממלאת ההנהלה.

שרון: אני מבין שאין ועדה מדינית כי אני עומד בראשה.

שמיר: תוריד את הוועדה המדינית ותצביע על כל השאר.

שרון: אני לא מוריד שום דבר.

שרון העמיד את ההצעה לאשר את כל הוועדות כמכלול להצבעה אך הרושם שיש רוב נגד הצעתו, ואמר: „לא נבחרות ועדות. הדברים האלה לא חדשים לי. אני ראיתי את זה בוועידה הראשונה כאשר נבחרתי לתפקיד המכריע והחשוב של יו"ר ועדת המנגנים. נביא את הנושא לישיבה הבאה".

בישיבת המרכז הבאה, בעוד חודש, שאותה יכנס שרון בשומרון, הוא מתכוון להכריע את הסוגיה בהצבעה חשאית. מחנה שמיר קיבל את תוצאות ההצבעה אמש בסיפוק ויש לציין כי גם דוד לוי לא הסתיר את קורת־רוחו.

„איבוד לדעת"

את עיקר נאומו הקדיש ראש הממשלה יצחק שמיר לנושא הוועידה הבין־לאומית ולמאמצי מפלגת העבודה לפרק את הממשלה. „מה שקרה באחרונה עובר את גבולות הדמיון", אמר שמיר. „מישהו בתוכנו, מתנה פוליטי, קם ומודיע לאויבים ולידידים כאחד: קצה נפשנו ביהודה ושומרון, אנחנו כמהים לחזור לקו הירוק, שנמחק מזמן, אך כיוון שהעם בישראל אינו בשל עדיין למהלך דרסטי כזה, נושים לו הבל שבעזרתו יוכל לרדת אט אט מפסגת החלומות אל עמק הבכא מלפני 1967, ושלום על ישראל. ומנצא שם להבל הדבישימשי הזה: ועידה בין־לאומית לשלום

בפעם האחרונה הובא

(המשך מעמ' 1)

„מכבי" חיפה דניאל אסנין, שאמר: „אבי היקר שלנו, אנו מרכינים כאן ראש – עלם המורות. סמל הטוב, דמות המופת והענווה, תמשיך ללחמנו לרוחות הבאים".

ציון מרילי הספיד בשם חבריו לקבוצה: „אבי רן, ילד יקר ואהוב, אדם יקר ואהוב, שחקן יקר, אהוב ואהוד, ניצב אני כאן מדבר אליך. הלם, אסון, זעזוע, כמו בחלום. אבי אתה איתנו, שלנו לעולם. אני לא יכול לשכוח, כי לפני ארבע שנים כשהגעתי לעיר הכרמל, אתה הגוש „השחקן שנבנעתו אליי" ואמרת לי, ציון אתה חייל לבוא לבית הורי לקידוש שבת. איני... מסכים שנשאר לבד, ספורטאי למופת, חבר לתפארת".

הטקס נמשך 40 דקות. ביניע נראו גם ח"כ אמנון לין, חברי מועצת העיר, שחקני כדורגל רבים, שופטים בכירים, שחקני עבר כמו מוטי לובצקי, דוד גולדין, יוחנן וולך, יהונתן חזיני, יהושע פיינגנבוים, יצחק וישנקה, אליהו עופר, מנהל הנבחרת הלאומית, אברהם בנרודי, רב שחר, ידיב אורן, מנחם אריאב ואישים אחרים.

הוטיב לבטא את הרגשה ח"כ ויס, שאמר: „הייתי אתמול אצל המשפחה, כשנודע לי דבר האסון. אינני זוכר מותו של אדם, אפילו קרוב משפחתי, שהלם בי כמו מקרה זה. לקחתי אותו במשחקים, התפעלתי מקסם הצעדים של הנער הזה. נפגשתי איתו לא אחת ברחוב, הלכנו דברים ושוחחנו על עתידו. זאת טראגדיה נוראה. הבחור גילם אהבה וכולם אהבו אותו גם בחייו. הוא היה ללא ספק גאוות העיר וגאוות המדינה".

יו"ר ועדת הספורט העירונית דוד וליץ, הגיע אמש לקרוא את... של האיצטדיון העירוני בקרית אליעזר על שמו של אבי... [illegible]

מייד עם סיום הטקס החלו נוהרים האלפים מהאיצטדיון לעבר בית העלמין. בין האלפים שהיו שם ראינו את חברו לקבוצה, זאהי ארמלי, בוכה כילד, ושוטר דרוזי מבית־ג'אן שאמר: „אהבתי את אבי רן כמו אח, באתי לתת לו את הכבוד האחרון. לאחרונה הצטיידנו לא כל־כך טוב בתקשורת, אבל אנו חיים ביחד וקבלנו תרומה לא נכונה. עוברה שעזבתי את הכל ואני פה, בגלל שאבי רן הוא כמו אח. זה כואב וקשה להאמין".

תובעים להגביר הבטיחות

(המשך מעמ' 1)

בהשלכות התאונה.

א. ד., הצעיר מפתח תקוה שפגע בסירת המירוץ שלו באבי רן, יובא הבוקר בפני שופט בית המשפט השלום בטבריה שיחליט אם לשחררו או להאריך את מעצרו להמשך החקירה. את הצעיר מייצג עו"ד צבי לידסקי. מן המשטרה נמסר אתמול כי זו טרם החליטה אם לדרוש את המשך המעצר או לשחרר את הצעיר. נודע כי הצעיר העצור בתחנת המשטרה בטבריה מצוי במצב נפשי קשה לאחר שנודע לו על הפגיעה הוא מסרב לאכול ושתות ברכאון.

משטרת מרחב העמקים ממשיכה לחקור את נסיבות התאונה ובמסגרת זו נמשכה גם אתמול גביית העדויות מעדי ראיה. מפקד מרחב העמקים נצ"מ יוסי כהן, אמר כי זו התאונה הראשונה בעונה זו בין שני כלי שייט בכנרת. לדבריו, המשטרה תגביר את נוכחותה ופיקוחה על כלי השייט בכנרת ולשם כך הוקמה בימים האחרונים תחנת משטרה נוספת בחוף „לידו" בטבריה.

שופט בית משפט השלום בטבריה משה קלח, ניאות אתמול לבקשת המשטרה ואישר ביצוע ניתוח שלאחר המוות בגופתו של אבי רן, למרות שבני משפחתו התנגדו לכך. השופט אמר כי המשטרה הביאה בפניו נימוקים משכנעים לבקשתה.

בקרב אישי ציבור ואנשי מינהלת הכנרת נשמעו אתמול קולות תקיפים הדורשים לפעול לתיאום בין הגופים השונים האחראים על הבטיחות ועל מתן הרשיונות לבעלי סירות מירוץ ומנוע אחרות. יו"ר מינהלת הכנרת, צבי אורטנברג, האשים את משרד התחבורה כי לא נענה עד כה לפניותיו לתת את הדעת בנושא, אף שכבר התריע לפני ארבעה חודשים על אי־הסדר והכפילויות בכל הקשור לבטיחות בימה.

אורטנברג אמר כי הבעיה אינה במשטרה, אלא במערכת השייט המורכבת בכנרת. לדבריו, הפיקוח הישיר מוטל על אגף הספנות והנמלים במשרד התחבורה, אך קיים עירוב סמכויות ובעלויות על התקנים, ועל התקנות ומתן הרשיונות, ולפיכך יש סירות מנוע המשייטות בכנרת ללא רשיונות ופיקוח. אורטנברג גילה, כי על־פי החוק מותר לסירת מנוע להתקרב עד כדי 300 מטר בלבד מהחוף, אך לא כל חופי הכנרת מוכרזים ומוגדרים כחופי רחצה ומכאן אי ההבנות שגורמות לעיתים לאסונות. כזכור, פגעה ספינת המירוץ בין שרכב על אופנוע־ימי במרחק של 200 מטר מהחוף.

ראש עיריית טבריה יגאל ביבי, וראש המועצה האזורית עמק הירדן זאב שור, שיגרו אתמול מברק משותף לשר התחבורה ובו ביקשו לזמנם לישיבה דחופה כדי לדון בטיפול בנושא השייט בכנרת. השניים דורשים הקמת מינהלת נמל כנרת שתפקח על הסדר ההולים בימה. עוד דורשים שני ראשי הרשויות לשתפם בהחלטות ובהסדרים הנוגעים לנושאי השייט בכנרת. „עכשיו, אחרי האסון בשבת, מתעוררים כולם, אבל אנחנו מקבלים כמעט כל יום תלונות על כמעט תאונות ואנשים מדווחים כי כמעט נדרסו על־ידי ספינות שייט ולאיש לא אכפת" אמר שור.

בית הברון אוסטינוב, סבו של השחקן פיטר יוסטינוב – צפוי להריסה בת"א

מאת בתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

ביתו של הברון פלאטון אוסטינוב בשכונה האמריקאית־גרמנית בתל־אביב עומד לפני הריסה. הברון אוסטינוב, סבו של השחקן פיטר יוסטינוב, המבקר בימים אלה בישראל, הגיע מרוסיה באמצע המאה ה־19 והגיע למושבה הגרמנית ביפו (היום – באמצע הדרך בין תל־אביב ליפו). הוא רכש בית, אירוח שהאמריקאים שהגיעו לשכונה הגרמנית בנו שם, והפך אותו לביתו. כאן נשא לאשה את מגדלנה, בתו של המומר האל תושב השכונה. לברון נולדו שלושה בנים: יונה (אביו של השחקן פיטר יוסטינוב), פטר ופטיסאי.

הברון בעל האמצעים נהג לסייע ליהודי יפו ולראשוני העולים היהודים שהגיעו לשם. הוא היה אספן עתיקות והארכיאולוג ד"ר צבי אילן מספר, כי הצליח לרכז עשרות מצבות מבית־העלמין הקדום של יהודי יפו באבו־כביר והעביר אותן לאירופה כשעזב את הארץ, לפני פרוץ מלחמת־העולם הראשונה.

ביתו של הברון אוסטינוב, שהשקיף בשעתו על הפרדס רחב הידיים של יפו, נעזב, וכיום הוא עומד בשממונו. הבית המיוחד במינו, שנחשב לאחד הבתים היפים ביפו, משקיף על משטחי מוסכים. שער הכניסה לפרדס עומד במקומו, אך הפרדס נעקר, ואיננו. על הבית רשומה אזהרה שלא להיכנס אליו כי הוא עומד לפני הריסה.

השכונה האמריקאית־גרמנית ביפו, שיש בה אתרים היסטוריים יוצאי דופן נהפכה לשכונת „סלאמס", שבתיה היפים מוחזקים על־ידי המיסיון, ואילו הבתים האחרים, שהמיסיון לא היה צריך אותם, הולכים ומתפוררים. ביניהם נמצא גם בניין מלון „ירושלים" היפה, שנאטם לאחר שבירינים שרדו מתוכו איזור הריסה.

בית הברון פלאטון אוסטינוב

נפצעו ארבעה חיילי צה"ל

מאת שמעון ויס, סופר „דבר" בצפון

ארבעה חיילי צה"ל נפצעו, אחד מהם בינוני ושלושה קל, בהתפוצצות מרגמות שירו אתמול בבוקר מחבלים לעבר סיור של צה"ל באיזור עישיא בגזרה המרכזית של דרום לבנון.

הפצועים הועברו לטיפול בבית חולים בצפון־הארץ.

תובע דיון במחדל השמירה במחנות צה"ל

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) דורש דיון מיוחד של המטכ"ל לוועדת החוץ והבטחון כדי שיסביר את המחדל בשמירה על מחנות צה"ל. זאת בעקבות הגילוי שפורסם לפני כנס בעיתון „ידיעות אחרונות" עם רכבו לשני מחנות צה"ל והוציא משם שני ארגזים מלאים באמצעי לחימה, מבלי שאיש יבחין בדבר.

ח"כ גרנות פנה במכתב דחוף ליו"ר ועדת החוץ והבטחון [illegible]

המטכ"ל

(המשך מעמ' 1)

פרק מיוחד יוקדש לחיילי המילואים. בין השאר מוצע לבער את נגע הבראה המדושל של חיילי המילואים על־ידי פקודות, לפיה יצוידו אנשי המילואים בבגדים רק בבסיסים לאחר הגיוס, ועד לאותו שלב ישתמשו בבגדים אזרחיים. באופן זה מקווים גם לחסל את תופעת השימוש במדים במיגזרי העבודה והמסחר.

אכיפת המשמעת בסדיר, בקבע ובמילואים, תלווה על־פי התוכנית בעקב ממושך. יוזהר שההקפה העבירות של אנשים יעלה על המכבה יוקשו נגד מפקדה צעירים.

אחת הפקודות החדשות שכבר מבוצעת היא החובה ללבוש מדי א' בכל הבסיסים והמחנות העורפיים של צה"ל, בכלל זה בקריה סטכ"ל. אודות אכיפת המשמעת כמדיניות נותנת מזה חודשים אותותיה בקיצת צעדי הדיחה או הדחה של קצינים, חלקם בכירים, בשל התרשלות בהופעה או במילוי הנחיות באימונים או במבצעים.

המגזר הציבורי שבת ומרכזי הבילוי חגגו

(המשך מעמ' 1)

לעבודתם, אך אנשי המינהל הפקידות נעדרו. שירותי הדואר פעלו אף הם כרגיל השלום בק הדם פעל במתכונת מצומצמת יותר. השביתה גרמה להתעוררות דווקא באזורי הבירור הגודש והתנועות המסחריות שקט קהל.

הנוסעים המתינו

סופר „דבר" אריה ארד, מוסר:

ענף התעופה והתחבורה נפגעו אתמול קשות מהשביתה האלפים רבים של נוסעים שאלצו לשנות את תוכניותיהם. היערכות טובה של „אגד" ובן של רשת שרות התעופה וחברות התעופה צימצמו את הפגיעה במידה רבה.

בתחבורה הרכבתית נגרמה פגיעה קשה דווקא לחיילים, המרבים להשתמש בימי א' ברכבת בקו תל־אביב־חיפה. כדי לאפשר לחיילים לחזור מחופשתם במועד תיגבר „אגד" ב־25 אוטובוסים את הקו בין תל־אביב וחיפה.

השבתת נמל בן־גוריון לשמונה שעות פגעה קשות בנוסעי קוי התעופה הבין־לאומיים. התעופה הבין־ארצית פעלה כתיקונה, לאחר שיו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד נענה לבקשת מנכ"ל „ארקיע" יוסי רוזן ופטר את המטפלים בטיסות אלה מהשביתה. [illegible]

[illegible] 9.30 בבוקר, מהן שמונה שהמראתן הוקדמה. בנמל־התעופה שררה צפיפות רבה ואמש המתינו הנוסעים שעה ארוכה.

סופר „דבר" יוסף מיכלסקי מוסר:

נמלי ישראל שבתו אתמול, למעט טיפול במטענים מסוכנים ובנוסעי אניות. לנמלי חיפה הגיעו אתמול שלוש אניות נוסעים עם למעלה מ־1,500 נוסעים ולא היו עיכובים בהורדתם לחוף ובהעלאת נוסעים יוצאים לחו"ל. נודע שבנמלי הארץ התכוננו לשביתה, והרוב את הפריקה והטעינה של אניות משא במטענים רגילים כבר כניסתה של השביתה לתוקף. הושבתו גם שרותי המכס שליד הנמלים ותחנת „ציס". בחברה הספני שעובדים אלה משתכבים בירידת המחזור ולכן הולה עליהם חוות השביתה.

עסקים כרגיל

העוסקים בחברת „המשקם", המעסיקה קשישים, נכים ומוגבלים, באו אתמול לעבודה וכל שלוחות החברה הפזורות בארץ פעלו כרגיל. ב„המשקם" אמרו כי אין לפגוע ב־5,000 עובדי החברה, שהעבודה עבורם היא מרכז חייהם ומפלט מצרות היומיום.

בית־לוינשטיין לא הושבת

המרכז השיקומי בית לוינשטיין ברעננה קיבל היתר לא לשבות, ו־170 המאושפזים בבית־החולים קיבלו את הטיפול כמדי יום. מנהלו האדמיניסטרטיבי של בית־החולים ישעיהו בן־יקיר מסר, כי בית לוינשטיין הוא בבחינת „קודש קודשים" בכל הקשור לפגיעה בחולים, הזקוקים לטיפול צמוד ואישי.

בכינוס חרום של ועדי עובדים בירושלים הושמעה אתמול הקריאה להמשיך את השבתת המשק, אם האוצר לא יכנס מיד למו"מ עם ההסתדרות, ויסיימו עד יום ו'.

המתכנסים החליטו להשבית את המשק מיום א' הקרוב ללא הגבלת זמן אם יתבצר האוצר בעמדותיו וידחה תביעות ההסתדרות.

יו"ר מועצת פועלי ירושלים ניסן הרפז אמר, כי יביא את החלטות של כינוס החרום בבירה בפני מטה המאבק הארצי או בפני הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

ראשי האיגודים המקצועיים בירושלים מסרו כי מבדיקה שערכו במקומות העבודה בירושלים עולה כי לא היו פורצי גדר וכל המגזרים שבתו כמתוכנן.

המדרחוב בירושלים והמסחר שבו המו אדם. בשעות הבוקר מנעו אנשי ועד העובדים במשרד האוצר מפקידים בכירים באוצר להיכנס ללשכותיהם. רק לאחר דין ודברים איפשר ועד העובדים לפקידים הבכירים להיכנס ללשכותיהם, ואלה עבדו ללא ציוד העזר או מזכירותיהם.

עיריית ירושלים על כל שלוחותיה שבתה לחלוטין. בעיר עצמה היו ערימות אשפה שלא פונו, והפריעה למהלך התנועה התקין.

בבליל העליון

[illegible] נוכחות של מנהלים בכירים, שביקשו לנצל את היום השקט לסיום עבודות דחופות. „לא אתנגד לשביתה אחת לחודש. אפשר לבוא למשרד לסיים טיפול בתיקים הדחופים" – הסביר אחד המנהלים.

יולי אדלשטיין

(המשך מעמ' 1)

בתיקוה, לאכול מפריה ולשבוע מטובה. יהי רצון מלפניך שתקבץ במהרה את כל נידחי עמך ישראל הנתונים בצרה ובשביה והיושבים בארצות הגולה, ויתקיימו בנו דברי ירמיה הנביא: הנני מביא אותם מארץ צפון וקיבצתים מירכתי ארץ...".

„שאלו אותי מה אני מרגיש, אני באמת מרגיש בבית" אמר אדלשטיין „עם כל השמחה שאני מגיע עם המשפחה שלי לכאן, עם כל ההתרגשות הרבה לראות את החברים שיש מהם כאלה שלא ראיתי שלוש שנים ויש שלא ראיתי 15 שנה, עם כל זה יש איזו הרגשה של עצב כאילו אני אשם במשהו שהשארתי ברוה"מ כמה אנשים, שאולי מגיע להם יותר להיות כאן ולי עוד לשבת שם כמה שנים. אני מרגיש שבלעדיכם אני לא הייתי מגיע לרגע הזה ולא בטוח שהייתי נשאר חי. לכל אחד ואחד אני רוצה לומר תודה. כולנו שמחים כולנו חוגגים היום אבל אני לא ארגיש שקט בליבי עד שאחרון היהודי ברוה"מ יגיע לכאן".

בתום הטקס יצא אדלשטיין אל רחבת הכותל המערבי שם הכינו לו אנשי גוש עציון קבלת פנים.

להגר ואמנון שפי
למשפחה
לבית מעוז חיים
אתכם באבלכם הכבד בהילקח בנכם
שרון
עובדי המועצה האזורית
בקעת בית־שאן

המומים וכואבים את מותו של בננו
שרון שפי
בנם של הגר ואמנון יבדל"א
והוא ערב גיוסו לצה"ל
הלוויה תתקיים היום, יום שני ט"ו תמוז תשמ"ז 13.7.87
בשעה 17.30.
(יציאה מבית ההורים)
אבלים: בית מעוז חיים
משפחת שפי
משפחת בכור

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
קרסין אורי ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
[illegible] הפנסיונרים בחברת החשמל

למאיר בן־מאיר ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות
האם
מזכירי הקיבוץ הארצי
וחברי המחלקה לכלכלה

לשבתאי ויהודית בר טוב
אתכם באבלכם הכבד
מקורות
חברת מים בע"מ
חבל הנגב

לאברהם ומאיר בן־מאיר
משתתפים באבלכם
על מות
אמכם היקרה ז"ל
ישובי בקעת־הירדן

דניאל שומסקי
בעלי היקר איננו
הלוויה תתקיים היום יום שני ט"ו תמוז תשמ"ז 13.7.87
בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש.
אבלים:
אדלה שומסקי

עו"ד אוקונור: אחשוף קשריו של עו"ד שפטל עם התביעה

אם בית־המשפט יחליט לשחרר אותי מההגנה אאחל לג'ון דמיאניוק מזל טוב, אאחל להגנה כל טוב ואעזוב • ההחלטה תיפול ביום ד'

(ע). – עו"ד מארק אוקונור טוען, כי הוא עדיין הסניגור הראשי של ג'ון דמיאניוק. "זו אחריותי האישית והמוסרית. אני אחראי אישית לחיי האיש הזה", אמר אתמול עו"ד אוקונור. ביום ד' ידון בית־המשפט המיוחד בירושלים אם יש מקום לשחרר את אוקונור מההגנה על ג'ון דמיאניוק.

במסיבת עתונאים שכינס אתמול בירושלים הגיב עו"ד אוקונור על פיטוריו מתפקידו בצוות הסניגוריה של ג'ון דמיאניוק. הוא אמר, כי החוק קובע, שעד שבית־המשפט עצמו אינו משחרר עורך־דין מהגנה על לקוחו הוא ממשיך בהגנה. "אם בית־המשפט ישחרר אותי, אגיד לג'ון דמיאניוק מזל טוב, אאחל להגנה כל טוב ואעזוב את הארץ", הוסיף.

בהתייחסו למכתב של ג'ון דמיאניוק שבו הוא משחררו מתפקידו, אמר עו"ד אוקונור: "ג'ון דמיאניוק לא ידע בכלל על מה הוא חותם. רק בית־המשפט יוכל להכריע, לאחר שישאל אותו אם חתם בהכרה מלאה על מכתב השחרור".

עו"ד אוקונור הבטיח, כי ביום ד' יחשוף את כל האמת על עו"ד שפטל ועל קשריו עם התביעה.

עו"ד אוקונור סיפר, כי באחרונה נפגש עם שופטי בית־המשפט הדן בעניינו של דמיאניוק, ולטענתו, אמר לו אב בית־הדין, השופט דב לוין, כי הוא קברניט הסניגוריה. "אני דואג לג'ון דמיאניוק. היכן עורכי־הדין האחרים, הטוענים כי הם קברניטי ההגנה. היכן ג'ון גיל, שהובא על־ידי להגנה. היכן יורם שפטל, ששכרתי את שירותיו. האם מי מהם ביקר אצל דמיאניוק בכלא, התעניין בגורלו של האיש המבודד הזה?" אמר עו"ד אוקונור.

עו"ד אוקונור טען, כי עו"ד יורם שפטל שהה בתקופה האחרונה בארה"ב ובבלגיה בלי להודיע לו. הוא מסר אתמול מכתב לבית־המשפט ובו הוא טוען, כי ניסה בעבר לפטר את עו"ד יורם שפטל בשל כשלון קו ההגנה שלו, אך בני משפחת דמיאניוק התנגדו לכך. במכתבו טוען אוקונור, כי עו"ד שפטל העלים מסמכים מחדר ההגנה שבבנייני האומה, שאותם אסף אוקונור במשך חמש השנים האחרונות שבהן עסק בהגנה על דמיאניוק.

עו"ד מארק אוקונור (משמאל) עם יועצו הישראלי עו"ד מוטי עצמון. (צילום: יצחק הררי)

מורן קדוש בת הארבע, המחלימה, מניתוח השתלת כבד, עם אביה ציון ואחותה ליאת בת השנה, בנמל־התעופה הית'רו בלונדון בדרכם חזרה לישראל. (צילום: א.פ.)

חמישה אפריקאים בין 130 המרצים במדעי היהדות המתכנסים היום בירושלים

מאת סופר "דבר"

חמישה מלומדים אפריקאים שחורים הם בין 130 המרצים במדעי היהדות מ־25 מדינות, המתכנסים היום בירושלים למושב השנתי של הסדנאות להוראת תרבות ישראל באוניברסיטאות בחו"ל. הסדנאות נערכות מטעם המרכז הבין־ארצי להוראת תרבות ישראל באוניברסיטאות בחסות נשיא המדינה חיים הרצוג.

המלומדים האפריקאים ישתתפו בסדנה של פרופ' שמריהו טלמון, המוקדשת ל־40 שנות מגילות קומראן. הסדנה לספרות עברית מודרנית בתרגום מוקדשת השנה ליצירתו של ש"י עגנון, ותשומת־לב מיוחדת תינתן להוראת מדעי היהדות במוסדות להשכלה גבוהה המתמחים בלימודי דת.

באוניברסיטאות ובמכללות בחו"ל הקשורות עם המרכז הבין־ארצי להוראת תרבות ישראל בירושלים מתקיימים כיום יותר מ־1,000 קורסים למקצועות שונים בתחום מדעי היהדות. בראש המרכז עומד פרופ' משה דייוויס, מייסדו של המכון ליהדות זמננו של האוניברסיטה העברית בירושלים, וכמנכ"ל המרכז משמש ד"ר נתן לרנר.

כתבי החוץ בישראל למאבק משפטי וציבורי על "תצלומי בודפשט"

(ע). – התאחדות כתבי החוץ בישראל פתחה בצעדים משפטיים ובשורה של פעולות ציבוריות מקבילות בשל החרמת תצלומים שצולמו בידי אחד מחבריה במהלך המפגש בבודפשט בין ישראלים לבין נציגי אש"ף.

היו"ר בפועל של ההתאחדות, ג'יי בושינסקי, הודיע עם זאת, כי הידיעה ששודרה כמוצאי־שבת בטלוויזיה, שכתבי החוץ יחרימו את כל האירועים המתוקשרים במדינת ישראל ובארץ כולה עד שלא יוחזרו תצלומי הפוטוגראפי לצלם – אינה נכונה.

ועד התאחדות כתבי החוץ גינה את החרמת החומר על־ידי המשטרה, והוא רואה במקרה זה פגיעה חמורה בחופש העתונות.

המדובר בצלם "פרי־לאנס", אנדרי בורסטמן, אזרח חוץ, שנצטווה למסור לידי המשטרה 12 סרטים בשחור לבן ובצבע שצולמו בעת המפגש בהונגריה. צו על כך הוצא בידי שופט, וההחרמה בוצעה ביום 9.7.87, בביתו של ברוסטמן. מעשה זה בא לאחר חקירתו של ברוסטמן באותו יום, בתחנת המשטרה ברמלה במשך שלוש־וחצי שעות בעניין המפגש בבודפשט.

התאחדות כתבי החוץ אומרת, כי המשטרה בחרה בברוסטמן בלבד מבין כל חבר העתונאים והצלמים שנלוו למשלחת הישראלית "לטרטר" אותו ולהתערב בעבודתו המקצועית. התאחדות כתבי החוץ בישראל, העומדת על עקרונות חופש המידע ועל גישה ללא הפרעה לכל אתר ששם יש חדשות, איננה יכולה להשלים עם התנהגות שרירותית ומפלה לרעה מצד גורמי החוק הישראלים. מקרה מצער זה מטיל ספק במעמדה של ישראל כמדינה דמוקראטית, שבה עתונאים מכל רחבי תבל יכולים להתבסס ושממנה הם יכולים לצאת לשליחויותיהם המקצועיות.

ועד התאחדות כתבי החוץ תובע להחזיר את סרטי הצילום שהוחרמו לידי בעליהם ולא לנצל תצלומים אלה כראיות נגד כל גורם שהוא. התאחדות כתבי החוץ לא תנוח עד שפרשה בלתי־נסבלת ולא־דמוקראטית זו תגיע לסיומה לשביעות רצונה.

פרס עשוי לסגת מתמיכתו ב"לביא"; מחכים להצעת התעשייה האווירית

מאת אריה אגוזי, סופר "דבר"

ממלא־מקום ראש־הממשלה שמעון פרס עשוי לחזור בו מתמיכתו בהמשך פרוייקט הלביא – כך נרמז אמש מלשכתו בתשובה על שאלת סופר "דבר". לעומת זאת הזהיר אתמול מקור המקורב לשר־הבטחון יצחק רבין, כי "עדיין אין מקום להתחיל לארגן לוויה ל'לביא'". המקור אישר עם זאת, כי השר רבין היה בהדיין יותר מקודם בדיון עם חברי ועדת החוץ והבטחון וועדת הכספים של הכנסת ביום ה'.

בתשובה לשאלה אמר המקור, כי עדיין לא התקיימו מגעים בין שר־הבטחון ושר־האוצר לגיבוש הצעה משותפת לסיכום דיוני הממשלה על עתיד ה"לביא", אולם אין להוציא מכלל אפשרות שלבסוף אכן תגובש הצעה משותפת כזאת.

בתוך כך מוסיף הרמטכ"ל דן שומרון לדרוש את הפסקת הפרוייקט. "הן בים, הן ביבשה והן באוויר לא הפלטפורמה קובעת, אלא אמצעי־הלחימה", אומר הרמטכ"ל. "יש באפשרותנו לפתח אמצעי־לחימה שיכריעו במלחמה הבאה", מציין רב־אלוף שומרון בהדגישו, כי יש "הבדל תהומי" בכמות הנפגעים ובשחיקתם של כלים בין מצב שבו יש בידי צה"ל החלופות הדרושות, לו ובין מצב שאין לו החלופות הללו.

בינתיים מצפים בלשכת ראש־הממשלה, שהתעשיה האווירית תעביר תוך יומיים הצעה מפורטת בעניין המשך הפרוייקט. אתמול התקיימו מגעים רצופים בין לשכת ראש־הממשלה ובין התעשיה האווירית. "בשאלות שאלות ונמסרות תשובות", אמר מקור המקורב למגעים.

מלשכת מ"מ ראש־הממשלה נמסר, כי לפי שעה לא נקבעו לו דיונים בנושא ה"לביא". מקור בלשכתו אמר, כי עדיין לא ברור אם תוגש הצעה משותפת של ראש־הממשלה שמיר ושל השר פרס בישיבת הממשלה הקרובה. עם זאת אמר המקור, כי מ"מ ראש־הממשלה לא יביע דעתו לפני הדיון בממשלה".

שר־החוץ הסורי דן בטהראן בהפגת המתח סוריה־איראן

מאת דן אבידן

שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע, נועד אתמול בטהראן עם עמיתו האיראני עלי אכבר וילאיתי. שרע אמור להיוועד גם עם נשיא איראן עלי חמינאי ולמסור לו שדר מהנשיא אסד.

משקיפים סבורים, כי שליחותו של שרע לטהראן נועדה להפיג את המתיחות ביחסי סוריה־איראן, שנוצרה בעקבות היוזמות שנקטו הסורים להצרת צעדיהם של חיילי "משמרות המהפיכה" האיראניים הפועלים בזירת הלבנון ובשטח סוריה, בקרבת הגבול הלבנוני.

יוזמות אלה ננקטו במסגרת מאמצי הסורים להביא לשחרור בני הערובה הזרים המוחזקים בידי תנועת החיזבאללה הפועלת בסיוע "משמרות המהפכה" האיראניים.

שר החוץ הסורי הביע אתמול באוזני עמיתו האיראני את תמיכת סוריה במלחמתה של איראן נגד עיראק "עד להפלת משטרו של סדאם חוסיין". כן מתח שרע ביקורת על כוונת ארה"ב להגביר את נוכחותה הצבאית באיזור המפרץ, וצידד בעמדת איראן, המתנגדת להסדר כפוי מטעם המעצמות במלחמת איראן־עיראק. הוא הביע רצון להרחבת שיתוף הפעולה האסטרטגי בין סוריה לאיראן.

עמדה סורית זו שמה קץ לספקולציות שרווחו לאחרונה כדבר התקרבות שחלה כביכול בין סוריה ועיראק.

תריסר מנהיגים בלבנון קראו לחזק התקפות השיעים בדרום

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

עבדאללה אל אחמר, סגן המזכיר הכללי של מפלגת הבעת' הסורית, וקרוב לתריסר מנהיגים לבנונים ובכללם שני נציגים מארונים (פרו־סורים) – קראו אתמול להגברת הפעולות של השיעים נגד איזור הבטחון הישראלי בדרום־לבנון.

בטקס שנערך בטריפולי במלאות 40 יום לרצח ראש־הממשלה כראמה קראו הנציג הסורי והמנהיגים הלבנונים לנשיא ג'ומייל למצות את הדין עם הפלאנגות, האחראים לדבריהם לרצח כראמה. נביה ברי, ראש תנועת "אמל", קרא להקמת חזית סבאל לבנונית רחבה.

קבוצת מפגינים אוהדי הקולונל אוליבר נורת' על גבעת הקפיטול בוואשינגטון. התופעה החדשה כבר זכתה לשם המדעי "אוליממאניה", והיא איננה מוגבלת לתחומי ארה"ב, בכל העולם מדווחים אמצעי התקשורת על התעניינות עצומה במהלך החקירה. בביירות, למשל, ביטלה תחנת הטלוויזיה של המיליציה הנוצרית תוכניות קבועות כדי להביא לצופיה תמונות מן החקירה בשידור חי. העתון הבלגי "לה ליבר בלז'יק" הכתיר מאמר מערכת שעסק בעדותו של נורת' בכותרת "כוכב נולד", והעתון המערב־גרמני "אנצייגר" כינה את נורת' "ג'יימס בונד של רונאלד רייגן" וכתב, כי "מה שהוצג תחילה כ'רשע' בשערוריית רייגן־ניקראגואה נטל עתה לעצמו את תפקיד הגיבור בדראמה המתנהלת לעיני מיליוני צופי טלוויזיה". (צילום: א.פ.)

אינויי: בינתיים אין סיבה לפתוח בהליכי הדחה נגד הנשיא רייגן

וואשינגטון (רויטר). – יו"ר ועדת הסנאט החוקרת את שערוריית הנשק איראן־קונטראס הסנאטור דניאל אינויי אמר אתמול, כי אינו רואה לפי שעה כל סיבה לפתוח בהליכי הדחה נגד הנשיא רייגן.

"לא מצאתי עד כה שום נימוק, עד כמה שהדבר נוגע לי, שיהיה בו כדי להצדיק נקיטת הליכים כאלה כלפי נשיא ארה"ב", אמר אינויי בתכנית טלוויזיה אמריקאית, כשנשאל אם הוא סבור שהחקירה בפרשת הנשק עלולה להוביל להדחתו של רייגן.

עם זאת הוסיף אינויי, כי הוא מאמין שרייגן ידע יותר משהודה לגביו בפומבי בנוגע לעיסקת הנשק עם האיראנים. "באחת מתכניותיכם הקודמות הבעתי את ההערכה, למורת רוחם של רבים, שהנשיא אינו כשהוא אומר 'איני יודע', מפני שחששתי בעקבות קריאת המסמכים, שהוא ידע יותר מכפי שהוא אומר".

גם לגבי קולונל אוליבר נורת' הביע אינויי ביקורת האמר, כי הוא סבור ש"אינו לגמרי גלוי". "אני סבור שבדרך כלל, ובעיקר בנושאים הגדולים יותר, הוא היה דווקא די גלוי, לפעמים אפילו גלוי באופן 'מפוצץ'", אמר אינויי. "אבל ישנן מספר נקודות משניות שטעונות עדיין הבהרה, ושאותן איננו יכולים להבין".

באותה תוכנית טלוויזיה הופיע אתמול גם הסנאטור הרפובליקאי וורן רודמן, המכהן כסגן יו"ר הוועדה. הוא אמר כי בעוד שנראה כרגע, כי העדויות שנגבו עד כה מפלילות את ראש סוכנות הביון המרכזית ויליאם קייסי, הוא סבור, כי האשמה תימצא בסופו של דבר מחולקת בין אנשים רבים יותר. "בסרם יסתיים העניין שמתנהל עתה, סבורני שעוד רבים יאלצו לתת את הדין על מה שהתרחש", הוא אמר.

היום יסיים נורת' את מסירת עדותו, ואת מקומו על דוכן העדים יתפוס יועץ הנשיא לבטחון לאומי לשעבר ג'ון פוינדקסטר, שעדותו תהיה, לדברי רודמן ואינויי מכרעת לתוצאות החקירה.

אינויי ציין אתמול, כי הוועדה שמעה אודות קיומם של מסמכים הנושאים את חתימת פוינדקסטר ואשר מהם עולה, כי הוא עידכן את הנשיא בנוגע לעיסקה האיראנית. "השאלה היא עתה, אם הוא אכן עידכן את הנשיא ואם הנשיא אישר", אמר אינויי. "הוא יכול לומר 'כן, עשיתי כך', או לומר 'זייפתי את המסמכים', ואז תהיה השאלה, מדוע".

שרידי המעבורת "מאריה" שטבעה ביום ו' בנהר לואפולה בצפון זאמביה, שעה שעשתה את דרכה מזאיר לזאמביה. צוותי צוללנים עדיין מחפשים במי הנהר אחר גופות של נוסעים שנלכדו בבטן המעבורת בשעת האסון, אבל נראה שסיכוייהם למצוא גופות קטנים, שכן הנהר שורץ תנינים. על־פי הדיווחים הרשמיים ניצלו 190 מנוסעי המעבורת, 49 גופות נמשו מן המים ו־11 נוסעים עדיין נעדרים. (צילום: א.פ.)

12 שרי החוץ של השוק עומדים לעשות צעד קטן לקראת סוריה

בריסל (ע"צ). – שרי החוץ של השוק האירופי המשותף עומדים לדון היום בקופנהאגן בסיכויי תהליך השלום במזה"ת, וצפויה החלטה שלהם לעשות צעד קטן לקראת סוריה – מסרו מקורות דיפלומאטיים.

12 שרי החוץ ידונו בנושאים שלא נדונו מאז מסר זמן על־ידי ראשי המדינות החברות בשוק במהלך ועידת הפיסגה האחרונה שנערכה בסוף יוני בבריסל. דיוניהם יתמקדו בסכסוך הישראלי־ערבי, במלחמת איראן־עיראק ובמצב בלבנון. צפויה הכרזה שלהם על תמיכתם ברעיון ועידת השלום הבינלאומית למזה"ת.

כאמור, צפויה החלטה בדבר צעד חיובי כלשהו לקראת סוריה. בנובמבר אשתקד הקפיא השוק את קשריו עם משטרו של אסד בעקבות חשיפת תמיכתו של זה בטרור הבינלאומי. עתה נראה כי תתקבל החלטה בדבר חידוש המגעים המדיניים עם סוריה, אם כי לא יבוטלו לפי שעה העיצומים שנוקט השוק נגדה ובכלל אלו הקפאת הסיוע הכלכלי של מדינות השוק, הפיקוח על פעילותם של הדיפלומאטים הסורים, הידוק אמצעי הבטחון לגבי חברת התעופה הסורית ואיסור מכירת נשק לסוריה. עיקר ההסתייגות לנקיטת צעדים חיוביים כוללים יותר בא מצד בריטניה.

מקור דיפלומאטי אמר עוד, כי 12 שרי החוץ יקראו גם לכיבוד זכויות האדם בשטחים המוחזקים בידי ישראל.

גרמניה הסירה חלק מהעיצומים הכלכליים שהפעילה נגד סוריה

בון (א.פ.). – מערב־גרמניה הסירה חלקית את העיצומים הכלכליים שנקטה כלפי סוריה בתוך הכרה בכוונותיה של זו "להרחיק עצמה" מדרך התמיכה בטרור – מסרו אתמול מקורות ממשלתיים בבון.

לדברי מקורות אלה, החליט הקבינט המערב־גרמני כשבוע שעבר להפשיר אשראי וכספי סיוע חוץ שהוקפאו על־ידי הממשלה בשנה שעברה. "בצעד זה מביעה הממשלה את הכרתה בכוונות של סוריה להתרחק מדרך הסידור המדיני", אמר אתמול פקיד ממשלתי.

פקידים אחרים אישרו ידיעה שהתפרסמה בעתון "די וולט" ושלפיה הסכים הקבינט להפשיר 146 מיליון מארק (9 מיליון דולאר) באשראי ממשלתי למימון פרויקטים שונים בסוריה.

לדברי העתון, נועד המהלך המערב־גרמני גם לגמול לסוריה על סיועה בנסיונות הנפל להשיג את שחרורם של שני בני הערובה המערב־גרמניים המוחזקים בביירות מאז ינואר השנה.

ארה"ב, מצרים וסודאן – תכננו ב־1983 מלכודת למטוסי קדאפי

וואשינגטון (ע"ד). – ארה"ב, מצרים וסודאן שיתפו פעולה בתכנון מלכודת לחיל־האוויר הלובי ב־1983, אך גנזו את התוכנית לאחר שפרטים שונים שהיו קשורים בה הודלפו – נכתב אתמול בעתון "וואשינגטון פוסט" בהסתמך על מקורות בקאהיר.

לדברי העתון, היתה כוונת המתכננים לפתות את לוב להוריד את מטוסיה למרחב האווירי הסודאני, כדי שתהיה בכך הצדקה להנחתת מהלומת גמול מהירה מתוך שטח מצרים ובסיוע ארה"ב.

מטרת התוכנית היתה להשפיל בכליל את חיל־האוויר של קדאפי, כדי להרתיעו מנסיונות נוספים לערער את היציבות במדינות השכנות.

על־פי התוכנית אמורים היו סוכני־חרש סודאנים, שהתחזו לחברי תנועה מהפכנית פרו־לובית בחארטום לבקש התערבות צבאית לובית כדי להפיל את הממשלה הפרו־מערבית של נשיא סודאן דאז ג'עפר נומיירי.

על־פי התוכנית היה קדאפי צפוי להתפתות לשגר גלי מפציצים למרחב האווירי הסודאני. מיד לאחר מכן אמורים היו מטוסי הקרב של מצרים לתקוף את הכוח הלובי הפולש כשהם מודרכים על־ידי מידע מודיעיני ממטוסי "איוואקס" המתדלקים על־ידי מטוסי תדלוק אמריקאים.

העתון מסר עוד, כי התוכנית המשותפת נערכה בידי נומיירי תוך התייעצות עם שירותי הביון האמריקאים.

החלה ההרשמה* לדגמי 1988

כאן אתה יודע מה אתה מקבל.
הדגמים החדשים של פולקסווגן אודי מדברים בעד עצמם: מכוניות נוסעים בעלות עיצוב מושלם, במבחר רחב ביותר של דגמים ומנועים. המסחריות – הלהיט של השוק הישראלי, עכשיו עם חידושים ושכלולים. הוסף על כך את הטכנולוגיה החדשנית, הגימור המעולה, השרות והאחריות המקיפה, ותבין למה פולקסווגן אודי 88' היא המכונית שלך.
בוא לאולמות התצוגה שלנו. אתה מוזמן להרשם – כבר עכשיו!
*תנאי ההרשמה ייםסרו בסוכנויות.
Audi
צ'מפיון מוטורס (ישראל) בע"מ, יבואנים בלעדיים של פולקסווגן אודי. סוכנויות בכל הארץ ומוסכים מוסמכים מקרית־שמונה ועד אילת.

هكذا من الأصل

עליות שערים במרבית אפיקי ני"ע

פעילות בצל חששות לפיחות קרוב

מאת שמואל רוזנבלום

פעילות ערה יחסית נרשמה אתמול בבורסה בכל אפיקי ההשקעה בצל חשש לפיחות אפשרי במשק בקרוב. ביקושים נאים ועליות-שערים של כאחוז נרשמו בבנקאיות שבהסדר. גם בשוק המניות שררה מגמה חיובית בנטיה ברורה לעליות שערים נאות. את עיקר תשומת הלב אתמול בבורסה ריכזו השמועות אודות אפשרות ביצוע פיחות בקרוב במשק. לדעת המקורבים אומדן הפיחות עשוי לנוע סביב כ-5% לערך וזאת חרף הכחשות האוצר הברורות בנושא. נראה שתופעת "העדר" ההינו אגירת דולרים ע"י הציבור עשויה בחלקה להכתיב ביצוע פיחות קל ע"מ להרגיע את הנושא. ראוי לציין דווקא בעיצומה של בהלת הפיחות שעמדת האוצר, בנק ישראל והפרשנים נוטים הינה בבירור כנגד ביצוע פיחות ולפיכך לא נתפלא אם עניין הפיחות ילך ויעלם אם אם, בהתאם למסרים השונים שיגיעו מהמוסדות הכלכליים בראשות משרד האוצר.

פעילות מגוונת בבורסה

מפגש מעניין התרחש אתמול בשוק המניות בין קונים למוכרים. עיקר הקונים היו שוב ברוקרים פרטיים בליווי מנהלי תיקי השקעות וקרנות נאמנות קטנות. המוכרים היו אתמול קרנות נאמנות של הבנקים הגדולים בצירוף גורמים מוסדיים שונים. כמסור בעת הפיחותים הקודמים נתנה הבורסה תגובה מלאה בפני פיחות בתוך ימים ספורים. שערי מרבית המניות הגיבו לפיחות בעליות חדות בתקופה קצרה. ההגנה שסיפקה הבורסה היתה טובה בבירור מההגנה שקיבל ציבור המשקיעים בבנקאיות באג"ת ובדולר השחור. גורמים עימם שוחחנו אתמול באג"ת ובדולר השחור. גורמים עימם שוחחנו אתמול המקורבים לבטוחה ולקרנות בנק גדול, הסכימו שביצוע פיחות עשוי להביא גם הפעם לשינוי חיובי הבולט במסחר הבורסאי. חששות הציבור הרחב בנושא הפיחות לא הפריעו לחלק מהפעילים אתמול לממש רווחים מהירים במניות רבות, בחלק מהמקרים נטו המקורבים להורים הצעים בלידר לצורך קיזוז פקודות קניה. במקרים מסויימים נגרמה אכזבה למוכרים שכן עודפי הביקוש ההתחלתיים היו מצומצמים. במהלך המסחר ובעיקר לקראת סיומו פחתה ההתלהבות לרכוש סחורה בעליות שערים והנכונות לספק ביקושים בעליות שערים קלות בלטה לאורך הקו. עפ"י מגמת המסחר אתמול עשויים להשפיע הצעים היום במסחר. בהנחה שאירועים חיצוניים לא יתרחשו, עשויה קליטת ההצעים להצביע באופן בולט על מגמת המסחר במהלך השבוע הנוכחי. במידה והצעים (אם אכן יופיעו) ייקלטו בצורה נאה עשוי השוק להתייצב וליצור מדרגת עליות קלות נוספות.

רגיעה קלילה

חלק ניכר מהמניות הקלילות ששעריהן עלו באורח חד ביום ה' שעבר נסחרו אתמול במרבית המקרים ביציבות וללא תנודות שערים חריפות. דוגמאות לכך מצאנו במניות לומיר, חירון, רים, תעל, מלס ונוספות. תנודות שערים חדות לשני הכיוונים הופיעו במניות – פריקלאס 7%+, דקסטר 7.7%–, ציקלון 4.9%+, פרומוסבסס 5 7.9%–, מלס 6.9%+, קנבשטיין 5 10%–, פולינון 5.5%+, ישפר 4.4%+, ארזים 6.2%+, לומיר 3.6%+, קונסורסיום 5 4.9%–, משוב 4.2%–, רפק 10%+.

יציבות בחברות

יציבות הורגשה במניות הכבדות. ביקושים או לחילופין הצעים בינוניים סופקו ונקלטו במהירות רבה. ביקושים בפ.י.בי, כלל סחר אג"ת, אפריקה ונוספות סופקו ללא שינוי. הצעים בפיתוח משכנתאות משכן וכבלי ציון נקלטו במהירות רבה בירידה סימלית. פעילות נאה בעליות לעיתים חדות בלטו בפריזן, פולגת 1, חברה לישראל ונוספות.

עליות בבנקאיות

במניות הבנקאיות שבהסדר נרשמה מגמה חיובית תוך עליות שערים של כאחוז. ביקושים נאים נרשמו במניות בל"ל 0.9%+, מזרחי 1.1%+, פועלים ע"ש 0.8%+, אי.די.בי. ר"ג 0.2%+. עיקר הביקושים היו של מקורבים ופעילים שביקשו להתכסות באג"ח הדולריות במידה ואכן יתבצע בקרוב פיחות במשק. הביקושים בבנקאיות סופקו בחלקם ע"י גורמים מוסדיים וקרנות נאמנות המעריכים שברמות תשואה של כ-11.3% לערך אפשר למכור בנקאיות.

סקטור הנפט – יציבות

יציבות נרשמה אתמול בסקטור הנפט. ביקושים בינוניים סופקו במהירות מרובה והצעים נלקחו בירידות קלות.

דולר שחור – עליה חדה 1.70–1.68

במהלך סוף השבוע נרשמה עליה בשער הדולר השחור והמקרים רבים באותו סוחרים למכור את הדולר השחור סביב כ-1.70 ש"ח לדולר. עד לפני שבועיים בלבד נמכר הדולר השחור ב-1.62 לערך. בשבוע האחרון עלה שערו ב-5% לערך והמוכרים יחסית מעטים בהשוואה לרוכשים. עלית שער השחור היתה צפויה לאור עונת הנסיעות לחו"ל והפרש הגדול בין השער הרשמי לשחור. יחד עם זאת, שיעור העליה הזה יחסית מלמד על חששות מפני ביצוע פיחות קרוב. בקרב הציבור קיימת תחושה שהממשלה עשויה לבצע פיחות ביניים בשיעור 5%-6% לערך, וזאת בעיקר (למרבה הפליאה) ע"מ "להרגיע" את הציבור הרחב העשוי להתפס במהירות לתנופת קניות דולרים מכל הבא ליד. בעבר השהתה הממשלה את ביצוע הפיחותים דבר שאיפשר לציבור להתכסות בנכסים דולריים ולהגן על כספו בצורה טובה, הפעם טוענים בציבור שפיחות מהיר "יתפוס" משקיעים רבים בעמדות המנוגה שיקליות ויאפשר ביצוע פיחות נוח יחסית לממשלה. קשה להתייחס לשמועות אלה אך הפעילות בדולר השחור, בבנקאיות שבהסדר ובהשקעות דולריות נוספות מלמדת על נהירה (ומגמית) לאפיקים אלה. ראוי לציין שבאחרונה התחזק הדולר בשווקים העולמיים לאחר שנתיים של חולשה ושפל מתמשך. משרד האוצר ממשיך להסביר שלא יתבצע פיחות בקרוב. במספר שוקים כמאה שערים בירושלים, בני ברק ונוספים הגיע שער השחור עד ל-1.72 ואף מעט יותר.

המסחר במשתנים – עליות נאות 1.82%+

המסחר בזירת המשתנים נשא גם אתמול אופי חיובי תוך עליות שערים במחזורי עיסקאות סבירים. המוכרים במשתנים בנ"ע רבים היו שוב קרנות נאמנות גדולות ששאפו להקטין פרופורציות בתיקן. ראוי לציין שבקרנות מסויימות הגיע פרופורציה החזקת המניות עד לשיעור של 86% לערך מסך תיק ההשקעות. שיעור החזקה זה יצר מצב של לחץ אפשרי במידה ויהיו פדיונות מהותיים בקרנות בעתיד. לפיכך, בעת עליות השערים ובלא להפריע למגמת המסחר החיובית מכרו חלק מהקרנות סחורה במניות המשתנים. עליות שערים נאות בנפחי עיסקאות נאים נרשמו במניות – הבינלאומי 2.25%+ 335 אלפי ש"ח, דלק 2.25%+ 398 אלפי ש"ח, סבע 2.25%+ 413 אלפי ש"ח, נייר חדרה 2.5%+ 332 אלפי ש"ח, כלל תעשיות 1.75%+ 286 אלפי ש"ח, דיסקונט השקעות 2%+ 295 אלפי ש"ח, אלרן ע"ש 2.25%+ 287 אלפי ש"ח. עלית שער בולטת במיוחד נרשמה במניות כלל ישראל 10 3.75%+, פטרוכימיים 2.75%+. עליות מתונות נרשמו באלביט 0.25%+ ובאלרון 0.75%+. שתיהן במחזורים מצומצמים יחסית. במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נרשמו במרבית מניות המשתנים ביקושים נוספים שבלטו בעיקר בכלל ישראל 10, דלק, הבינלאומי ונוספות. הצעים בינוניים נרשמו בהסנה, נכסים, אלרן, מרכוזים.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

כלולים בהסדר ההצמדה

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים

מסחר

שרותים

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

מלונות ושרותי תיירות

מחשבים ושרותי מחשב

תעשייה

מזון ומבק

חקלאות

מתכת ומוצריה

חשמל אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה גומי ופלסטיק

טקסטיל והלבשה

עץ ומוצריו נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות תעשיה

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

נסחרות במט"ח

דלק ונפט

רשימה מקבילה

מסחר שרותים, מלונאות ומחשבים

תעשיה

שערי קרנות נאמנות

הלוח הכללי

הכרזות

פוליש וניקיון

ציפוי אמבטיות

נרשמו לנישואין

שוק המציאות

ירושלים

ריפוי והרזיה

שיעורים

מקרדים

חיות בית

הלוואות

ריפוי והרזיה

מכוניות

אופנועים וקטנועים

רהיטים

רוצים לקנות

עסקים

חנויות

דירות להשכרה

מושב חוקי בבלוק 3¼ בסנהדרין+ תבולה!! 03-418812 03-259905 (18874)

יחידת האבטחה במסופים בגבול ישראל-מצרים

דרושים

בחורים ובחורות לתפקידי בטחון

שכר גבוה + הטבות רבות נוספות, דיור, ארוחות, נסיעות ומענקים

הכישורים הדרושים:

★ אחרי שירות צבאי ★ פרופיל 82 ומעלה
★ בוגרי/ות 12 שנות לימוד, דוברי/ות השפה האנגלית (שפה זרה נוספת – יתרון)
★ עבר ללא דופי ★ עד גיל 27 ★ הופעה נאה.

ועדת קבלה תתקיים במשרדי חברת "השמירה" בע"מ, ברח' בן־יהודה 77, תל־אביב, קומה ג', ביום שלישי (14.7.87) בין השעות 9.00-13.00

על המועמדים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים, תעודת שחרור, פנקס שבוי ו-2 תמונות.

היכן החלופות לרפורמה בדלק?

מאת דני גוב

בשבוע שעבר דיבר שר האנרגיה משה שחל בכנס דירקטורים של חברות משק הדלק בישראל. כולם היו. הציץ ממנהלי שלוש חברות הדלק פז, דלק וסונול. שחל דיבר שעה ארוכה בגנות דרך קבלת ההחלטות בממשלה, בנושאים הרי גורל של המשק הישראלי. "הממשלה מקבלת החלטות בנושאים הרי גורל ללא קבלת חלופות. אין נייר של מקצוענים, שמציגים אלטרנטיבות אובייקטיביות". שחל נידרש לדוגמא מתחום אחר: ערב הצגת התכנית הכלכלית ביולי 1985, קיבל באותה מישיבת הממשלה פתק מעדי אמוראי ובו נרשם: "על הכל חשבנו, רק לא על הריבית". ללמדך כמה תוכנית היא דרך קבלת ההחלטות. כך גם בפרשת פרויקט הלביא, עליו דיבר השר באריכות. וזה כאשר מדובר בהשקעה במיגזר שלם, מדובר בכספי גדול. כמה מיליארדים. מגזר כמו משק הדלק, שרק אשתקד הפסיד 600 מיליון דולר, ומגלגל סכומי עתק שיבדקו חלופות אחרות לפני שמקבלים החלטות על מהפכות.

השר שחל שדיבר בהתרצות רבה בגנות קבלת ההחלטות הפזיזה של הממשלה, לא סיפר שהוא לא קיבל ולא חלופה אחת, לפני שהחליט.

שחל אמר בכנס כך: "מאז שהחלטנו על הרפורמה במשק הדלק פועלות חברות הדלק ללא לאות לסיכולה. ברצוני להבהיר מעל במה זו, שהחלטתי לבצע את הרפורמה הינה נחושה, והיא תבוצע למרות הלחצים שמפעיל הלובי של חברות הדלק במישור המשפטי והציבורי".

זה אך לגיטימי, שחברות מסוגן של חברות הדלק, מתעקשות לשמר את המצב הקיים מסיבות ברורות. מותר להן "לפעול ללא לאות", כדי למנוע פגיעה במעמדן, יהיה השיקול אינטרסנטי, קרטליסטי, ככל שיהיה. על השר מוטל, בלי קשר לאינטנסיביות של התנגדות חברות הדלק, לבדוק חלופות של מקצוענים, כהגדרתו. שאם לא כן מה שווים הדיבורים בגנות אופן קבלת ההחלטות בממשלה?

יצרני טכסטיל דוחים הזמנות מארה"ב בשל העדר כושר ייצור

מאת דני גוב

פניות רבות של יצרנים אמריקאיים להעביר פסי ייצור של מוצרי טקסטיל לישראל נדחו באחרונה בשל העדר כושר ייצור מספיק בארץ לכמויות הנדרשות. באחרונה, בעקבות הסכם הסחר החפשי עם ארה"ב "גילו" יצרני טקסטיל אמריקאים את ישראל. כמה עשרות מהם ביקשו במהלך החדשים האחרונים להעביר ארצה פסי ייצור מהמזרח הרחוק ולהנות מהטבות הגלומות בהסכם הסחר החפשי.

בעקבות בירורים עם יצרנים מקומיים הסתבר כי יצרנים ישראלים דוחים את הפניות האמריקאיות בשל העדר כושר ייצור מספיק ובשל דרישה אמריקאית להוזלת מחירים. הביקוש לייצור מוצרי טקסטיל בארץ נובע, לדברי יאיר אושק, מנהל אגף מוצרי צריכה במכון היצוא, מהעודף מכסות יצוא מישראל בעקבות הסכם הסחר החופשי. לאור עובדה זו מבקשים יצרנים אמריקאים להעביר ארצה הזמנות בהיקפים גדולים של מאות אלפי יחידות להזמנה ולייצא מכאן את המוצרים לארה"ב ללא מכסות יבוא. ברם, היצרנים המקומיים אינם מסוגלים לעמוד בדרישות.

אין מדובר בדרך כלל בפניות לייצור מוצרי אופנה יוקרתיים, מאחר ואלה אינם מיוצרים בכמויות גדולות, אלא במוצרי אופנה בסיסיים דוגמת חולצות טי ודומיהן.

כך למשל נתקבלה באחרונה הזמנה לייצר בארץ 80 אלף תריסרים של גרביים בצבע אדום לחג הכריסטמאס, לאספקה תוך חודש וחצי. הבקשה נדחתה על הסף.

רוב היצרנים בענף הם יצרנים בינוני המגלגלים מחזורי יצוא של חצי מיליון עד 3.5 מיליון דולר, ואינם מסוגלים לבצע הזמנות בהיקפים האמורים. כך שחברות קטנות ובינוניות מישראל יכולות לעבוד עם הרשתות הגדולות בארה"ב רק על רמת מחירים גבוהה יחסית ובהיקפים קטנים.

מכון היצוא, כך נמסר, מסנן בשלב זה את הפניות ומנסה להעביר את האפשרויות לביצוע ליצרנים המקומיים. במקביל מנסה מכון היצוא לאתר בארה"ב שווקים, אליהם ניתן לשווק כמויות מצומצמות של מוצרי טקסטיל וברמת מחירים מבינונית ומעלה.

מחסור בבעלי מקצוע בתעשיית הגומי

מאת דני גוב

מחסור חמור בכוח אדם מקצועי בתעשיית הגומי בארץ מונע התרחבות וגידול ביצוא מוצרים מענף זה. מדובר בדרך כלל במחסור בטכנאים, לבורנטים ועובדים מקצועיים.

הענף מונה כ־15 מפעלים בעלי מחזור שנתי של כ־180 מיליון דולר ופוטנציאל יצוא של 60־70 מיליון דולר לשנה.

ראשי הענף בהתאחדות התעשיינים החליטו באחרונה על הענקת תנופה לענף ובמיוחד שימת דגש על היצוא בעיקר על רקע האטה בהזמנות של מערכת הבטחון, שהינה קניין גדול של מוצרי גומי.

בספטמבר 1987 תקיים ההתאחדות לראשונה תצוגה מאורגנת למוצרי גומי. מדובר בהקמת ביתן תדמיתי נפרד למוצרי הגומי במסגרת התערוכה הבינלאומית לפלסטיקה ולאריזה שתתקיים בתל־אביב. בהנחה, שענף הגומי מבוסס בעיקר על עבודות קבלנות משנה ואשר מוצריו אינם ידועים לקהל הרחב, הוחלט להציג בתערוכה מוצרי גומי בתחום הצריכה – מזרונים, כפפות, ממסרות וחלקי רכב – ובתחום הבטחוני – סירות הצלה, מצנחים. כן יוצגו מוצרים טכניים ברמה גבוהה כמו בולמי זעזועים מיוחדים וצמיגים מיוחדים.

כלכלני בנק הפועלים:

מדיניות מוניטרית המופעלת רק על המגזר השקלי אינה אפקטיבית בשל תכונות תיק הנכסים הפיננסי

הריבית האפקטיבית עלתה במאי ל־3.6%

מאת סופרת „דבר"

היקפם הגדול של הנכסים הפיננסיים של הציבור, היותם צמודים ברובם למדד או למט"ח וגודלתם מקטינים את האפקטיביות של הפעלת מדיניות מוניטרית על המגזר השקלי בלבד, סבורים כלכלני בנק הפועלים.

לדעתם, המדיניות המוניטרית צריכה להתייחס לכלל התיק הפיננסי, ולא רק לחלק השקלי – אמצעי התשלום, הפקדונות בשקלים והמק"מ – שאף שגדל הוא מהווה בו עדיין קצת יותר מ־10%.

עקב המדד הנמוך עלתה הריבית האפקטיבית בחח"ד מ־2.4% באפריל ל־3.6% במאי, על אף ירידת הריבית הנומינלית. האשראי החפשי לציבור גדל במאי ב־3.1%.

צומחים? לא ברור

האינדקטורים הכלכליים לחודשים אפריל־מאי מצביעים על רפיון מסויים ברמת הפעילות המקומית.

צריכת החשמל באפריל־מאי היתה נמוכה ב־9% בהשוואה לרבע הראשון של 1987. גם גביית מע"מ על הייצור המקומי היתה נמוכה, ב־8%, מבחודשים ינואר־מארס. ייבוא תשומות ירד ב־8.9% וייבוא נכסי השקעה ירד כ־14.6%. גם בהזמנת עובדים חלה במאי ירידה של 7.3%.

כלכלני בנק הפועלים אינם ממהרים להסיק מנתונים אלו כי הגידול ברמת הפעילות במשק במחצית השניה של 1986 וברבע הראשון של 1987 נפסק. לעומת זאת קטיעת הרצף של סימני התעוררות בפעילות הכלכלית מעידה כי מוקדם עדיין לקבוע אם יש התעוררות ממשית בצמיחה ב־1987.

יתרות המט"ח של ישראל מכסות חמישה חודשי יבוא

מאת מאיר תרמוד

יתרות המט"ח של ישראל הגיעו החודש לשיא חדש של 4.7 מיליארד דולר, רמה גבוהה במיוחד על פי המדד המקובל של מספר חודשי היבוא שניתן לממן ביתרות.

יתרות המט"ח של ישראל יספיקו למימון חמישה חודשי יבוא. השוואה בינלאומית מורה שהארצות התעשייתיות מחזיקות יתרות ל־2.5 חודשים והארצות המתפתחות נוטות להחזיק רמה גבוהה יותר של כשלושה חודשי יבוא.

רק בשנות השישים הראשונות הגיעו יתרות המט"ח של ישראל לרמה גבוהה יותר מזו של היום – שישה חודשי יבוא ויותר.

במרס 1985 הגיעו יתרות המט"ח לפחות משני מיליארד דולר, שאיפשרו כיסוי יבוא ברמה של פחות מחודשיים.

ביולי השנה היו יתרות המט"ח הגדולות ביותר ביפן – 63 מיליארד דולר, שהספיקו לארבעה חודשי יבוא, אחריה טאיוואן בעלת יתרות של 60 מיליארד דולר המספיקים לה לשנתיים של יבוא. מדינה זו סובלת במט"ח ועתה מתכוננים השלטונות שם לנקוט מדיניות חדשה שתאפשר לאזרחיה להשקיע מעבר לים. גרמניה היו בעלי יתרות מט"ח של 56 מיליארד דולר, כ־3.5 חודשי יבוא, לצרפת הספיק היתרות ל־2.5 חודשי יבוא, איטליה – 2.2 חודשי יבוא, בריטניה – חודש וחצי של יבוא, שוויצריה – 4.5 חודשי יבוא, ספרד – 4.6 חודשי יבוא וארה"ב 0.4 חודשי יבוא, כלומר פחות משבועיים. אולם אם יילקחו בחשבון כמויות הזהב שבידי ארה"ב המוערכות ב־262 מיליון אונקיות בשווי של 115 מיליארד דולר, משתנה התמונה. אמריקה „קצרה" ביתרות נזילות, עם זאת יש לזכור שהדולר הוא מטבע היתרות העיקרי בעולם – כ־65% מהסך הכל, כך שאין אמריקה נזקקת לכר נרחב של יתרות.

הנכסים הפיננסיים של הציבור בסוף מאי 92 מיליארד שקל

מאת מאיר תרמוד

סך כל הנכסים הפיננסיים שהיו בידי הציבור בסוף מאי השנה הגיעו ל־92 מיליארד שקל, השווים בערכם לשתי שנות תוצר, כך מוסרים עורכי הסקירה הכלכלית של בנק הפועלים בגיליון חודש יולי.

הנכסים הפיננסיים כוללים פקדונות למיניהם, פת"מ, אגרות חוב, מניות בהסדר, מניות חופשיות, תוכניות חיסכון, קופות גמל וביטוח חיים.

כתוצאה מתהליך הייצוב השתנה הרכב הנכסים שבידי הציבור. הנכסים השקליים הלא־צמודים גדלו פי שלושה ל־10.6% (ב־1984 3.5% בלבד), והפקדונות במט"ח ירדו לחצי, ומהווים היום 9.6% [illegible]

[illegible]

בנק ישראל גייס ביוני 231 מיליון ש"ח באג"ח

מאת מאיר תרמוד

בחודש יוני גייס בנק ישראל כ־231 מיליון ש"ח (כ־145 מיליון דולר) באמצעות אגרות חוב סחירות. כל ההנפקות היו של אג"ח צמודות למדד.

הסדרות שהונפקו במחצית הראשונה של החודש, נושאות ריבית של 5.25% לשנה. הסדרות שהונפקו במחצית השניה של החודש נושאות ריבית של 5% בלבד.

במהלך החודש חלה ירידה בתשואות לפדיון ובמחירי ההנפקה. [illegible] התשואות לפדיון הגיעו לשיעורים הבאים: ב„שגיא" ל־5.3% ברוטו, שהם כ־3.6% נטו וב„גליל" ל־5.8% ברוטו, שהם כ־4% נטו.

60% מסך התמורה של ההנפקות ביוני היו משבע סדרות של „שגיא" שתקופת הפדיון שלהם היא 5 שנים ו־40% מסדרות „גליל" שתקופת הפדיון שלהן היא 10 שנים.

בנק „הפועלים" מעודד סוחרים למכור בתשלומים

מאת מאיר תרמוד

בנק הפועלים מפעיל הסדר אשראי מיוחד, המאפשר לסוחרים ולבעלי עסקים להרחיב את היקף מכירותיהם בתשלומים.

ההסדר החדש מבוסס על שימוש בשוברי „ישראכרט" בתשלומים, באמצעותם יכולים מחזיקי „ישראכרט" לרכוש בתנאים בתשלומים של עד 12 חודש.

בעלי העסקים, יוכלו להשתמש בשוברים כביטחון לקבלת אשראי מהבנק בשיעור של 80% מסכום השוברים לתקופה של עד 12 חודש.

ההסדר החדש שירחיב בצורה ניכרת את היקף המכירות בתשלומים, יוחל על תשלומים שבהם הסחורה או השרות סופקו ללקוח בפועל.

נשיא איגוד לשכות המסחר דני גילרמן:

המשק בפרשת דרכים ואין מי שיקבל החלטות

הארגונים הכלכליים צריכים לקבל החלטות כשהקבינט הכלכלי לא מחליט

דני גילרמן:

מאת דני גוב

המשק נמצא בפרשת דרכים ואין מי שמסוגל כיום לקבל החלטות באשר לעתידו הכלכלי. כך אמר אתמול דני גילרמן, נשיא איגוד לשכות המסחר במסיבת עתונאים בת"א.

הממשלה "התאהבה" ביציבות הכלכלית, שהושגה עם הפעלת התכנית הכלכלית, ובזה טמונה סכנה גדולה, אומר גילרמן. ה"אהבה" הזו משתקת כבר למעלה משנה וחצי את היכולת לנקוט צעדים החדשים והמתבקשים, כדי לנצל את היציבות להמשך התהליך, אומר גילרמן.

הממשלה שומרת על ריכוזיות של מגזרי משק שונים ואילו הארגונים הכלכליים למיניהם דואגים כל אחד בתוכו לאינטרסים הצרופים שלהם. "אינני רואה כיום שום גוף שיהיה מסוגל, בצורה ממלכתית, להלחם את מלחמת היזמות", אומר גילרמן.

גילרמן טוען כי על הארגונים הכלכליים להקים גוף משלים לקבינט הכלכלי ולגבש תכנית לשנתיים הבאות בתחום הכלכלי משקי. אם השרים הכלכליים יתקשו בקבלת החלטות או בביצוע של מדיניות כלכלית על הגוף הכלכלי החדש יהיה ליטול את היוזמה, אומר גילרמן.

כתוצאה ממצב של העדר יכולת לקבל החלטות עלולה ישראל להקלע למצב של נסיגה מהיציבות הכלכלית וממטרות התכנית הכלכלית. כך למשל, אומר גילרמן היצוא לנפש מישראל הוא מהנמוכים בעולם 1,500 דולר, לעומת סינגפור שבה שעור היצוא לנפש הוא 8,000 דולר, או בלגיה שבה השעור הוא 7,000 דולר לנפש, או אירלנד שבה שעור היצוא לנפש הוא 3,000 דולר.

גילרמן אומר כי בשנתיים האחרונות הגיעו לאירלנד 900 חברות זרות שהחלו לפעול במגזר העיסקי והתעשייתי שם בעוד בישראל כמעט ולא באה שום חברה זרה. "מכלל היצוא של ישראל רק 1% נגרם כתוצאה מפעילות של חברות זרות, זהו השעור הנמוך בעולם, וזהו נתון מדאיג", אומר גילרמן.

מינהל ליזמות עסקיות

גילרמן מתכוון להקים מינהל ליזמות לעידוד עסקים. לדבריו יש לייבא ארצה משקיעים זרים לא רק למגזר התעשייתי אלא גם לזה המסחרי ולזה של השירותים העסקיים. אלה יקבלו הטבות מפליגות כדי לעודדם להקים בארץ את מרכזי הסחר הבינלאומיים שלהם ולצורך זה יש לפטור אותם בצורה מוחלטת מתשלום מס למשך מספר שנים על כל ההכנסות, בתנאי שיעסיקו עובדים ישראלים במרכזים שלהם.

גילרמן מבקש במקביל להקים מינהל מיוחד לעסקים קטנים דוגמת המינהל הקיים בארה"ב.

רעיון אחר שבדעת לשכת המסחר ליישם בקרוב הוא הקמת מוסד לבוררות משפטית עסקית. המוסד יוקם מ"פול" של שופטים ועורכי דין בדימוס שיידרשו לשפוט ולשמש בוררים בין אנשי עסקים במקום ההתדיינות המתישה בבתי משפט כמקובל היום. "נחתים את כל חברי הלשכה או את הציבור על שטרי בוררות ונפתח בפני הציבור במה לבירורים משפטיים במקום להמתין ולהתייסר במערכת המשפטית הרגילה הנוהגת כיום", אומר גילרמן.

כור תקים מחסן מזון גדול ליד בית החולים בילינסון

מאת דני גוב

כור, באמצעות חברת תוצרת מזון ישראלית, תקים בקרוב מחסן גדול לאחסון מזון באזור פתח תקוה בסמוך לבית החולים בילינסון.

תוצרת מזון ישראלית המאגדת את שלוש החברות בלדרבנד, תלמה ושפע־עוף מתכוונת להקים במקום מחסן אזורי לשיווק תוצרתה במרכז הארץ. המחסן החדש אמור לתת פתרונות מרכזים לבעיות האחסון, השינוע והתובלה של מכלול המוצרים המשווקים על ידי התשלובת, דבר שנעשה עד כה על בסיס של פתרונות חלקיים.

המחסן ישתרע על שטח של 2,400 מ"ר. השקעה בפרויקט החדש נאמדת – כולל רכישת הקרקע וההקמה – בכ־3 מיליון דולר.

מכירות תשלובת תוצרת מזון ישראלית הן כ־60 מיליון דולר, מחצית מזה באזור המרכז.

מפעל חדש לכימיקלים יחנך השבוע בקריית המדע ברחובות

מאת דני גוב

חברת "ראף כימיקלים" תחנוך את מפעלה החדש השבוע בפארק המדע שבקריית ויצמן ברחובות. החברה נוסדה ב־1985 בשיתוף עם משקיעי חוץ והשלימה הקמת מעבדותיה לפיתוח ויצור ביוכימיקלים לתעשייה ומעבדות.

במהלך ההקמה השלימה החברה פיתוח מוצרים בתהליכי ייצור חדשים ואף ביצעה יצוא ביותר ממיליון דולר.

ראף מתמחה במוצרים המיועדים למפעלי תרופות לתעשיות ביו־טכנולוגיות ומעבדות. בין המוצרים המיוצרים אנזימים, חלבונים ומוצרי דם המשמשים לייצור ופיתוח תרופות ומוצרים ביוטכנולוגיים.

ראף גייסה מדענים לצרכי ייצור ופיתוח ופועלת בשיתוף פעולה עם מוסדות המחקר. לחברה הזמנות בהיקף של כ־2 מיליון דולר ל־1988. מנכ"ל החברה הוא דוד צור.

שערי מטבע חוץ ביום 12.7.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים – לאומי קניה	בנקנוטים – לאומי מכירה	בנקנוטים – הפועלים קניה	בנקנוטים – הפועלים מכירה	בנקנוטים – דיסקונט קניה	בנקנוטים – דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	העברות והמחאות – לאומי מכירה	העברות והמחאות – הפועלים קניה	העברות והמחאות – הפועלים מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט קניה	העברות והמחאות – דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב				1.56	1.63	1.56	1.63			1.5955	1.6155	1.5955	1.6156	1.6055
1 מארק גרמני				0.85	0.89	0.85	0.89			0.8643	0.8751	0.8662	0.8770	0.8711
1 ליש"ט				2.52	2.64	2.52	1.64			2.5688	2.6009	2.5704	2.6027	2.5881
1 פרנק צרפתי				0.25	0.27	0.25	0.27			0.2597	0.2629	0.2594	0.2627	0.2613
100 ינים יפאניים				1.04	1.09	1.03	1.09			1.0573	1.0705	1.0570	1.0702	1.0638
1 גולדן הולנדי				0.75	0.79	0.75	0.79			0.7688	0.7784	0.7683	0.7780	0.7734
1 פרנק שוויצרי				1.02	1.07	1.02	1.07			1.0369	1.0498	1.0370	1.0501	1.0424
1 כתר שוודי				0.24	0.26	0.24	0.26			0.2483	0.2514	0.2484	0.2515	0.2500
1 כתר נורבגי				0.23	0.24	0.23	0.25			0.2367	0.2396	0.2366	0.2396	0.2382
1 כתר דני				0.22	0.23	0.22	0.23			0.2279	0.2307	0.2281	0.2310	0.2295
1 מארק פיני				0.35	0.37	0.35	0.37			0.3566	0.3611	0.3564	0.3689	0.3589
1 דולר קנדי				1.19	1.24	1.18	1.24			1.2083	1.2234	1.2055	1.2207	1.2147
1 דולר אוסטרלי				1.09	1.17	1.09	1.17			1.1277	1.1418	1.1290	1.1432	1.1357
1 ראנד דרא"פ				0.47	0.79	0.49	0.69			0.7776	0.7873	0.7775	0.7872	0.7824
10 פרנקים בלגיים				0.41	0.43	0.40	0.43			0.4167	0.4219	0.4173	0.4226	0.4198
10 שילינגים אוסטריים				1.21	1.27	1.21	1.27			1.2314	1.2467	1.2311	1.2466	1.2390
1000 לירטות איטלקיות				1.17	1.24	1.17	1.26			1.1938	1.2086	1.1970	1.2121	1.2031
1 סל"י (ECU)				—	—	—	—			1.7934	1.8158	—	—	1.8080
1 דינר ירדני				4.52	4.81	4.55	4.48			—	—	—	—	4.6399
10 לירות לבנוניות				0.09	0.10	0.08	0.11			—	—	—	—	0.0988
1 לירה מצרית				0.71	0.76	0.66	0.72			—	—	—	—	0.7388

נדל"ן / דני גוב

לשיכון עובדים 3,500 דירות בבניה

לחברת שיכון עובדים יש כיום כ־3,500 דירות בבנייה באתרים שונים בארץ. החברה החלה בבניית כ־600 דירות מאז תחילת השנה ועד סוף השנה יגיע היקף הבנייה בשלבים השונים לכ־5,000 דירות.

שיכון עובדים תתחיל בקרוב בהקמת 150 דירות בשטח 9 בגבעתיים. החברה מנהלת משא ומתן עם כמה גורמים לגבי השותפות בבניית הפרויקט, שהיקפו כ־20 מיליון דולר.

במקביל החלה החברה לבנות 250 דירות ברמות, גבעת זאב וגבעת קנדה, שבירושלים. כן היא בונה כ־104 דירות ברמות ספיר בחיפה ועוד כ־180 דירות בכיכר בארי, שבחולון. בכוונת החברה לבנות עוד דירות בערים כמו אשקלון, אשדוד, באר שבע, כפר סבא, נתניה, עכו, פתח תקוה ושדרות.

אקרשטיין מנהל מו"מ לרכישת 60 דונם באשדוד עם אופציה ל־40 דונם נוספים

חברת אקרשטיין מנהלת בימים אלה מו"מ מתקדם עם עיריית אשדוד לרכישת 60 דונם במקום ואופציה לרכישת 40 דונם נוספים. מהחברה נמסר ל"דבר", כי היא מתכוונת להקים בשטח של 60 הדונם את מפעל הבלוקים מסיליקט ואת מפעל הרעפים, שרכשה באחרונה המצוי היום בראשון לציון.

ב־40 הדונם הנוספים, כפוף לבדיקות כלכליות שמבצעת החברה, היא מתכוונת להעביר את מפעלי הבטון מהרצליה ונתניה. ההעברה תתבצע במסגרת מדיניות החברה לרכז את כל אגפי התעשיה של אזור המרכז באשדוד ומרכז נוסף בירוחם, שיכסה את אזור הדרום. בנוסף לכך, אומרת החברה, יש באשדוד שלוחה של מסילת רכבת העשויה לסייע בתהליך הייצור והשינוע של המפעל באשדוד וכן חול למכביר, החיוני ליצור בלוקים מסיליקט.

לאקרשטיין יש היום מפעל בירוחם על שטח של 62 דונם, מפעל בטולכרם על שטח של 21 דונם, מפעל באזור התעשיה בפרדס חנה על שטח של 24 דונם, מפעל באשדוד על שטח של 60 דונם ומפעל בהרצליה על שטח של 24 דונם ובנוסף בניין חדש המצוי בבנייה להשכרה בצומת אכדיה שבהרצליה.

השווי המושקע בנדל"ן של חברת אקרשטיין מוערך בכ־20 מיליון דולר.

מתעורר הביקוש לחנויות ושטחי מסחר במידרחוב נחלת בנימין

ביקוש ער מסתמן באחרונה לשטחי מסחר וחנויות באזור מידרחוב נחלת בנימין. מסתבר, שהתחזיות העגומות, שדיברו לפני השלמת הפרויקט, על "כותו" של הרחוב כבחינה עסקית, התבדו. המידרחוב זכה להצלחה וכך גם המחירים. באחרונה מבקשים הסוחרים במקום מבעלי עסקים המבקשים לשכור שטחי מסחר סכומים גבוהים יחסית של עד 3,000 ו־4,000 דולר למ"ר כדמי מפתח, בעוד שבעבר דרשו סכומים כמו 2,000 ו־2,500 למ"ר. אגב, בקניון אילון, הנחשב לאזור המסחר היוקרתי ביותר בגוש דן, דורשים כיום סכומים כמו 4,000 דולר למ"ר.

הסיבה לביקוש המחירים הגבוה היא הצלחתו כאזור של המידרחוב הנהנה מבוזיגין כהנים, תנועה ערה של מבקרים וקונים. עבור תנועת קניה אפשר לדרוש כסף רב.

דמי השכירות שישלמו דן ואגד בתחנה המרכזית החדשה יגיעו ל־5 מיליון דולר

הקואופרטיבים לתחבורה דן ואגד, שיתמקמו בעתיד בתחנה המרכזית החדשה בתל אביב, ישלמו דמי שכירות גבוהים ביותר – כ־5 מיליון דולר לשנה – בעוד בתחנה המרכזית הישנה משלמים דמי שכירות של כמיליון דולר בלבד.

הקבלן כידוע הוא מרדכי יונה ומנהל הפרויקט הוא אהוד בן נון, שלהערכתו יסתיים הפרויקט בתוך כשנה וחצי ואולי אף פחות. אגד מוכן להסדרי התשלום אם הממשלה תכסה מצידה את ההפרש בעלות ההשכרה. לגבי דן המצב אינו ברור עוד מאחר ולדן יש רעיונות באשר לתכנון מערך התחבורה העירונית בתל אביב, הקשור מטבע הדברים לפרויקט התחנה.

החברה הבונה מצירה כבר החלה לנהל מו"מ עם סוחרים ובעלי חנויות על מיקום החנויות בפרויקט החדש. חלק מהם מתנגדים לשינויים שהכניסה החברה בתכנון המקורי. בתחנה החדשה יהיו כ־700 חנויות, מהן מתכוונת החברה למסור לבעלים ולשוכרים כמחצית ואף יותר בתוך שנה ומחצה, מועד העברת חלק מהאוטובוסים והפעילות מהתחנה הנוכחית לחדשה.

סך הסכום הנחוץ להשלמת התחנה הוא כ־90 מיליון דולר והחברה מנהלת מו"מ מתקדם עם גורמים שונים בארץ ובחו"ל לגיוס הכסף.

מעליות – לא כל אחד יורשה לתת שירות

לא לכל אחד מותר להתקין ולתת שרות למעליות. ארגון יצרני המעליות, שליד התאחדות התעשיינים תובע משר העבודה לשנות ולהחמיר את הקריטריונים להענקת רשיונות למתקינים ונותני שרות למעליות.

משה סגורה יו"ר הארגון אומר כי הקריטריונים למתן רשיונות היום קלים מדי מאחר והדרישה לבעלי מקצוע בענף מחייבת רק רישיון חשמלאי מוסמך (רשיון בסיסי) ועבודה של שנתיים בענף המעליות. דרישות אלה, אומר סגורה, אינן מספיקות. משרד העבודה, לדבריו, גם אינו מוודא את הידע המקצועי של העוסקים במקצוע, לא על ידי מתן קורסים ולא על ידי בחינות.

חוסר הפיקוח מאפשר לחברות קטנות ובלתי מקצועיות ("האפרים") לתת שירותי מעליות. אלה פוגעים בתדמית הענף ולירידה ברמת השרות ולנזק ללקוח על חשבון הירידה במחיר השרות.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מס' ר"ג/805/א', שינוי לתכנית המתאר ר"ג/340 ור"ג/340/ ג'.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 6180, חלקות 54, 55, 58, 59, 128.
רחוב: נוה יהושע.
עיקרי מטרות התכנית:
א. קביעת אזור מגורים א'־1.
ב. הפקעה לצורך דרכים.
ג. מתן אפשרות לתוספת בניה לסיפור הגדלת יחידות הדיור הקיימות ללא תוספת יחידות חדשות בתחום התכנית בשטח רצפת של עד 150 מ"ר ברוטו ליחידה בשתי קומות.
ד. על חלקות פנויות או על חלקות שיפונו ע"י הריסת הבניינים הקיימים תחול התכנית רג/805/K כלומר אזור מגורים א'־1 וקוי בנין עפ"י התשריט כמצב חדש.
כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב במשרדי הועדה המחוזית ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מינהל מקרקעי ישראל

משרד הבינוי והשיכון מחוז הנגב | חב' שיכון ופיתוח לישראל בע"מ | מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום

„בני ביתך" בשכ' מערבית
רח' בר אילן – נתיבות

מינהל מקרקעי ישראל בשיתוף עם חב' שיכון ופיתוח לישראל בע"מ ומשרד הבנוי והשיכון, מציעים בזה 10 מגרשים לבנית 10 יח"ד.
ההרשמה לתוכנית תתקיים במשרדי המינהל, מחוז הדרום, בבאר־שבע, שד' בן צבי (מעל אולמי יהלום) בימים א, ב, ד, ה, בין השעות 12.30־08.30 וביום ו' רק בין השעות 10.30־08.30. ההרשמה תחל ביום ג' 14.7.87 ותסתיים ביום ב' 3.8.87 שעה 12.30.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל במשרדי המינהל בבאר־שבע, בכתובת הנ"ל.

מינהל מקרקעי ישראל
מחוז המרכז

הודעה על ביטול הרשמה בנה ביתך ביבנה
מינהל מקרקעי ישראל מודיע בזה על ביטול ההרשמה לתוכנית בנה ביתך ביבנה (שכ' ה־1000), אשר פורסמה בעיתונות ביום 22.6.87.
כל מי שנרשם לתוכנית הנ"ל והפקיד פיקדון, כנדרש בתנאי ההרשמה – ישלח לו הפקדון, עפ"י הכתובת שנמסרה בטופסי ההרשמה.

מועצה אזורית עמק הירדן
מכרז מס' 5/87

המועצה האזורית עמק הירדן מזמינה בזאת הצעות מקבלנים
להסעות תלמידים לאולפן למוסיקה בצמח, ולתחנה לאם ולילד מול אפיקים,
בשנת הלימודים תשמ"ח

מרחק ההסעה כ־250 ק"מ ביום בתחום עמק הירדן, בימים א'־ו' בין השעות 08.00־18.30.
הרכבים 2 טרנזיטים ומונית אחת מצויידים במכשירי קשר, הקבלן יציב מכשיר קשר נוסף בכל תחנת הסעה.
על הקבלן לצרף להצעתו אישור על ניהול ספרים כחוק, ורישום כעוסק מורשה לעניני מס ערך מוסף.
ההצעות יוגשו עד 26/7/87 בשעה 12.00 לתיבת המיכרזים במועצה. פתיחת המיכרז תהיה באותו יום בשעה 13.00 במועצה.
אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כל שהיא.

בכבוד רב
זאב שור
ראש המועצה

هكذا من الأصل

70 ילדים שיעים מהכפר נקורה, שבדרום לבנון התארחו אתמול בפארק המים בשפיים. בקיבוץ נענו בשמחה לפניית צה"ל לארח את הילדים שמעולם לא יצאו מרצועת הכפר הצרה, שבה הם גרים. הילדים הנרגשים הביעו את אומץ ליבם בקפיצות ממגלשות „הקמיקאזה" שבפארק והפגינו להטוטי קפיצה לבריכה. הבנות נשארו בבגדים ולא לקחו חלק ברחצה מטעמי צניעות, כמקובל אצלם. (צילום: אבי הזאב)

כלא איילון נערך לטקס חנוכת בית כנסת על שם בנו של רחמים אהרוני

חוששים מתגובתו למראה אשתו בת שבע

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

סוהרים רבים יאבטחו הבוקר את טקס חנוכת בית הכנסת בכלא איילון על שמו של ברק אהרוני המנוח, בנו של רחמים (גומדי) אהרוני, המרצה עונש מאסר עולם על הרצח הכפול, מחשש של התלהטות הרוחות אם רעייתו של רחמים, בת שבע, תגיע למקום.

תחילת הפרשה בתאונת מכונית שבה היו השוטר לשעבר, אלי דדון, ובת שבע. המשטרה ניסתה להסתיר את דבר התאונה בניסיון למנוע תגובה חריפה של אהרוני, אך פרטי התאונה נודעו לו בכל זאת והוא החל להציק לרעייתו לגבי קשריה עם דדון. היא הכחישה, אך תשובותיה לא הניחו את דעתו והשניים נמצאים בהליכי גירושין.

עדיין לא ברור אם בת שבע תגיע לחנוכת בית הכנסת על שם בנה, שמת בגלל בליעת לשונו, אך ליתר ביטחון מכינים בכלא הבטחה הדוקה ביותר לרבות בדיקת נכנסים כדי למנוע כל התפרעות. לעיתונאים לא יותר לסקר את האירוע, רק לצלמים.

פרס „יביא בחשבון" עמדת שומרי הטבע לגבי שמורת הר מירון

אנשי החברה להגנת הטבע יפגינו היום בכביש לירושלים

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

„בכל צעד שאנקוט בעניין שמורת הר מירון אביא בחשבון את עמדת גופי שמירת הטבע". זאת אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, שיחד עם השרים שחל ומודעי נפגש עם עוזיה אלון ומנחם זלוצקי מהחברה להגנת הטבע, דן פרי, סמנכ"ל רשות שמורות הטבע, פרופ' ה. מנדלסון ופרופ' י. יום טוב מאוניברסיטת תל אביב.

השר פרס אמר שההצעות שהעלה בבית ג'אן הוצעו כבר בעבר ולא היה בהן תקדים. הוא מסר שיפעל להעלאתו בכנסת של נושא החוק הנוגע לשמורה, אך לא בטרם יבדוק את הנושא לעומקו ויבקר בשטח.

אנשי הגנת הטבע הביעו תרעומת קשה בעניין הצעת ההסכם עם בית ג'אן: הם אמרו שמרבית תביעות התושבים בנוגע לתוכנית המיתאר, בית הספר והשיכון, מצאו פתרון בעבר. באשר לשטחים החקלאיים הם הביעו התנגדות חריפה להוצאתם מתחום השמורה.

בזמן הפגישה נערכה מחוץ ללשכת שר החוץ הפגנה של חובבי טבע. לפני כן עברה בירושלים שיירה של מכוניות עם אורות דולקים, במחאה על ההסכם הפוגע בשמורה. היום עומדים אנשי החברה להגנת הטבע לעמוד במשמרות מחאה בצד הכביש שער הגיא־ירושלים.

בגלל התייחסות שכנים ומצב בריאות יועברו שני חסידי אומות עולם לגור בת"א־יפו

מאת [illegible], סופר „דבר" בתל־אביב

[illegible] במשרד הבינוי והשיכון אישרה טיפול בשני חסידי אומות עולם, תושבי [illegible], שביקשו לעבור מדירותיהם בחולון ובפרדס־כץ בגלל בעיות רפואיות ובגלל התייחסות קשה של הסביבה. השניים ישכנו, בסיועה של [illegible], בדירות ממשלתיות בתל־אביב [illegible].

סיפורו של מיכאל מיכאלוב, חסיד אומות עולם, [illegible] בחולון, נחשף ב„דבר" לפני כמה חודשים. [illegible] בביתו [illegible] היה [illegible] על הקירות ובבואו בבוקר היה [illegible] וקללות.

בעקבות פרסום הידיעה והפעילויות נוספות פנה ח"כ שבח וייס לשירותי [illegible] של משרד העבודה והרווחה וביקש מהם לפעול למען מיכאלוב. ואכן, השירות קיבל תשובה ועזרה. האכלוס [illegible] לפיה ישוכן מיכאלוב בשיכון [illegible] הבולגרית ביפו, בשכונת „[illegible]" לקשישי [illegible].

סיפורו של יעקב ספיזה, חסיד אומות עולם, הנמצא במצב בריאותי קשה, נחשף אף הוא ב„דבר" לפני חודשים אחדים. התברר כי ספיזה מנסה זה כמה שנים לצאת משכונה בפרדס־כץ, הממוקמת ליד מפעל שהאבק הנפלט ממנו מקשה על נשימתו. גם כאן פעל ח"כ וייס והוא פנה לשר העבודה והרווחה ולגורמים נוספים. כתגובה נתקבלה תשובה חיובית מעורת האכלוס [illegible] וספיזה ורעייתו יועברו לתל־אביב. הם יקבלו דירה בשכירות בת שלושה חדרים במקום דירת שני חדרים המגיעה לו על פי חוק.

ספק בזיהוי גרם שחרורם של שני מעורבים ברמת עמידר

(ע). – שני הנאשמים בהתפרעויות ובתקיפת ערבים ברמת עמידר, יעקב עיני (27) מפתח תקווה ויעקב ציפורי (25) מרמת עמידר, שוחררו אתמול בערבות בהוראת השופט המחוזי איתמר פלפל, בעקבות ערר שהגישו על החלטת שופטת השלום שהיה הפך לעצרם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

בערר, שהגישו באמצעות עו"ד עדנה קפלן, הם טענו כי בית המשפט טעה בהחלטתו לעצרם עד תום ההליכים. קפלן הדגישה שאין סיכוי סביר להרשיע את מרשיה לאור חומר הראיות ובמיוחד משום שאין בראיות כשלעצמן כדי להצביע על זהותם כמבצעי האישומים.

השופט פלפל כתב בהחלטתו, כי גם אם האירועים הללו בסכסוך רגיל בין שכנים, „המשכם הוא ללא ספק על פי חומר הראיות לכאורה – התפרצות של שנאה ואלימות מכוונים לאמצעים נגד המתלוננים הלאום שאליו הם משתייכים". לכן נראה לשופט כי עקרונית יש לעצרם עד תום ההליכים, במיוחד כשמדובר בבעלי הרשעות קודמות בעבירות של אלימות.

אולם חומר הראיות לכאורה הקיים נגד הנאשמים מותיר ספק לא מבוטל לגבי זיהויים הנכון כמעורבים במעשה העבירה, קבע השופט. על כן החליט לקבל את הערר ולשחררם בערבות של 7500 ש"ח במזומן וערבות נוספת של 1500 ש"ח על ידי צד ג'. כן ייאסר עליהם להיכנס לתחום שכונת עמידר, או לצאת מישראל ודרכונם יופקד במשטרה.

שמיר מבטיח לאגד ומזהיר

מאת אריה אורה, סופר „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הבטיח לראשי אגד כי ילחץ על החשת המו"מ לקביעת סל־תחבורה חדש, אולם הזהיר אותם לבל ישובו לשבש את התחבורה הציבורית. ראש הממשלה אמר את הדברים בפגישתו עם נציגי הקואופרטיב ביום ו'. [illegible] אגד הציגו את טענותיהם וראש הממשלה ענה להם שאם יתחילו במו"מ השבוע, תהיה בו התקדמות. הוא הדגיש כי הוא אומר דברים אלה לאחר ששוחח לפני כן עם שר האוצר משה נסים. שמיר הוסיף כי אגד הוא אחד המוסדות החשובים של המדינה ואין לאיש כוונה לפגוע בו.

לופטהנזה תפתח בחורף קו ישיר לאילת

מאת אריה אורה, סופר „דבר"

חברת־התעופה הגרמנית "לופטהנזה" תפתח בחורף קו ישיר מפרנקפורט לאילת, מסר אתמול המנהל החדש של הסניף הישראלי דיטר גראבר. גראבר מחליף את דיטר דיידריכסן, שעבר לנהל את סניף "לופטהנזה" בוואשינגטון עם פתיחת הקו הישיר מפרנקפורט [illegible].

"לופטהנזה" תהיה החברה הזרה הראשונה שתפתח קו ישיר לאילת.

● חברת „המשקפי" בחיפה קלטה לאחרונה 25 עובדים מבין 50 שהופנו אליה המוסד לביטוח לאומי. הם החדשים שובצו בעבודות גינון, שיפוץ טלפונים ועוד. כיום מועסקים בחברה באיזור חיפה 262 עובדים.

יצחק כחלון לחבריו: אל תסעו להלווייתי – חי אני

(ע). – עובדי המועצה האזורית חוף השרון אירגנו הסעה ומשלחת להלווייתו של האיש הלא־נכון.

טעות בשמו של ההרוג בכפר חרוצים, שפרטיו האישיים דומים לפרטי אדם אחר, גרמה אתמול בבוקר מבוכה במשרדי המועצה. יצחק כחלון (30), תושב כפר חרוצים, שעבד במשרדי המועצה הופתע לשמוע כי חבריו לעבודה לשעבר וידידיו באיזור התארגנו לנסוע להלווייתו. לאחר שריפרף בעיתוני אתמול, התחוורה לו הסיבה: שיבוש הוא שגרם מהומה על לא־מאומה. מסתבר, כי בטעות פורסם שמו במקום שמו של יצחק חכמון (30), שהתנגש בעוצמה רבה בעמוד חשמל במוצאי־שבת ונהרג. חכמון, תושב פתח תקוה, היה בביקור אצל בני משפחתו בכפר. כחלון נאלץ לקחת אתמול בבוקר פסק זמן מן העבודה ולהרגיע חבריו כי הוא חי וקיים.

תגובת המשטרה

דובר מרחב השרון, פקד עמנואל מילר, מסר כי שמו של המנוח שנהרג בכפר חרוצים בשרון הוא יצחק כחלון וגם מפקד משטרת כפר סבא סגן ניצב אודי אסטליין מסר כך.

כתבת עת"ם מוסרת, כי חרף זאת, יצחק כחלון חי וקיים ושוחח עמה אתמול על נסיבות „מותו".

שיטה חדשה לטפול בזקנים המתקשים לעמוד – בפלימן

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

בבית החולים הגריאטרי פלימן בחיפה נוסתה באחרונה שיטה חדשה לטיפול בחולים, המתקשים לעמוד, באמצעות הפעלת פלטפורמה. השיטה הוכיחה את עצמה. קבוצת חולים, הסובלים מפרקינסון או מוגבלים בתנועותיהם כתוצאה מתאונות דרכים או שבץ לב, טופלו בשיטה החדשה ומצבם שופר במידה משמעותית.

את השיטה פיתחו ד"ר שרגא הוכמן מבית הספר לרפואה בחיפה וד"ר רות דיקשטיין ראש בית הספר לפיסיותרפיה במכון וינגייט.

תוכניות וסרטים חדשים בערוץ 2; הערב – על הנדל

מאת אלי חורי, סופר „דבר" בירושלים

שידורי הטלוויזיה בערוץ השני יורחבו ויגוונו בתוכניות חדשות, שנרכשו בימים אלה על־ידי משרד התקשורת.

– מחר ב־8 בערב, ישודר תוכנית־בת שעה על הנדל, בשם: „הנדל – כבוד, רווח ותענוג". בסרט ישולבו קטעי תעודה מומחשים ומומחים על חיי המלחין באנגליה בשילוב מופעי אופרות. התוכנית הופקה במקור עבור ערוץ 4 באנגליה.

משרד התקשורת רכש באחרונה סרטים חדשים מתקציבו במחיר מוזל מרשת א.בי.א המפעילה שווקים בערוצים חדשים. עד כה נלקחו כל הסרטים ששודרו בערוץ השני מארכיון רשות השידור ומתקציבה.

ספורט קטלן: 4 טבעו, 34 נפצעו, חלקם קשה, בשיט־אבובים בירדן – ב־3 חודשים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

ארבעה מתרחצים נספו, 34 נפצעו, חלקם באורח קשה, זה קציר הדמים של שלושת החודשים האחרונים בספורט הימי החדש ההולך וקונה לו יותר ויותר מעריצים – שיט־אבובים בירדן.

שיט זה הפך למקור פרנסה ובילוי בשלושה קיבוצים בגליל העליון: שדה נחמיה, מעין ברוך ושניר ובתוך תקופה קצרה, כמעט ללא יחסי ציבור ופרסום, רכש לו מעריצים רבים. מדי שבת וחג מצטופפים בתחנות העגינה של האבובים מאות רבות של חובבים כאלה, רובם צעירים שאינם פוחדים מהגלים, הזרמים החזקים והאבנים בדרך.

לדברי בועז נורקין, מנהל מד"א במחוז הגליל, אלפי המתרחצים השייטים אינם מודעים כלל לסכנות שבשיט זה. „זו מלכודת מוות שכלל לא מודעים לה", אמר נורקין וציין כי גם אמצעי הבטיחות אינם מספיקים. לדבריו, חייהם של שבעה שייטי אבובים ניצלו הודות לטיפול מהיר של הניידות לטיפול נמרץ בתחנת מד"א בקריית שמונה.

נורקין קרא לבדוק מחדש את תנאי הבטיחות של שיט־האבובים ולחזור מלסכן את השייטים. יצוין כי רק בשבוע שעבר טבע תייר מארה"ב בירדן כשנפל מהאבוב.

בר לב דוחה הביקורת על המשטרה של פוליטיקאים, חרדים ודרוזים

(ע). – טקס סיום קורס ומטה וקורס בתקדם של הכשרה נערך אתמול בתיאטרון ירושלים בהשתתפות ראש הממשלה, שר המשטרה, המפכ"ל וקציני מטה בכירים.

את הקורס לפיקוד ומטה סיימו 53 קצינות וקצינים ואת הקורס המתקדם ־54. זה הקורס הפיקודי הגבוה ביותר במשטרה המשלב לימודים יהודיים באוניברסיטאות תל אביב ובר־אילן במשך שנתיים עם לימודי הנושאים המשטרתיים.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, העניק בטקס תעודות לתשעה נציגי המחזות האגפים שהשתתפו בקורס.

שר המשטרה, חיים בר לב, אמר כי התקציב ומשאבי כוח האדם העומדים לרשות המשטרה מצומצמים ולחוצים ולכן חיוני שכל מפקד יקבע קדימויות ברורות וידבק בהן. השר יצא נגד ביקורת בלתי מוצדקת המושמעת לדבריו כלפי המשטרה בצד חוגים פוליטיים מסויימים, הקרובים למשוא־פנים בחקירות, וכן חוגים חרדיים המאשימים את המשטרה בהתנכלות כלפיהם, ודרוזים מבית ג'אן המדברים על תוקפנות המשטרה. נגד כל הביקורת הזו, הטעים בר לב, נדרשת המשטרה שלא להירתע ממילוי התפקיד ומן הלחצים תוך הקפדה על פעולה סדירה ותקינה כלפי החוק.

המפכ"ל, רב ניצב דוד קראוס, אמר כי יעדי העיקרים לפיהם חייבים אנשי המשטרה לפעול הוא: כיבוד וביזור הפרט והגנה בלתי מתפשרת על המיעוטים. המפכ"ל הביע שביעות רצון מממצאיו של מבקר המדינה, אשר הדגיש את השיפור הניכר בתיפקוד השוטרים בתחום המעצרים. כן ציין, כי בסקר דעת קהל בלתי תלוי שנערך באחרונה דורגה המשטרה בין ארבעת הגופים היעילים והאמינים ביותר במדינה.

נער התחשמל למוות בבריכת מעוז חיים

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

שרון שפי, בן 17 וחצי ממעוז חיים, התחשמל אתמול למוות כשעסק עם חבריו בהכנות למסיבת הסיום של כיתתו.

מיתקן מוזיקה שהכינו, שנועד להיות מופעל בשעת המסיבה בתוך בריכת השחיה של הקיבוץ, נפל לתוכה. שרון נכנס כדי להוציא את המיתקן והתחשמל למוות.

שרון סיים זה עתה את לימודיו התיכוניים. להוריו, הגר ואבנר, דור שני במעוז חיים, עוד שני בנים ובת.

לצבי פיכמן, יו"ר מועצת המנהלים
במות יקירך
אברהם מילשטיין ז"ל
משתתפים בצערך
מלונות מוריה
ההנהלה והעובדים

לצבי פיכמן והמשפחה
אתכם באבלכם על מות יקירכם
אברהם מילשטיין ז"ל
בית „דבר"

לצבי פיכמן ומשפחתו
איתך באבל על מות
אברהם מילשטיין ז"ל
חבריך ב„בור"

לצבי פיכמן
איתך באבלך במות
אברהם מילשטיין ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
אמפל – חברה אמריקאית ישראלית

לצבי וחדוה פיכמן וב"ב
משתתפים באבלכם
בהלקח מכם יקירכם
אברהם מילשטיין ז"ל
ההנהלה ועובדי
בית תעוש בע"מ

לחברתנו עדנה רימר והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האח
יוסי (ג'רי) ז"ל
בית אורים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
יהושע כהן
הלוויה תתקיים מחר יום שלישי י"ז תמוז תשמ"ז 14.7.87
בשעה 13.00.
אוטובוס ייצא מבית המנוח בנתניה רח' סמילנסקי 33
לבית העלמין שעל יד שיכון ותיקים.
המשפחה

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
שמחי אהרון
במות אשתו ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
ישראל לבני ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
הגמלאים הפנסיונרים בחברת החשמל

ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
האגף לצעירים – נוער סטודנטים וספורט
צעירי המושבים
מועצת פועלי אליכין – עמק חפר
צעירי המושבים מזמינים אותך להשתתף בסימפוזיון רעיוני
בנושא: קידום תהליך השלום
אקטואליה
יום שלישי 14.7.87 בשעה 20.00 ברחבת הבריכה בחופית
בהשתתפות: יעקב ישי – יו"ר האגף לצעירים, נוער, סטודנטים וספורט
נסים זוילי – יו"ר המחלקה להתיישבות
יוחנן דניאל, גדליה גל – מזכירי תנועת המושבים
אפרים זינגר – מזכיר המשמרת הצעירה
הרצל חגי – מזכיר הצעירים במושבים
מנחה – עופר דקס
האורח המרכזי: שמעון פרס – מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ
צעירי המושבים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבינו וסבנו
נפתלי אונגר
הלוויה תתקיים בקיבוץ נצר סרני
ביום שני ט"ז תמוז 13.7.87 שעה 17.00.
המשפחה

משתתפים בצער המשפחה על מותו של
נפתלי אונגר
ההלוויה תיערך היום יום שני 13.7.87 ט"ז תמוז תשמ"ז
בשעה 17.00 בקיבוץ נצר סרני.
בית נצר סרני

ביום השלושים לפטירת יקירנו חברנו
יהודה יעקב ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו מחר יום שלישי י"ז תמוז
תשמ"ז 14.7.87 בשעה 5 אחה"צ בבית העלמין של הקבוצה.
המשפחה
ובית קבוצת כנרת

לחברינו סוניה ומשה בסל
ברכות מזל טוב לנישואי בתכם
חני עם בח"ל שאול
בית „דבר"

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	[illegible]	– 19	מעונן
אמסטרדם	14	– 21	בהיר
באנוס איירס	14	– 29	בהיר
הלסינקי	11	– 17	מעונן
הונג קונג	28	– 33	בהיר
וינה	17	– 27	בהיר
ז'נבה	12	– 28	בהיר
טוקיו	26	– 27	גשום
טורונטו	22	– 34	מעונן
יוהנסבורג	4	– 16	בהיר
לונדון	14	– 22	מעונן
ליסבון	18	– 28	בהיר
מאדריד	19	– 36	בהיר
מונטריאול	22	– 32	מעונן
ניו יורק	25	– 34	מעונן
סאן פאולו	14	– 29	בהיר
פאריס	17	– 30	בהיר
פרנקפורט	15	– 28	מעונן
ציריך			לא נמסר
ריו דה ז'נרו	14	– 29	בהיר
שטוקהולם	15	– 19	מעונן
שיקגו	20	– 33	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה [illegible] טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רמי האבות, טל. 35282
swissair

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית
והמחי' לחנוך לבריאות עורכים:
קו פתוח לבריאות הציבור
תאונות ילדים
בבית ובחוץ
עזרה
ראשונה
התחשמלות, כוויות, הכשות,
עקיצות, בליעת חפצים וחבלות.
צוות רופאים מומחים ישיב טלפונית
לשאלות הציבור במבצע מיוחד
שיערך ביום שלישי 14.7.87 בשעות 16.00 עד 19.00
פרופ' עזריה אשכנזי - בי"ח קפלן
ד"ר טומי שיינפלד - בי"ח בילינסון
ד"ר אבינועם רחמל - בי"ח בילינסון
ד"ר ברוך וולך - בי"ח מאיר
ד"ר יצחק ברגר - בי"ח מאיר
ד"ר ריקי שפירא - בי"ח השרון
טלפונים 03-433500 (5 שלוחות)
בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק",
ביום ג' שעה 6:05 בערב,
רשת ב' - קול ישראל
עוז יוקר בריאות!
קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
לשכת הדובר

דבר היום

העבר לפי שמיר

ראש־הממשלה יצחק שמיר נימק שלשום, בראיון משודר (שהוקלט ביום חול), את הצבעתו בעד חנינה לרוצחים ולשאר מורשעי מחתרת הטרור היהודית. שמיר לא נרתע מהפרשנויות העתונאיות המקובלות, שלפיהן טרם הגיח ממסתרי מחתרת „לוחמי חירות ישראל". למעשה, אף נידב לכך אישור, בהשוותו את הצעת־החוק שנכשלה בשבוע שעבר לחקיקה שהתקבלה במועצת המדינה הזמנית. החנינה ההיא נועדה למצוא פתרון משפטי ליוצאי לח"י שנעצרו בעקבות רצח המתווך השוודי פולקה ברנאדוט ושמקצתם הוכנו להעמדה לדין. החנינה שהוצעה עתה דומה לקודמתה, אמר שמיר, כמו גם לחנינה שבה תומך הנשיא ראול אלפונסין בארגנטינה ושנועדה למצוא פתרון למחלוקת לאומית כאובה.

בהבל־פה, אך לא בשוגג, מתח שמיר קו מרוסק של דמיון ברוי בין אירועים שאינם דומים. ברור שאין ימי ראשית המדינה הדומים לשנתה ה־40 ושאין רצח ברנאדוט דומה להשתוללות־רצח במכללה האיסלאמית בחברון. ברור גם שהקצינים החשים לבני ועציון אינם דומים לשמיר של 1949 או של 1955, זה שגוייס ל„מוסד" – אלא אם בכוונת ראש־הממשלה הנוכחי להורות לשירותי־הבטחון הכפופים לו לגייס את ראשי המחתרת החדשה. אין גם כל דמיון לחנינת אלפונסין, המבוססת על „חובת ציות" של הזוטרים יותר בקציני המשטר הצבאי הקודם – בעוד שהבכירים כבר הועמדו לדין. אילו איזכר שמיר את החנינה המאוחרת לגנרלים של הארגון המורד „או־א־אס" בצרפת שלקראת הויתור על אלג'יריה – מקום ותקופה שבהם מעורה שמיר היטב – היה אולי מתקרב להקבלה, אך אז היה נאלץ להודות שהמחתרת כפרה בסמכות הממשלה שבה כיהן ובראשה אף עמד.

מאחר שאין לחשוד בשמיר שאינו בקי בתולדות הזמן החדש, סביר יותר שטעויותיו בהסתמכות על העבר נועדו לרכוש לו תומכים בעתיד, בכלל זה כבר בעוד שבוע. הליכוד חושש כי ועידת „התחייה" תאמץ קו תוקפני כלפי ממשלת שמיר, בהנחה שמוטב מבחינת יובל נאמן, גאולה כהן, ובוודאי רפאל איתן, להביא להקדמת הבחירות ולאחריהן להשתתף בממשלת־ליכוד צרה או להוות ראש־חץ לוחמני באופוזיציה לממשלת־מערך. שמיר מודע גם לפנייתם של ידידיו הפנימיים ב„חירות" – שרון, לוי וכנראה גם ארנס, צרוב ה„לביא" ועקורי בירעם ואיקרית – אל הימין הקיצוני. נכונותו של ראש־הממשלה לזנוח את יומרת הממלכתיות למען החנופה לקיצוניות היא התפתחות מדאיגה, גם אם הפעם לא היה די בתמיכתו לחקיקת החנינה.

„שובתים כשאין ברירה – ומפני שאין"

מאת אריה ארד

„הצרה היא, שאצל שר האוצר שכר נמוך זה 500–600 שקל. זה לעג לרש. את זה הם יכלו להשיג אפילו מכוח חוק שכר מינימום... כאשר אקדמאים, עובדים סוציאליים ופיזיותראפיסטים, משתכרים פחות משכר המינימום – למי הם מספרים סיפורים?!"

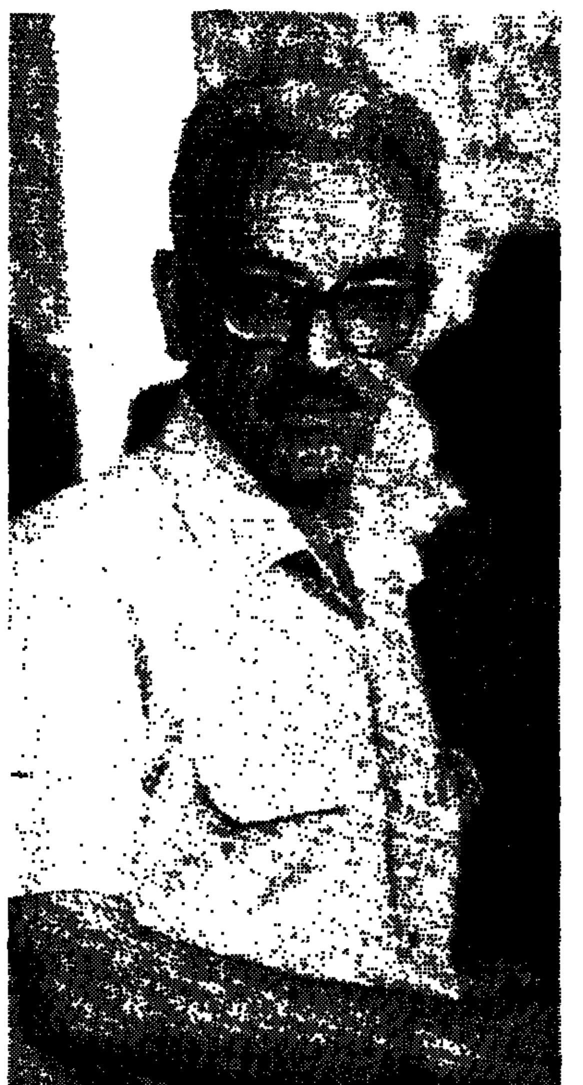

כדי לצאת מן הסבך, שלתוכו נקלע הסיכסוך על שכר עובדי המדינה, מציע מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר שביתת־נשק לחודש ימים. „בתקופה זו תהיה כל ההנהגה הממשלתית, ההסתדרותית והעסקית על 600 שקל לחודש. כולנו, לחודש אחד בלבד. אחר כך נתכנס לחידוש הדיונים ונראה, מה יגידו אז נציגי הממשלה".

כאשר פגשתי את קיסר אתמול במשרדו בוועד הפועל, לא נראה כתמול שלשום: לא איש מחוייך, חוש ההומור שלו דומם; דיבורו נעשה חד, משפטיו קצרים יותר. „שביתה זה לא דבר פשוט," הוא אומר. „בנשק צריך להשתמש בזהירות רבה, רק בשעת הצורך, כאשר אין ברירה, אחרת הוא נשחק," מסביר קיסר. „כיוון שלציבור העובדים אין נשק אחר, צריך להשתמש בשביתה בזהירות מרבית כדי לא לשחוק אותו. אין בינינו מי ששש לשבות, בוודאי לא רק כדי לעשות הפגנת שרירים, הרי כולם יודעים שאנו יכולים. להסתדרות אין כל קושי לפתוח בשביתה וכולם יודעים זאת. לכן מותר לשבות רק כאשר אין ברירה".

השאלה המתבקשת עתה היא, אם באמת לא היתה ברירה הפעם, שהרי בהופעותיו אמר שר־האוצר משה נסים, כי הוא מוכן לתקן את שכרם של "החלשים", בעלי השכר הנמוך, הגימלאים. „הצרה היא, שאצל שר־האוצר שכר נמוך זה 500־600 שקל," משיב מזכיר ההסתדרות. „זה לעג לרש. הרי אלה יכלו להשיג זאת אפילו מכוח חוק שכר מינימום. אם רק זה, לא צריך כלל לשאת ולתת. אבל אנחנו לא הסתדרות של מסכנים. עלינו לדאוג לכולם".

מסתבר, שההסתדרות אינה נוהגת בדוגמטיות בהצעותיה. היא הציעה חלופות שונות, שמשמעותן הכספית שונה. הצעה אחת מדברת על תוספת שכר נומינלית שווה לכולם. ממילא משקלה של תוספת כזאת לבעל השכר הנמוך, שאינו חייב במס־הכנסה, גדול יותר מאשר לבעל הכנסה גבוהה, שישלם עליה קרוב לחמישים אחוז מס. חלופה אחרת מדברת על שילוב של תוספת לברוטו לאלה שפטורים ממס־הכנסה, עם הורדת המס לחייבים בו, כך שרק הנטו שלהם יעלה ולמעביד זה לא ישנה. אבל האוצר אינו מוכן לשמוע".

כמה זה יעלה לאוצר? „אינני יודע", משיב מזכ"ל ההסתדרות. „אני מייצג עובדים, המביאים שכר הביתה וצריכים לחיות ממנו. שהאוצר יעשה חשבון. ממילא הוא מעוות את הנתונים לפי רצונו. כשרוצים, זה סכום נמוך, כשלא רוצים, זה אסטרונומי. בכל מקרה, מי שיכול לתת רבע מיליון דולר לאחוז אחד של האוכלוסיה, ל־17 אלף מפרנסים בלבד, במסגרת הרפורמה במס, שלא יבוא בטענות. גם את הנתון הזה לא רצו לגלות, אבל הכרחנו אותם".

קיסר יוצא בחריפות נגד הרפורמה במס, לא רק כפי שבוצעה אלא גם כפי שרוצים לבצעה לעתיד. „זה נסיון ליישם השקפת־עולם, כעין חיקוי של ארה"ב: להוריד את המיסוי – אגב, תמיד רק לעשירים – בהנחה שהם ישקיעו את העודף. בינתיים קרה ההיפך, אנשים חיסלו השקעות כדי לממן את העליה בצריכה. הגדלת הצריכה על־ידי קבוצות התייחסות יוצרת מחסור אצל היתר. אנחנו מדינה קטנה ואיננו יכולים לשאת פערים גדולים בין השכבות השונות," מסביר מזכ"ל ההסתדרות.

אבל שר־האוצר טוען, שדווקא ההסתדרות מנעה שגם שכבות נוספות יקבלו הקלות במס, הערתי.

„הוא טוען, אבל זה לא נכון," מתריס קיסר. „שר־האוצר אומר שני דברים, אחד בגלוי והאחר מכללא. הוא אומר, שרוב הכנסתו של אדם תישאר בידיו. אבל איך? על־ידי ביטול הפטורים, שרובם ניתנים לשכירים. מכאן כאילו אמר, כל אדם לגורלו: תקנה חינוך, תקנה בריאות, למדינה אין מה לתת לך. כמאמר הפתגם, 'משלהם נתנו להם'. זה בשבילי אור אדום תנועתי ועצרנו חלק מזה.

„אותה שעה," ממשיך קיסר, „אין עוד מדינה בעולם המערבי, שבה מוגן ההון כמו אצלנו. גם אצל הגברת תאצ'ר וגם אצל אדון רייגן יש איזו שיטת מיסוי על ההון. דווקא הגברת תאצ'ר חידשה עכשיו את מס העזבון. אצלנו אין מס הון, לא נטו ולא ברוטו, אין מס רכוש, אין מס עיזבון. דווקא על החיסכון של השכירים רוצים להטיל מס וזה האבסורד".

חזרה לעניין השכר: שר־האוצר מנמק את סירובו להסכים להעלאות שכר כעת, בטענה שהשכר כבר עלה אשתקד מעבר למה שהיה לפני שנתיים. השאלה כמעט מוציאה את מזכ"ל ההסתדרות מכליו. „תלוי מה משווים. שאלתי את שר־האוצר, מדוע בחר דווקא באוגוסט 1985 להשוואה. אני יודע את התשובה: אילו בחר ביולי, היה מוצא שהשכר עדיין מתחת לרמה שלפני התכנית הכלכלית. כל ההשוואות האלה הם תרגילים סטאטיסטיים. כאשר אקדמאים – כמו עובדים סוציאליים, פיזיותראפיסטים ואחרים – מקבלים פחות משכר המינימום, למי הם מספרים סיפורים?! אני משווה הסכם להסכם, אפריל לאפריל. גם זו לא תמיד השוואה נכונה, אבל לפחות אנחנו יודעים על מה מדברים, לא סתם דבר שרירותי".

מה דעת המזכ"ל על ההצעה לצמצם את מספר העובדים ולחלק את הסכום הנחסך בין הנותרים? גם זה מרגיז את קיסר. „אילו באמת רצתה הממשלה לצמצם את מספר העובדים, יכלה לעשות זאת באלגנטיות וללא כל כאב. התחלופה של העובדים בשנה מגיעה ל־5–6 אחוזים, בעוד שהאוכלוסיה גדלה ב־2 אחוזים. אילו חסכה רק מחצית מהתחלופה הזאת, יכלה להגיע לחסכון של 4–5 אחוזים בשנה. אבל במקום זאת מביא כל שר את חילותיו, לא רק מהמפלגה שלו, אפילו מן הסיעה ומן הפלג שלו. ואז אין הוא חש שיש לו זכות מוסרית לדבר על ייעול. מה יגיד לעובד ותיק? שילך הביתה, מפני שהוא רוצה לתת את מקומו לאיזה עסקן ממקורביו? או הפשרה היא, שזה ייכנס וזה לא ייצא." קיסר מדגיש, שאפילו הצעת ההסתדרות לקיצור שבוע העבודה טומנת בחובה 3–4 אחוזי חיסכון. „אם העובדים יעשו אותה עבודה בפחות ימים, ייחסכו הוצאות ההפעלה של המשרדים. זו הטבה לעובדים, שלא רק שאינה עולה כסף אלא עוד מביאה חסכון, אבל גם על זה אין האוצר רוצה לשמוע".

העובדה שהשביתה היתה מלאה גרמה לקיסר מעט קורת־רוח. זה מוכיח בעיניו, שהמצב באמת מעיק על העובדים, שבאמת לא היתה ברירה.

כיוון הקולות

מאת יקיר צור

כל המפלגות הציוניות – להוציא תנועת העבודה הציונית – נחלו כשלונות בבחירות שנערכו באמריקה לקונגרס הציוני. את הקולות שהפסידו, נטלו הרפורמים והקונסרוואטיבים. המגמה ברורה: את מקום הנושאים הציוניים הקלאסיים תופסות הסוגיות ביחסי ישראל–התפוצות, ובראשן הפלורליזם הדתי

האם היה זה רק צירוף מקרים? אולי. העובדה היא שביום בו עסקה הכנסת בניסיון להדוף את חוק הסחיטה הדתיים של ש"ס, התפרסמו בארה"ב תוצאות הבחירות שקבעו את הצירים האמריקאיים לקונגרס הציוני.

הכרעת הקלפיות מצביעה בבירור על מהפך בתנועה הציונית באמריקה. חל גידול מרשים בכוחם של הרפורמים והקונסרוואטיבים, ובמקביל ירידה משמעותית בכוחן של המפלגות הציוניות המסורתיות.

יש בכך איתות חזק לעם בישראל בכלל ולמנהיגים הפוליטיים בפרט, לגבי העדפותיה הברורות של הקהילה היהודית בארה"ב. תוצאות הבחירות הוכיחו פעם נוספת את מרכזיותן של שתי התנועות – הרפורמית והקונסרוואטיבית – בחיי הקהילה היהודית בארה"ב.

כמה נתונים בסיסיים על הבחירות: במיפקד התנועה הציונית, שנערך במהלך השנה שקדמה לבחירות, התפקדו כמיליון איש לתנועות הציוניות השונות. בבחירות שנערכו באמצעות הדואר השתתפו כרבע מיליון איש, מתוכם נמנו כ־210,000 קולות כשרים. תוצאות הבחירות השאירו את הקונפדרציה („הדסה") כתנועה הגדולה ביותר, אבל סימנו ירידה משמעותית בכוחה – מ־69 מנדטים ל־48. אחריה בדירוג מופיעה „ארצה" של הרפורמים, אשר כמעט ושילשה את כוחה (מ־14 מנדטים ל־33), ולבסוף „המרכז" של הקונסרוואטיביים – שעד כה לא היו מיוצגים כלל בתנועה הציונית – שהשיגה 20 מנדטים. אשר לתנועות הציוניות המזוהות עם המפלגות הפוליטיות בישראל, כולן – פרט לתנועת העבודה הציונית, ששמרה על כוחה (ועלייה מ־13 מנדטים ל־15) – נחלו תבוסה בבחירות. הציוניים הכלליים הפסידו כמחצית מכוחם וירדו מ־22 מנדטים ל־12, „חרות" קיבלה 9 במקום 13, המזרחי – 14 במקום 19, ולמפ"ם נותר מנדט אחד.

ניתוח התוצאות מצביע על שתי מגמות ברורות בקרב הקהילה היהודית: הנושאים העומדים בראש סולם העדיפויות שוב אינם הנושאים הציוניים הקלאסיים – עליה, התיישבות, בניין הארץ – אלא נושאים העומדים במרכז יחסי ישראל והתפוצות, כמו פלורליזם דתי וחופש דת ופולחן. שאלת „מיהו יהודי" מטרידה כיום את יהדות ארה"ב יותר מכל שאלה אחרת הקשורה בישראל. כך זה אצל יהודים המזדהים עם ישראל והמגדירים עצמם „ציונים", קל וחומר בקרב הקהילה היהודית הפחות מזוהה.

זה מלווה בשינוי נוסף: בריחה מהמבנה המסורתי של המפלגות הפוליטיות הציוניות, אשר משקף את המערכת הפוליטית הישראלית, הקמת תנועות חדשות המשקפות את צורכי העם היהודי בתפוצות. להצבעת אי־האמון במפלגות הציוניות המסורתיות יש סיבות נוספות, הקשורות לאי־שביעות הרצון הגוברת והולכת שמפגינה יהדות ארה"ב כלפי תפקודה של המערכת הפוליטית בישראל בעקבות הפרשות האחרונות – פולארד, איראנגייט ועוד. לכך יש לצרף גם את הביקורת החריפה על הפוליטיזציה בסוכנות היהודית.

התנועה הציונית נתפסת היום ככלי המאפשר ליהודי ארה"ב להשפיע באופן יותר אפקטיבי על הנעשה בישראל בכלל ובסוכנות היהודית בפרט. אישים שונים – הרב ארתור הרצברג, הרב קלמן וולף, הרב אלכסנדר שינדלר, ריי אפשטיין, אירווין פילד ואחרים – הפועלים היום במסגרת התנועה הציונית בארה"ב, יכולים להצעיד אותה בדרך חדשה ואפקטיבית יותר. הגופים הלא־מפלגתיים – קרי הרפורמים, הקונסרבאטיביים והקונפדראציה, יוצרים היום גוש המכיל למעלה משני שלישים מהנציגים לקונגרס. אם ישכילו גופים אלה למצוא שפה משותפת, הם עשויים לשנות את פני התנועה הציונית.

תופעה זו מחייבת היערכות מחודשת של ההסתדרות הציונית העולמית, ופתיחת הדלתות לגופים ותנועות אותנטיות של יהדות התפוצות. ראשי ההסתדרות הציונית העולמית, כמו גם ראשי המפלגות הפוליטיות בישראל, חייבים להבין מגמה זו. עליהם לפעול יחד לצימצום הפוליטיזאציה בסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית, ולמען חידושו של הקשר ישראל–יהדות התפוצות על בסיס שותפות, בסוג אחר.

בסרט הזה כבר היינו

מאת אמנון אסד

גם הפעם – כמו בשנה שעברה – טוען האוצר שאין מקום לתוספות שכר בשירות הציבורי. לפי נתוני האוצר, עלה שכרם של עובדי המדינה ב־33 אחוזים. ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים אחרים, המצביעים דווקא על ירידה בשכר

הלל דודאי

הממונה על השכר, הלל דודאי נשמע מאוד משכנע כשהוא מונה את טיעוני האוצר כנגד מתן תוספות שכר בשירות הציבורי: המשק לא יכול לשאת תוספת שכר; השכר הריאלי יישמר ברמתו הנוכחית גם ללא מתן התוספת – בשל זחילת השכר; הדיבורים על שחיקת השכר בשנה האחרונה מוגזמים; אם ההסתדרות תדרוש להגדיל את השכר של בעלי ההכנסות הנמוכות, ולא תדבר במונחים של כלל העובדים, תהיה יותר פתיחות מצד האוצר לדון בעניין.

למרבה הפלא, משפטים מאוד־מוכרים אלה לא נאמרו במהלך השבועות האחרונים, אלא לפני קצת למעלה משנה, ערב פתיחת המשא־ומתן על השכר. כידוע, סיסמאות אינן עומדות תמיד במבחן המציאות. שלושה חודשים מאוחר יותר, ב־21 באוגוסט, נחתם הסכם המסגרת שהעניק לכל עובדי השירות הציבורי קידום בדרגה אחת. מאוחר יותר פירסם משרד האוצר חישוב מסובך המראה, לדבריו, כי העלות התקציבית של ההסכם גבוהה בהרבה ממה שטוענת ההסתדרות.

גם לקראת המשא־ומתן הנוכחי טרח האוצר להצטייד בשפע של נתונים, להוכחת טענותיו שאין מקום לתוספות שכר. לפי נתונים אלה, עלה שכרם של עובדי המדינה בתקופה שבין אוגוסט אשתקד ומאי השנה בשלושים ושלושה אחוזים – שמשמעותם עלייה ריאלית של שמונה־עשר אחוזים. כל זה בשכר ברוטו. הנטו, אומר האוצר, עלה בשיעור גבוה יותר, שלא לדבר על כוח־הקנייה – שעלה במידה ניכרת, בשל האטת האינפלאציה.

למשמע הנתונים, היו שתהו בליבם: כיצד יתכן שהממשלה העניקה לעובדיה, בתוך פחות משנה, תוספת שכר כה נדיבות? לא היה צורך להמתין זמן רב כדי לקבל את התשובה. בדיוק שבוע לאחר פירסום נתוני האוצר, פירסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את נתוניה היא. עיון בנתונים אלה מלמד כי הנתונים שפרסם האוצר ראויים ליחס ספקני ביותר. מנתונים אלה עולה כי באמצע השנה שעברה חזר שכרם של עובדי השירות הציבורי לרמתו ערב הפעלת התוכנית הכלכלית. מאז נמצא השכר בירידה מתמדת, ובשלושת החודשים הראשונים של השנה היתה רמתו נמוכה בכשמונה אחוזים בהשוואה לאמצע השנה שעברה.

כיצד, אם כן, מתיישבת הסתירה שבין הנתונים? בשלב זה, למשה נסים פתרונים. פרט לשחרור קטעי אינפורמציה מאוד סלקטיביים, וככל הנראה גם לא־מדוייקים, מסרב האוצר למסור פרטים על נתוני השכר שבידו. ועדת הכספים של הכנסת מחכה זה כשנה וחצי לקבלת הנתונים המדוייקים על שכרם של עובדי המדינה.

אשר לטענת האוצר שהשיפור בשכר הנטו היה גדול יותר – גם היא אינה עומדת במבחן המציאות. מדובר כאן בנתונים של ממוצע כללי: כאשר בוחנים את הנתונים לגופם, מתקבלת תמונה שונה לחלוטין. כארבעים וחמישה אחוזים מהשכירים בישראל נמצאים מתחת לסף המס, כלומר משכורתם נמוכה עד כדי כך שאין הם חייבים בתשלום מס הכנסה. גם אם ננכה ממספר זה את המשרות החלקיות, נקבל כמאתיים ועשרים אלף שכירים הפטורים מתשלום מס הכנסה. מאות אלפי שכירים אלה כלל לא נהנו מעידכוני מדרגות המס ומההרפורמות השונות – השקטות והפחות שקטות – שבוצעו במערך המיסים במהלך השנתיים האחרונות. לגביהם, כל שינוי בשכר ברוטו היה זהה לחלוטין לשינוי בנטו.

הסיפור האבסורדי בנושא של האוצר הוא זה המדבר על השינויים המפליגים שהתחוללו, כביכול, בכוח־הקנייה. „כוח הקנייה" הינו מושג חדש יחסית, שהומצא באוצר לאחר הפעלת התוכנית הכלכלית. גם באוצר יש מתנגדים לא מעטים לשימוש במונח זה, ובשנה האחרונה הוא כמעט ולא הוזכר. רק לאחרונה שב שר האוצר, מסיבות מובנות, ושלף את „כוח הקנייה" כהוכחה לשיפור מצבו של השכיר.

התיאוריה על־אודות „כוח הקנייה" היא פשוטה: השכר משולם בתחילת החודש, בתמורה לעבודת החודש החולף. בתנאים של אינפלאציה גבוהה, הספיק חלק מהשכר להשחק עד הגיעו לחשבון הבנק. היום, לעומת זאת, שחיקה זו בשכר נמוכה לאין ערוך – בשל האינפלאציה הנמוכה – ומכאן יוצא שחלה עלייה בכוח הקנייה של הכסף שבידי השכיר.

אבל זוהי תיאוריה פשטנית. היא יכולה להתקבל, אם בכלל, רק לגבי החודש הראשון לעבודתו של השכיר. אחר־כך אין כל חשיבות למועד קבלת המשכורת, ובוודאי שאין מקום לדיבורים על שחיקה מתמשכת בשכר כתוצאה מפיגור בתשלום המשכורות. אגב, לפי קו מחשבה זה, כוח־הקנייה של עובדי הבנקים – המקבלים את משכורתם בראשית חודש העבודה – ירד במידה ניכרת בשנתיים האחרונות, בשל האטת האינפלאציה.

בכל אופן, גם כאן היתה ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה הפתעה לא־נעימה לשר האוצר. מהנתונים שפירסמה הלשכה בשבוע שעבר מתברר, כי בשנה האחרונה לא נרשמו הבדלים של ממש בין השכר הריאלי המחושב בשיטה הרגילה ובין זה המחושב במונחי „כוח־הקנייה".

מבחן הכיס

מאת עליזה ולך

יהיו מי שיבינו בפשטה את הודעת מזכ"ל מפ"ם נגד פיזור הכנסת, אך אין ספק: אם יגישו „שינוי" או רצ או „העבודה" הצעת חוק להקדמת הבחירות בגלל סרבנות השלום של הליכוד, תחוש מפ"ם להצטרף ליוזמה

מזכ"ל מפ"ם הודיע שמפלגתו תתנגד לכל ההצעות לפיזור הכנסת שעילתן תהיה דחיית התביעה להרחבת החקיקה הדתית או דחיית התביעה להרחבת ההתנחלות הלאומנית. הכרזה זו היא בעצם הכרזה על תחרות עם „התחיה" – מי פחות בכיס של מי.

ההודעה כבר עוררה על מפ"ם את מורת־רוחה של „התחיה", ובוודאי לא תעורר קורת־רוח במפלגת העבודה. לעומת השתיים האלה, אין ספק שבליכוד יקבלו אותה באנחת רווחה. „התחיה" ראתה בהודעה זו – בצדק, מנקודת־מבטה – סתימת הגולל על יוזמתה להביא להקדמת הבחירות. „התחיה" אינה יודעת, אולי, מהו חשבון לאומי – ולכן אין היא מרסנת את תאבון ההתנחלויות שלה – אך ראשיה יודעים מתמטיקה: אם מפ"ם מסתלקת מתמיכה בהקדמת הבחירות, כאשר פיזור הכנסת מבוסס על המניעים של „התחיה", ברור לזו האחרונה שלא יהיה רוב להצעת־החוק שתגיש.

אשר למפלגת העבודה, גם היא תיפול ברוחה בראותה שחומק ממנה הסיכוי היחיד – כמעט – להביא להקדמת הבחירות עוד לפני פגרת הקיץ. אומנם מפלגת העבודה לא לגמרי האמינה ש„התחיה" אכן התכוונה לממש את האולטימטום שהציבה לשמיר, אבל בכל־זאת ניקרה בה התקווה שתתבדה ושמלאכתה שלה תיעשה בידי „צדיקים" אחרים.

הליכוד יקבל בסיפוק את הודעת מפ"ם. בשבוע שעבר כבר התחוור לו כי איומיה של ש"ס הם איומי סרק, וכי די לו לליכוד אם יפגין את מאמציו לספק את יצרה זה של השותפה הדתית וכבר ידוכא בה החיפזון לפרוש מהקואליציה ולתמוך בהקדמת הבחירות. לעומת ש"ס, התבצרה „התחיה" בתובענותה. היא הגבירה את לחצה על שמיר עד כדי כך, שגם הליכוד החל להאמין שבסופו של דבר היא תוציא אל הפועל את איומה, ותעניק לידידיו הפוליטיים את המתנה של פיזור הכנסת. מרגע שיסתבר לליכוד שמפ"ם גורעת יותר ממה ש„התחיה" תוסיף, הוא יהיה פטור אפילו מכאב־הראש של כניעה למראית־עין לתביעות „התחיה" – שלא לדבר על כניעה של ממש. אין כניעות זולות.

מפ"ם מרופפת את טבעת החבל שכרכה „התחיה" סביב צווארו של הליכוד, מפרקת את „התחיה" מנשקה ופוטרת את הליכוד הן מהעונש הן מהתגמול. „התחיה" רצתה כל כך להוכיח לליכוד שהיא אינה מונחת בכיסו – ובאה מפ"ם והעמידה אותה במבחן האמינות. „נראה אתכם הולכים עם האולטימטום עד הסוף," כמו מתריסה מפ"ם כלפי „התחיה", בהחשידה את זו האחרונה שכיוונה לרקתו של הליכוד אקדח לא־טעון. ואפילו האקדח טעון, איזו נחת־רוח תצמח למפ"ם אם הליכוד ישלם את הכופר ויתן תנופה להתנחלויות?

גם את מפלגת העבודה מעמידה מפ"ם במבחן טהרתן של הכוונות להביא לפירוק הממשלה הזאת, ש„העבודה" שותפה בה. באותה הזדמנות היא מאותתת לה – ל„עבודה" – שגם היא, מפ"ם, לא מונחת בכיסה.

כמובן, יהיו מי שיבינו את הודעת מזכ"ל מפ"ם כפשוטה, היינו: אנחנו נגד פיזור הכנסת. או־אז יימצאו המחרפים והמגדפים ש„יחשפו" את חששותיה של מפ"ם מפני הליכה לבחירות מוקדמות. יגידו שמפ"ם חוששת ללכת לבדה, שלא במסגרת המערך המעתיר הבין־כנסת מעל לשיעור המצביעים. הלגלוג שבדרך אינו מפחיד את מפ"ם. אין ספק שאם „שינוי" או רצ או מפלגת העבודה יגישו הצעת־חוק להקדמת הבחירות בגלל סרבנות השלום של הליכוד, תצטרף מפ"ם בחדווה ליוזמה הזאת.

גם במקרה כזה תופיע השאלה – האם תצטרף „התחיה" אל המצדדים בהקדמת הבחירות? לא רק למפלגת העבודה יש מטרה המקדשת את האמצעים. תפגין „התחיה" את דבקותה בהקדמת הבחירות – גם אם מפלגה יריבה לה היא היוזמת את פיזור הכנסת בגלל אכזבה מתהליכים מדיניים שהיא, „התחיה", מתקוממת נגדם בכל ישותה. תוכיח היא שבלכתחילה התכוונה 'ללכת עד הסוף' עם האולטימטום שלה ולא רק לסחוט רבבות מיליונים למען הרחבת ההתנחלויות.

בפוליטיקה כמו בפוליטיקה – תמיד יש מי שנושך בצווארו של מישהו.

זו הודאה במקצת

מאת נתן רוזנשטרייך

דבקים ברעיון א"י השלמה, המציעים עתה חילופי אוכלוסין, באו כנראה לכלל מסקנה – גם אם אינם מפרשים אותה – כי גורמי המציאות חזקים עד שאין להם מפלט מנסיון להביא להפחתת הגורם הפלשתינאי. תחילה ניסו להתעלם ממנו ולבטלו

אחד הגילויים ממשחקי האירוניה של ההיסטוריה הוא העובדה, כי אנשים הדבקים ברעיון של ארץ־ישראל השלמה, במשמעו המדינתי – כאלה שמבקשים להחיל את הריבונות הישראלית על יהודה שומרון ועזה – חוזרים להצעה של חילופי אוכלוסין. זו הצעה שהועלתה בהקשרים שונים לפני שהתהוותה המציאות כמות שהיא היום.

תחילה בלט הצליל של הצורך בהחלת הריבונות הישראלית על השטחים ויהי מה והימצאם של ערבים בשטחים אלה לא היה בו כדי להפריע למעמדה של המדינה או לכפיפותם של שטחי ארץ־ישראל למעמדו המדינתי של העם היהודי המגובש במדינת־ישראל. היו גם קולות שאמרו כי ניתן יהיה לגבור על המכשול הזה של אוכלוסיה ערבית גדולה וגדלה – למשל, על ידי עליה לארץ.

נראה, שהוברר כי הגורמים שאמורים היו לבלום את משקל האוכלוסיה הערבית בשטחים לא קמו ולא היו; ואפילו ריסון האוכלוסיה הזאת על ידי נוכחות יהודית בשטחים אין בו כדי לגבור על העובדה שהאוכלוסיה הערבית הגדולה הזאת עתידה לזכות במעמד אזרחי במדינה בעתיד. לפיכך באים דבקים ברעיון של ארץ־ישראל השלמה ומציעים חילופי אוכלוסין. אין צורך להאריך את הדיון בכך, שלכל קשר, כביכול, של תוכנית כזאת עם חילופי אוכלוסין שהתגשמו בעבר במרחבים שונים של המציאות ההיסטורית והדמוגראפית, אין אחיזה במציאות כפי שהיא עתה. הטענה שהגיעו אלינו אוכלוסין מארצות ערב אולי היה לה משקל בימים שהעליה מארצות אלה היתה בעיצומה ולפחות בימים שרישומי התהליך עדיין ניכרו במרחב במציאותו היום־יומית. ושנים עברו מאז ומי שמדבר בחילופי אוכלוסין עכשיו, מציע תהליך חד־כיווני, ככל שיטען בשם דו־כיווניות של חילופין.

ועוד: תוכניות כעין אלה יש להן סיכוי התממשות בהקשר רחב של שינוי סדרי העולם כמו אלה אחרי מלחמת עולם. במציאות העידן ההיסטורי שאנו חיים בו, התעצמות הגורם הערבי הפלשתינאי במיוחד, מונעת מעיקרו חילופין משום שהאוכלוסיה הערבית תראה בכך פגיעה במעמדה, בעוד שהיא מעוניינת להעצימה.

רק עיוור לא יראה באיזה שיעור תהליכים שאנו מחוללים – אם ביודעין ואם בבהלה – על ידי אפס מעשה, מגבירים את הלאומיות הפלשתינאית ומתווים את כיוונה.

כיצד קרה שדבקים בתוכנית ארץ־ישראל השלמה באים ומציעים תוכנית זו של חילופין, (כאילו לא גירוש, אלא חילופין, שאינם מונעים על ידי הגישה של „הטוב שבגויים" וכו')? דומה שגם הם באו לידי מסקנה – ככל שאינם מפרשים אותה – כי גורמי המציאות הם כה חזקים עד שאין להם מפלט מנסיון להביא להפחתתו של הגורם הפלשתינאי. משקלו של גורם זה אינו עוד ענין שאפשר לפסוח עליו בקשר עם דרכה של מדינת ישראל בעתיד. מה גם שאנו שומעים בין חלקים של האוכלוסיה הערבית הצעה ממשית או אירונית – גם הם עוסקים באירוניה – למען סיפוח השטחים על ידי מדינת ישראל, כדי שהמציאות תגבר בבוא העת על המסגרת המדינתית: מדינת־ישראל תחדל להיות בפועל וכגושפנקה מדינה של העם היהודי המיוצג על־ידי ישראל ותהיה למדינת האוכלוסיה שלה, על מרכיביה הממשיים. ההיסטוריה תיבלע על ידי ההוה שפניו לעתיד.

אנשי ארץ־ישראל השלמה אינם מודים במפורש אבל מודים בעקיפין, כי התנגשות עם הלאומיות הפלשתינאית גוברת והולכת. על כן חלצו מן הארכיון את הצעת חילופי האוכלוסין. האי שאין הם מודים בזכות ההגדרה העצמית של האוכלוסיה הפלשתינאית, דבר המחייב להגיע לפשרה עמה, והפשרה היחידה היא חלוקה של ארץ־ישראל, עם התדיינות על גבולותיה. אולם ההיסטוריה והאירוניה שלה עושות את שלהן וההודאה במקצת קיימת ועומדת. האם ההתחשבות בנסיבות הממשיות מופיעה כבר באופק ראייתם?

ימים יגידו.

אחד מגילויי העיוורון – היעדר הראיה של נסיבות היסטוריות – הוא הטיעון כי רמת החיים של האוכלוסיה הפלשתינאית שבשטחים עלתה בימי שלטונה של ישראל, כתוצאה מן הקשרים היום יומיים בין האוכלוסיות, ולפיכך תרצה האוכלוסיה בשטחים לדבוק במצב הקיים, הנושא כאילו בחובו את הניידות החברתית והכלכלית.

העיוורון אינו בהבחנה בניידות, אלא במסקנה המופקת ממנה. ההתבוננות בתהליכים חברתיים־היסטוריים מלמדת שדווקא אוכלוסיות שרמת חייהן עלתה, נוטות לעמוד על תביעותיהן האזרחיות והלאומיות יותר מאוכלוסיות שלא הגיעו להישגים בעליית רמת החיים. התפיסה הפשטנית שההישג של רמת החיים מרחיק שאיפות שאינן בגדר של רמת חיים, הוזמה, למשל, על־ידי האוכלוסיה הכושית בארצות־הברית, הוזמה גם באפריקה וגם בארץ־ישראל, כאשר סברנו לפני הקמת המדינה כי כך יקרה לאוכלוסיה הערבית. אנשים מבקשים לאחוז את החבל בשני ראשיו. ומכל מקום, השאיפה למעמד ציבורי אינה נדחקת על ידי הניידות החברתית. בסופו של דבר המעמד המדינתי נתפס כמרכיב בתוך הניידות.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

חוק ושמירת הטבע

לפני כשלושה חודשים הציגו רשות שמורות הטבע ומשרד החקלאות למועצה המקומית בית ג'אן פתרונות כל בעיות שהועלו על ידי המועצה. הפתרונות כללו הסרת הגבלות על עיבודן של האדמות החקלאיות שבתחום השמורה, תוספת שטח בינוי בכפר סיאפטה, בין השאר, בנית שיכון לחיילים משוחררים ובנית בית ספר, החלפת קרקעות ברוחקים, דונם תמורת דונם. ההצעות נתקבלו תחילה על ידי ראש המועצה ואחר כך נרתע על ידו מסיבות שנחשפו בעת השתוללות חלק מתושבי בית־ג'אן בשמורת הר מירון. במהלך התקרית נקראו קריאות גנאי אנטי־יהודיות וכך נחשף אופיו הלאומני של המאבק של חלק מתושבי בית ג'אן. אוזלת היד של השלטונות ועליבות המשטרה בולטים שבעתיים על רקע המשך הפרת החוק: התנחלות בלתי־חוקית הקמה מחדש והפגיעות בשמורה נמשכות, כולל פריצת דרך בלתי חוקית ביער וכריתת עצים בני מאות שנים.

כתגמול על ההשתוללות, תקיפת המשטרה והחבלות בשמורה קיבלו התושבים מסגן ראש הממשלה, מר שמעון פרס, את כל מבוקשם: הבטחה שהאדמות הפרטיות בשמורה תוצאנה אל מחוץ לתחום השמורה. להבטחה זו משמעות חמורה ביותר לגבי שמירת הטבע במדינה, כי בשמורות רבות יש אדמות פרטיות: בשמורת הכרמל, למשל, יש שלושים אלף דונם אדמות פרטיות, רובן של יהודים, אדמות שהופקעו כדי להקים את השמורה.

המסקנה המתבקשת מהתנהגותו של שמעון פרס הן כי כל דאלים גבר והאלימות משתלמת. אם חושב מר פרס כי קולות המתפרעים מובטחים לו הוא טועה. קולות אלה ימסרו למפלגות קיצוניות. לעומת זאת הוא יכול להיות בטוח כי קולותיהם של חובבי טבע בארץ לא ינתנו לו.

בשם קבוצת מדענים מהאוניברסיטאות
פרופ' ה. מנדלסון

יובל ישובי „חומה ומגדל" יוק

ביום שלישי 16.3 ס.ז. כיבדה כנסת ישראל את ישובי „חומה ומגדל" ליובלם. הוזמנו וותיקי הישובים לקבלת פנים ומליאת הכנסת פתחה את ישיבתה בברכות מאת נציגי הישובים שום חברי כנסת ודברי הערכה מפי שר החינוך והתרבות.

למרות היום לא מצאתי ב„דבר" ידיעה על כך. מסתבר שדווקא עתון פועלי ישראל פסח על האירוע. גם ביום במדור „בכנסת ובוועדותיה" מצאתי פרטים על הדיון „מיזה אידיוט". על כך צהל „דבר" ורגע, כי יש פיקנטריה.

מאחר ואין לי כל ספק ביחס להערכת „דבר" למפעל „חומה ומגדל", מאז ועד עצם היום הזה, משתומם אני על הזילזול במקרה רגן.

ש. זבולוני
אושא

נסיעות בטרמפים

לאור נסיון החטיפה האחרון של חייל צהל, הגיע הזמן שהחיילים יבינו שצריך להפסיק לנסוע בטרמפים. אכנם הנסיעה בתחבורה הציבורית גוזלת זמן יקר אך לא כדאי לשלם מחיר יותר יקר עבור זמן זה. המקרה האחרון היה כנראה לא על רקע לאומני ונסתיים בצורה טובה, אך הוא מהווה הוכחה שאין ערבות לנסיעה בטרמפים גם עם הרכב בעל לוחית זיהוי ישראלית (כפי שאכן ארע).

ישראל רוזנבליט
משמר השרון

חדירת האיראנים לאזור

ב„דבר" 6 ביולי פורסמה ידיעה בדבר משמרות המהפכה האיראנים החודרים לאיזור צור בלחצם להגיע דרומה ולהתפוס את כל השטח הגובל בישראל. הדבר מחייב ערנות רבה בצידנו. עלינו לזכור את דברי חומייני לפני כשש שנים: „אנחנו נגיע עם מיליון איש אל שערי ירושלים". בזמנו לא לקחו את דבריו ברצינות, אולי היום יראו הדברים יותר מוחשיים.

אל לנו לפחד. לים האויבים נוסף אמנם עוד אויב, אך עם אמונה בצדקתנו ולא בשנאת הפירוד נוכל גם להם.

יהודה אריאל
נהריה

מבצע אייכמן

לידיעה על פירסום ספר חדש על מבצע אייכמן („דבר" 4.6). עד סוף ימי אשאר אסיר תודה לאיסר הראל שנתן לי את הזכות להשתתף במאורע ההיסטורי של לכידת אייכמן. אולם לא חשבתי שזכות זו כוללת הרשות לכתוב ספר על המבצע. עכשיו אני קורא שגם צבי מלחין הלך בדרכיו של איסר הראל וכתב ספר משלו.

מי אני שאתן דעתי על הזכות החוקית והמוסרית לכתוב על מבצעים בטחוניים בהם השתתפנו, אך זכות אחת אני לוקח לעצמי, לתקן את הסילופים. אייכמן לא דיבר יידיש והמילים הראשונות שאמר במכונית היו „כבר השלמתי עם גורלי".

מלחין אמנם היה אתנו, אך ספק אם ידיעותיו בגרמנית הספיקו כדי להבין את אייכמן. מלחין גם שכח כי ההוראה של איסר הראל היתה שאף ממני, שמתפקידי היה לחקור את אייכמן, לא ידבר אתו אף איש. לאחר שיחות שיכנוע שנמשכו ימים אחדים, התחייבו אותו על ההסכמה לבוא לארץ ולעמוד לדין (את העט בה חתם נתתי במתנה ליעקלה ג.)

צבי אהרוני
לונדון

קריאה לציבור האחיות

ב־15 לח.ז. יתקיים מושב מיוחד של וועידת הסתדרות האחים והאחיות בישראל. מטרת מושב זה לחדש פעילותה הסדירה והיעילה של ההסתדרות. בגלל תחושות קיפוח והתנכרות לעיניינן מאיימות אחיות הקהילה להחרים את הוועידה ולפלג את ההסתדרות הזו.

הרשו לי, כאחות ותיקה, לקרוא לכל ציבור האחים והאחיות לא להקצין המאבק הפנימי. לא לאיים בפילוג והחרמה (מה גם שאף אחד לא מבטיח להן הקמת הסתדרות אחיות מקבילה) אשר אינם תורמים מאום לנושא. להיפך, עלינו לעשות מאמץ משותף לקיום הסתדרות אחים ואחיות אחת מלוכדת חזקה.

עליזה כהן
חיפה

הטפה שלא במקומה

בגנותו את דינו של רב חבורי, ראש עיריית פתח תקוה, הוסיפה הסופכת שבאיש צבור נדרש איפוק ביותר. היה מוטב להפנות את האשמה נגד תוקפו של ראש העיר שהתגרה בו בצורה בלתי נסבלת.

חבורי פעל בשם חלק גדול של תושבי המדינה. רב חבורי, המכהן גם כיו"ר השלטון המקומי ראוי לשבח ולהערצה על עמדו כסלע איתן במלחמתו נגד החוגים הדתיים בעירו הכפרם בחזית פתיחת קולנוע „היכל" בלילות שבת.

שלמה גוראל
תל־אביב

פרס העבודה ע"ש נמיר

למכתבו של עו"ד צבי אבריגא בענין פרס העבודה ע"ש מרדכי נמיר הנני להשיב: אנו מצטערים מאד שבקב סיבות שלא כאן המקום לפרטם לא חולק בשנת תשמ"ז פרס העבודה של ההסתדרות ע"ש מרדכי נמיר ז"ל. התנצלות והסבר על כך נבכורו למשפחת המנוח באמצעות אלמנתו אורה נמיר.

הוועדה הבוחרת קיבלה ביום 14.6.87 דיווח על מה שאירע, לצערנו בשנה זו בהקשר לאי־חלוקת פרס נמיר. נבקש על־פי הצעת המזכ"ל, ח"כ ישראל קיסר, כל האמצעים האירגוניים והמינהליים כדי שחלוקת „פרס נמיר" בשנה הבאה (תשמ"ח), תיעשה כהלכה וכתיקנה כראוי לזכרו של מ. נמיר ז"ל. ומכאן: התמיהה של עו"ד אבריגא כאילו „ההסתדרות וראשיה גילו שיוויון נפש כלפי המחדל של אי־חלוקת הפרס" היא תמיהה מיותרת שניתן היה להבהירה ישירות לו האיל עו"ד צבי אבריגא להתקשר עמנו ולקבל הסבר בנדון לפני קביעת „עובדות" כזבים.

שמואל סולר
דובר ההסתדרות

תיקון

בידיעה („דבר", 2 ביולי) נכתבה כי העתון „המועצה" היוצא עתה בירושלים הוא הראשון היוצא בערבית על יד ההסתדרות.

העתון הראשון של ההסתדרות, בערבית, היה השבועון „חקיקת אל עמר", אשר יצא לאור לראשונה בשנות השלושים המאוחרות על ידי מייסדו ועורכו כל השנים, המתנאי והמזרחן, מיכאל אסף ז"ל. אחרי קום המדינה הפך העתון (אשר הודפס ביפו, בבית הדפוס של העתון הערבי „א דיפע" שנסגר לאחר מלחמת העצמאות) לעתון יומי ושמו הוסב ל„אל יום".

תמר צינדר (אסף)

דבר לפני 60 שנה

המטבעות החדשים של א"י

ירושלים. משלוח של 75 טון של מטבעות הגיע הנה אתמול, מלווה משמר צבאי חזק. המטבעות ארוזים ב־1500 תיבות. בהן סכום של 430,000 פונטים ארצישראלים – במטבעות כסף, ניקל וברונזה. זהו המשלוח הראשון של מטבעות א"י שיבואו במקום המטבע המצרי המתהלך עכשו בארץ. הפונט הארצישראלי שוה בערכו לפונט סטרלינג (הפונט המצרי = פונט סטרלינג + חצי סילינג), אולם הוא מחולק עשרונית לאלף מילים.

ה„סידור" האנגלי החדש

לונדון. הכנסיה האנגליקנית החליטה אתמול לאשר את סידור התפילה החדש, הכולל כמה שינויים, הקבצות ותוספות לעומת הקודם. ההחלטה נתקבלה באספת הכנסיה ב־517 דעות לעומת 133 והיא נחשבת לצעד היותר מכריע שעשתה הכנסיה מאז הריפורמציה.

דבר לפני 40 שנה

בן גוריון משיב על שאלות הועדה

עדי הסוכנות באו אתמול להשיב על שאלות ועדת או"מ לא"י. על הבמה עלו ד. בן גוריון ומ. שרתוק. אופי הקטיגור המושבע בלט בכל משפט של נציג הודו סיר עבד־אלרחמן. דעות אדם שאין המחשבה על גורל הילדים היהודים קרבנות השואה מרפים ממנו – בשאלותיו של פרופ' פבריגאט מאורוגואי. הנציג היוגוסלאוי עסק בבעיה: היחסים בין יהודים וערבים. הצ'כוסלובאקי והגואטמאלי – בדבר צורת השלטון הרצוי בתקופת המעבר מהמצב של היום למצב של מדינה עצמאית. נציגי הדומיניונים בקשו לדעת אם אמנם לא נעזור היהודים בתקופה מסוימת בהגנתם של הכוחות המזוינים הבריטיים. נתברר כי בעית השלטון בתקופת המעבר קיימת, לדעת בן גוריון, רק בשביל המדינה היהודית בכל ארץ ישראל המערבית, ואילו בנוסח „מדינה בת קיום בשטח מספיק של ארץ ישראל המערבית" אין צורך בשום תקופת מעבר והיא יכולה לקום מיד.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

ברכות לידיד ותיק

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שלח אתמול מברק ברכה לרוברט (בוב) הוק שנבחר לתקופת כהונה נוספת – שלישית – כראש ממשלת אוסטראליה. במברק מדגיש קיסר שנצחון הוק הוא הוכחה מחודשת לצדקת דרכה של תנועת העבודה. ראש הממשלה החדש־ישן של אוסטראליה הוא ידיד ותיק של ישראל ושל ההסתדרות. בתצלום שלעיל השניים בעת ביקורו של הוק בישראל בינואר שנה זו.

מי שהיה – ומי שלא היה

קוקטייל חברתי משכר התקבץ במוצאי שבת בביתם של אתי ועו"ד רב כספי (בתמונה) להרים כוסית ולחגוג אתם את יום השנה ה־25 לנישואיהם. אישים מכל המפלגות, החל בראש הממשלה שמיר, ממלא מקומו פרס, השרים רבין, שריר, יעקבי ורד בם עם רעיותיהם. יצחק ומיכל מודעי, וכלה בזלמן ובנה שובל. התערבבו בחברים ותיקים של בני הזוג ומפורסמים אחרים, בהם עו"ד יגאל ארנון, עו"ד שמואל בריל, עו"ד דוד ליבאי, עמירב ניר, הפסלת אילנה גור, הבנקאי בינו צדוק וכמובן לא נפקד מקומו של ר' אברהם שפירא. ומי לא היה? המפקחת על הבנקים גליה מאור ובעלה יהושע מנכ"ל אי.בי.אם. שחגגו בביתם בחברת ידידים ואישים מעולם הבנקאות את בר המצוה של בנם אמיר. רק צ'יץ „המסכן" לא היה שם. הוא ישב בפארק יחד עם עוד כשלוש מאות אלף איש והתענג על צלילי הפילהרמונית.

צלם בהיכל

„מה מחפש נציג ש"ס בטלוויזיה, שלדבריה היא בבחינת „צלם בהיכל" – הגיב אתמול ח"כ דדי צוקר (ר"צ) על החלטת הליכוד להקצות מקום לש"ס על חשבון המכסה המגיעה לו בוועד המנהל החדש של רשות השידור.

ח"כ צוקר אמר כי במסגרת „מכירות הקיץ" [illegible] החליט הליכוד על מינוי אדם, שעצם קיומה של הטלוויזיה היא לגביו בבחינת „צלם בהיכל". „אם היה הדבר נתון להכרעתה של ש"ס, היא היתה מבטלת כליל את קיומה של הטלוויזיה", אמר צוקר.

אלי תורי

הנסיך, המיטה והטבח

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – חסן (בתמונה), מלך מארוקו, מעדיף להגיע לאנגליה היום ולבלות את הלילה בבית מלון בברייטון, יחד עם צוות של 15 איש, מיטתו, והטבח האישי שלו, על פני קימה מוקדמת ביום שלישי וטיסה ממרוקו ללונדון, בה היתה המלכה אמורה לקבל את פניו במטה תותחים בהייד פארק. שהייתו של סגן אללה בברייטון תעלה 50,000 ליש"ט. טבחו ישתף פעולה עם טבח מלון „גראנד הוטל" הידוע ולמלך יש „טעם מיוחד". אחרי ארוחת הבוקר בברייטון ביום שלישי תשאיל לו המלכה את הרכבת המלכותית והנסיכה אלכסנדרה, הנחשבת בעלת הנימוסים האצילים ביותר במשפחת המלוכה, אחרי המלכה האם, תנחה אותו אל תחנת הרכבת בברייטון. בתחנת הרכבת „ויקטוריה" בלונדון יקבלו את פני המלכה ובעלה, הנסיך והנסיכה מוולס (צ'רלס ודיאנה). [illegible] תאצ'ר, ומשמרות כבוד מלכותיים. המלך ישהה בארמון באקינגהם 3 ימים. טרם נמסר אם מיטתו של המלך תועבר מברייטון לארמון באקינגהם.

דליה שרון

למען השלום – בשירים

מאמר ושירים על השלום, בהם שיר בשם „האשה הבינלאומית" שנכתבו בידי הסופרת והמשוררת הישראלית דר' עדה אהרוני, יתפרסמו בכתב העת הסובייטי של אגודת הסופרים והמשוררים בברה"מ. השירים והמאמר נכתבו באנגלית וסופר ומשוררת סובייטים תרגמו אותם לרוסית, מזכיר אגודת הסופרים פרגיי א. בריזסמן המשמש גם כעורך בטאון הסופרים והמשוררים במוסקבה הבטיח לפרסמם בגיליון בקרוב. דר' עדה אהרוני, מרצה לספרות באוניברסיטת חיפה השתתפה במשלחת לועידת הנשים במוסקבה. ונטלה גם חלק בוועדת הסופרים והמשוררים, הרצתה על תפקיד הסופרת והאשה בישראל לקידום השלום. דבריה התקבלו באהדה למעט תגובתן השלילית של הציגות מכווית ומצרים אשר טענו כי הנשים בישראל אינן עושות די לקידום נושא השלום, ודר' עדה אהרוני העמידה אותן, כמובן, על טעותן. בסיום הדיונים הזמינה נציגת יוון מריה פהנדולי, משוררת וזמרת בלהקתו של תיאודורקיס את דר' אהרוני לכנס של סופרים ומשוררים מאגן הים התיכון שיוקדש לנושא השלום ויערך בשנה הבאה ביוון.

אריאלה ראובני

מצעד מחאה

אנשי החברה להגנת הטבע וחובבי טבע יצאו אתמול למופע מחאה בירושלים נגד הכוונה להעביר חלקים משמורת הטבע בהר־מירון לרשות תושבי בית ג'אן, לאחר מכן קבל אותם לשיחה השר שמעון פרס.

שק של ברכות

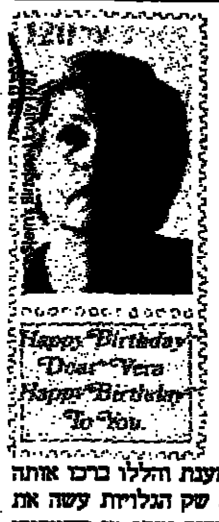

מאירה גרא שברה את הראש איזו מתנה להעניק לוורה שטרן, אשתו של אייזק שטרן, לרגל יום הולדתה שחל בסוף השבוע שעבר. חשבה וחשבה ומצאה רעיון מבריק: גלויה, שה„בול" שלה נושא את דיוקנה של בעלת השמחה ו„חתימת הדואר" מציינת את התאריך המשמעותי. גרא, חברה ותיקה ועמיתה של שטרן ב„קרן תרבות אמריקה ישראל" פנתה לכ־300 אישים המכירים את המנעת והללו ברכו אותה בדרכם ובסגנונם שלהם. שק הגלויות עשה את דרכו לניו־יורק, ושם העביר אותו מי שהעבירו לידי בעלת השמחה. בין האנשים שגייסה מאירה גרא למצעד הברכות: שר החוץ שמעון פרס, רעיית שר הביטחון לאה רבין, נשיא המדינה ורעייתו חיים ואורה הרצוג, כל הנגנים שהתארחו באחרונה בישראל; ביניהם: שלמה מינץ, דניאל ברנבוים, יצחק פרלמן, זובין מהטה וכן פנינה זלצמן ואחרים.

ואיפה הדוגמא האישית?

עד שיכריזו רשמית בימים הקרובים על הורדת הכומתה הצה"לית מהראש אל הכותפה, צריך להמשיך לחבוש את המדי־מדיע הזה. וזה מה שהפתיע את תלמידי י"ב של תיכון עירוני ה' בתל־אביב, שבשבוע שעבר בא אליהם לשיחה „לפני גיוס" הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון וכל הדרך מפינת הרחוב ועד הכניסה הראשית פסעו הוא ומלוויו – סגן ראש אכ"א תא"ל קמוסר ומזכירת הרמטכ"ל סרן פנינה, כשראשיהם חשופים. מילא השמש, השעה כבר היתה שעת שקיעה, אבל איה המשמעת?

טלי ליפקין

לקראת פתיחת חגיגות הזמר העברי בערד שיחלו בשבוע הבא התקיימה אתמול במסעדת „הוילג'" בתל־אביב הילולה עליזה בהשתתפות חלק מהזמרים שיופיעו בערד. האטרקציה המרכזית היתה מסעו של אברהם (בייגה) שוחט, ראש המועצה המקומית ערד בחוצות תל־אביב כשהוא רכוב על גמל. „מעל גב הגמל המזמר אני מזמין את עם ישראל לבוא ולהשתתף בחגיגת הזמר הגדולה ביותר שידעה המדינה" אמר בייגה והוסיף: „זו השנה החמישית שערד מקיימת את החגיגות והשנה צפויה החגיגה הגדולה מכולן בהשתתפות 2000 זמרים, חבורות זמר ולהקות מחול. זהו חגה של ארץ ישראל היפה".

[illegible]

משרד האוצר
הוועדה לרפורמה במיסוי

ביום 18.6.87 מינה שר האוצר וועדת מומחים אשר תפקידה להמליץ על רפורמה במערכת המס על נישומים יחידים.
הוועדה תונחה על ידי המגמה להבטיח, ככל האפשר, את המטרות דלהלן:
1. חלוקה צודקת של ההכנסה והגברת המוטיבציה לעבודה, להגדלת הפריון וההשקעות.
2. הרחבת בסיס המס תוך בחינת מרכיבי ההכנסות למיניהם והפניית המקורות שיווצרו למען ההכנסה הפנויה לבעלי מדרגת מס של 45% ומטה.
3. צמצום עיוותים ואפליות כדי לעודד את חידוש הצמיחה הכלכלית.
4. פישוט שיטת המס.
הוועדה הפונה לארגונים או יחידים שיש להם ענין להביע עמדתם בפני הוועדה, להגיש תזכיר בכתב ולשלוח אותו אל:
הוועדה לרפורמה במיסוי ת.ד. 2280 ירושלים, עד: 31.7.87.
הוועדה תזמן פנים לשמיעת דבריהם.

איתן ששינסקי
יו"ר הוועדה

בולים בן גוריון בצרפת

מאת אריה לינדנבאום

דוד בן גוריון הופיע אצלנו בארבע בולי דואר: שניים במלאת שנה למותו, אחד במסגרת סידרת בולי אישים ואחד במלאות מאה שנה להולדתו. חותמות־דואר עם דיוקנו של ב.ג. הוטבעו עד־כה רק פעם אחת אצלנו ופעמיים בברזיל. עתה תתווסף חותמת חדשה עם דיוקן בן גוריון – הפעם בצרפת.

דואר צרפת נדיב למדי בהטבעת חותמות מזכרת באירועים שונים וכבר היו שם אירועים יהודיים וציוניים שכובדו בחותמות־דואר מיוחדות. בחודש יוני למשל, הוטבעה חותמת מיוחדת – לרגל מלאות 200 שנה לבית הכנסת בעיר ננסי. החותמת המיוחדת עם דיוקן בן גוריון הוטבעה בפריס, בסניף הדואר המיוחד שהוקם בארמון הקונגרסים. במרכזה – דיוקן בן גוריון, כנראה על־פי צילום משנותיו האחרונות, וכתובת: יובל המאה לדוד בן גוריון (1886־1986).

12 מדליות לישראלים ב„קייפקס" 87

כל 12 הישראלים שהציגו בתערוכת הבולים העולמית בטורונטו שבקנדה – „קייפקס 87" צויינו במדליות, החל ממדליית זהב גדולה. לדברי הנציג הישראלי בתערוכה, יעקב שבתאי, שחזר בימים אלה מטורונטו, קיבלו המוצגים הישראליים ידירוג הולם ואף יותר מזה. עודד אלישר (הציג דואר תאונות מטוסים) – מדליית זהב גדולה בתוספת פרס; איתמר קרמובסקי (דואר מקומי במלחמת השחרור) – מוזהב גדול בתוספת פרס: יעקב שבתאי (תקופת המעבר ב־1948) – מוזהב גדול בתוספת פרס: משה שמואלי (רוסיה) – מוזהב גדול בתוספת פרס: א. זבאי (דואר הנגב במלחמת השחרור) – מוזהב: ד"ר אורי ליבר (המנדט הבריטי) – מוזהב; נחום קפלן (דואר אוויר של אתיופיה) – זהב: ציפורה קפלן (הכיבוש האיטלקי בחבש) – כסף גדול: ד"ר גרוסוויץ (אקוודור) – מוכסף.

באגף הנוער קיבלו: ש. שבתאי (תולדות הציונות) – כסף גדול בתוספת פרס; טלי ארגוב (דואר ירושלים) – כסף. באגף הספרות – אריה לין – ברונזה.

הנדירים בקטלוג

בתערוכת „קייפקס 87" הופיע קטלוג כמקובל בדרך כלל בתערוכות בולים. מקובל גם לצלם פריטים נדירים מתוך אוספיהם של המציגים ולהציגם בקטלוג, וכך עשו גם הקנדים אם כי בצנעה. הקטלוג עצמו פחות עשיר מקטלוגים דומים ומספר הצילומים בו מועט. דווקא משום כך נראה לי שיעקב שבתאי, טייס אל־על שהציג בטורונטו, זכה בכבוד יתר בכך שפריט מאוספו אכן צולם בקטלוג. בין הפריטים הבודדים שצולמו בקטלוג זה שניים הם מתוך אוספים של בולי ישראל: פריט נדיר של שישיה מסדרת ההפוכים, של מועדים 1948, המדגים את התפתחות סידרת המועדים הראשונים, מתוך אוספו של מיטשל לוין מארה"ב. הפריט השני נדיר ביותר והוא מתוך אוספו של יעקב שבתאי מישראל. המדובר ברביעיית בולי 3 פרוטות של דואר עברי, ששווין יותר מ־20 אלף דולר (!). נדירותה של הרביעייה בא בשל נקב נדיר והדיג בבולים אלה. בזמן שהדפיסו את בולי הדואר העברי כוונה מכונת הניקובלמרווחים קבועים, בדרך כלל של 11x10 (מספר נקבים), היו גם של 10.75.

הנדיר ביותר הוא הניקוב 10x10 שידוע רק על מספר מועט של בולים שנותרו מתוך כמה עשרות גליונות שנוקבו בניקוב זה. צימדה כזו, שמספרה הסודר הוא 008 הוצגה באוספו של יעקב שבתאי והאוסף אכן צויין במדליה מוזהבת גדולה בתוספת פרס.

בולאיים ישראליים: ד"ר צבי שמעוני ועמנואל גלסמן, עורכי „תולדות הדואר בארץ הקודש" המופיע בשפה האנגלית ולאריה לין, עורך „הירחון הישראלי לבולאות". התעודה המוחתמת בדואר „קייפקס 87" וכדואר ישראל בחותמת לכבוד „קייפקס 87", חתומה בידי נשיא הקונגרס העולמי, אריה בן דוד מטורונטו.

תעודת הוקרה

הקונגרס העולמי של אספני ארץ הקודש ישראל ויודאיקה הנפיק תעודות הוקרה לשלושה סופרים

שבוע בולאות ארץ הקודש

העיר הקנדית הרביעית בגודלה נורד יורק, הכריזה על שבוע שבין ה־13 ל־20 ביוני 87, השבוע בו התקיימה התערוכה העולמית בטורונטו, בשבוע בולאות „ארץ הקודש ישראל ויודאיקה". מל לסטמן, ראש העיר נורד יורק, חיבר איגרת מיוחדת שהוחתמה בחותמת דואר מיוחדת, והיא מוקדשת לאגודת אספני ישראל בקנדה. באיגרת קורא ראש העיר לאיסוף בולים ובמיוחד מארץ הקודש, מברך את ההתכנסות הקונגרס העולמי של אספני ארץ הקודש ומבריז על קיום השבוע המיוחד בעירו. בסך הכל מסמך בולאי נחמד המראה על יחסו של ראש עיר לבולאות.

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
מרפאת רוממה – המג' 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
כפר גנים – לוחמי הגיטו 6 – 9227416
בני־ברק – רמת־גן
הן – דוסטויבסקי 99 רמת־גן – 7514434
בת־ים – חולון
אהרון – הפי"ן 52 חולון – 889153
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
רחובות
כללית – בני משה – 452381
מרכזן מוקד מידע מלשרוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
ביומים א' עד ו'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג.
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 ובמוצ"ש
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב:
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 24.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנביא 26 קומה ג' – 04-523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
קו עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – קו למבוגרים 03-5461111
קו לילדים ונוער 03-261113
בירושלים – 02-227171
בחיפה – 04-672222/5
בנתניה – 053-335316
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221688 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-235922
קו פתוח לקשישים 02-690685

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 –
הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב הוליטה, באשור שר הפנים לאשר תכנית מס' ר"ג/340/ב'3.
שינוי לתכנית מתאר מקומית מס' ר"ג/מא/2.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גושים: 6156, 6144, 6143, 6180 6179 רחובות: אלוף דוד, עוזה, קריתי, כרמלי, גולני, רזון, מחץ, אלכסנדרוני, גבעתי, מאה אחד, עמוס, רמת חן, ישעיה, דניאל, נחום, חבקוק, זכריה, יחזקאל, עובדיה, מלכי, חגי, ירמיה, הושע, מיכה, צביה, יהושע.
עיקרי הוראות התכנית:
א. מחיקת ר"ג/מא/2 מרשימת „התוכניות לביטול חלקי בנספח 2" לתכנית המתאר ר"ג/340.
ב. קביעת הוראות בקשר לזכויות הבניה בתחומי התוכנית הנ"ל.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3373 תשמ"ז עמ' 2972.
השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שמואל רכטר
יו"ר ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

עיריית הרצליה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 –
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי: איתן ואורנה רום כתובת: רח' אנצ'ו־סירני 22 גבעתיים. בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום הרצליה רחוב הנשיא גוש 6667 חלקה 76 מגרש 5 ההקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה והיינה:
בקשה להקלה עד 4% באחוזי בניה.
כל מעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל – יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
מר בתבוש – לאשר בנית בנין ברחוב הרותא 62 חלקה 3
בגוש 10778 הר־הכרמל.
הבקשה כוללת בשוק שטח בניה למסחר מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ב', ה',
בין השעות: 08.00־11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
בן אריאור יעבץ
מהנדס העיר

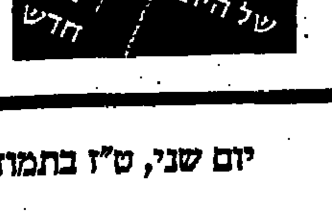

בעריכת תרזה איזנברג

הרקדנית בשורה הראשונה לא שומעת את המוסיקה

מחלת החזרת שפקדה את לי אגוזי בת ה־12, בעת שהייתה בת שבעה חודשים, גרמה לה כנראה שתהיה לכבדת שמיעה. בזכות הוריה הנמרצים והבית - קיבוץ אשדות יעקב - היא מצליחה היום להשתלב בחיי המשק ובבוא העת היא עשויה להיות לילדה כבדת השמיעה הראשונה בבית־הספר התיכון האזורי

מאת שמעון וייס

"אני לא אשכח את היום ההוא", פונה אתי אגוזי לבעלה, יעקב, ומשחזרת, בפעם המי־יודע כמה, את היום שבו נתקבלה הבשורה. "רות בנרתי, האודיולוגית מכנרת, בדקה אותה ואז היא באה אלי ואמרה: 'אתי, הילדה לא שומעת והיא תצטרך ללכת עם מכשירים.' זה היה שוק בהתחלה, כאילו שהעולם חרב עלינו. לא ידענו איך לאכול את זה. בעצם אף אחד מאיתנו ומהסביבה לא היה מודע לכל העניין הזה. באשדות לא היה אף פעם מקרה כזה. היה חוסר ודאות, שנבע מחוסר ידיעה".

לי אגוזי, ילדה יפה, עיניים כחולות ושיער שטני מתולתל גולש, נולדה בסוף חודש יולי 1975 בת בכורה לאתי, אקס־חיפאית ויעקב, בן קיבוץ אשדות יעקב/מאוחד. עד גיל שבעה חודשים היתה ככל הילדים בקיבוצה. ערנית ומגיבה היטב, המודה ופיקחית. מחלת החזרת פקדה גם אותה, כדרכם של ילדים קטנים. חום גבוה וכאבי אוזניים. היא זו שהחלימה, ככל הנראה, את רישומה הקשה בילדה.

"פתאום התחלנו לשים לב, שהילדה לא מגיבה. רצנו לרופאים וכולם אמרו שהכל בסדר. רופא אף־אוזן־גרון אחד עשה לה את הבדיקה המוכרת של מחיאת כף ליד האוזן והיא הגיבה, כי הרגישה את משב הרוח הקל. שעשתה מחיאת הכף, אבל היא לא שמעה" מספרת אתי אגוזי, 35. "אחרי שהודיעו שהילדה לא שומעת, נסענו לבדיקות ב'הדסה' בירושלים ואז התברר שזה סופי וצריך ללכת עם מכשירים. המודעות שלנו ושל הסביבה לכל הנושא שאפה לאפס. הייתי אז בהריון עם נעמה. לא ידענו אם זה משהו גני או חד פעמי. אני זוכרת שכשנעמה נולדה, רצנו מיד לבדיקת שמיעה והתברר שהכל בסדר. אחרי הלידה אמרו לנו שזה בסדר, אבל רצינו להיות בטוחים וזו היתה הרגשה של הקלה, כשהתברר שנעמה שומעת והכל בסדר".

עבור משפחת אגוזי ואשדות יעקב היה הכל בחזית בראשית. מטבע הדברים, נפל הנטל הטיפולי הישיר על אמא ואבא של לי, אבל הקיבוץ והמשפחה הקרובה תמכו כל הזמן. כאשר באה אתי אגוזי, בתחילת מסע הטיפולים, אל מזכיר הקיבוץ וביקשה דבר מה, הכריז בפניה המזכיר: "אתם תקבלו הכל, כל מה שאתם צריכים". אתי אגוזי זוכרת את זה עד היום אף שעברו למעלה מעשר שנים. לא פחות מארבעה ניתוחים עברה לי אגוזי באוזניה בנסיון לשפר את המצב.

שלוש פעמים בשבוע נסעו לי וההורים למיח"א בחיפה לקבל מידע מקצועי והסברים על דרכי הטיפול. "העצה השימושית ביותר שקיבלנו", אומרת אתי, "היתה שלי תראה אותנו, כשאנו מדברים איתה כדי שתקרא את השפתיים ולא פחות חשוב - להעניק המון־המון אהבה וחום".

בקיבוץ הצמידו ללי מטפלת, שליוותה אותה בכל שנותיה בפעוטון ובגן. היה צריך מישהו, שילך איתה ויסביר לה כל דבר שקורה, אפילו מטוס שעובר בשמים, מסבירה אמא־אתי. לילד כזה צריך לתת כל־כך הרבה תשומת לב בשביל כל מה שהוא מפסיד.

בגיל שנה וארבעה חודשים הרכיבה לי, בפעם הראשונה, את מכשירי השמיעה. בני המשפחה והקרובים חששו לתגובתה, אך הילדה הגיבה בחיוב ובכל מקרה, לא דחתה וזרקה את המכשירים. העובדה שחל שיפור קל־שבקלים בשמיעתה סייעה במקצת.

בגיל חמש סיימה לי את הטיפול במיח"א חיפה ואז עמדו הוריה והמשק בדילמה קשה. אנשי מיח"א המליצו להשאירה אצלם לשנות בית הספר. אתי ויעקב ידעו שאם כך, יצטרכו לעזוב את הקיבוץ וזה היה קשה. לעומת זאת, עמד הרצון להישאר במשק ובמקום שבו נולדה וגדלה הילדה ובו חיים הוריה. קשה היה לעקור את הילדה מבחינה חברתית מהמשק לעומת הצורך להסתייע בשירותיו הטובים של מיח"א.

"מה שהכריע", אומרת אתי, "היה הבית. ידענו שבזכות היחס המיוחד לה באשדות, נוכל לשלב אותה בכתה עם הילדים שגדלה ועם המגבלה הקשה שיש לה. ידענו שבחוץ ישנן בעיות קשות יותר לילדים כאלה מעבר לשעות הלימודים. רצינו לגדל ילדה שתהיה בכל התחומים ילדה רגילה עם מגבלת השמיעה". היום, בבטב לאחור, אחרי שבע שנים, קובעים אתי ויעקב נחרצות - לא טעינו. היה לה ויש לה גן עדן מבחינה חברתית, קובעים ההורים. ילדי המשק והחברים, מתברר, הגיבו בטבעיות למגבלותיה של לי. גם היא עצמה גדלה עם מודעות למכשירים שסביב אוזניה ושאין שום סיבה להתבייש בכך. הביישנות של השנים האחרונות, אמרו היועצים להורים, היא תולדה של הגיל.

"לפעמים", מספרת אתי אגוזי, "דווקא המבוגרים נהגו בחוסר ידיעה תמימה כלפי הילדה והם התפלאו שהיא לא שומעת, כי לא רואים עליה את המכשירים והיא מפגינה יכולת אינטליגנטית יוצאת מן הכלל". לא רק ההורים והקרובים, גם הסביבה הרחוקה יותר, עומדת משתאה מול יכולתה של הילדה בת השתים־עשרה החוגגת בימים אלה את בת מצווה. היא לומדת עם כולם, משתתפת בשיעורים ובפעילות חברתית ואף שהיא נצרכת למאמץ כפול ומכופל כדי להשתוות אל חבריה, היא לא נגררת אחריהם. במספר מקצועות מוצאת לי מהכיתה כדי לזכות בשיעורים פרטיים של מורה צמודה, המכינה אותה ומסייעת לה.

קרוביה הבחינו, למשל, שבמרוצת הזמן פיתחה לעצמה לי שיטה להשתלב בריקודים בכיתה או בהופעות. היא אינה שומעת את המוזיקה הבוקעת מהטייפ, אבל בעזרת ספירה היא משתלבת בתנועות של שאר חבריה הרוקדים ובעצם, אינך יודע שהילדה הזו, בשורה הראשונה, אינה שומעת, בעצם, את המוזיקה המלווה.

יש גם מגבלות המקשות. העובדה שהיא שומעת, בעיקר, בזכות קריאת שפתיים, מכתיבה לה התנהגות שונה בשעות החשיכה. אז מעדיפה לי להישאר בבית, שהרי, ממילא, לא תבין את הדוברים אליה בחושך. גם הקריאה קשה עליה לפעמים ולעיתים זה נגמר בטריקת המכשירים בכעס, אבל אחרי כמה דקות של התרגעות, מבינה הילדה שלא זו הדרך והיא מרכיבה שוב את המכשירים וממשיכה להתמודד.

[illegible] אגוזי המודעות לפגיעתה של לי, האחות הבכורה. אחרי כל לידה של אחד משלושת הילדים, נוסף על לי, רצו אתי ויעקב אל רפי, האודיולוג של רמב"ם, לבדוק את השמיעה ונשמו לרווחה כאשר הסתבר שנעמה, בן וגל שומעים היטב. נעמה, בת העשר, מבינה היטב מדוע זכתה אחותה הבכורה ליותר תשומת לב בבית ובסביבה וגם היא מצטרפת, עם כל הקושי, להתמודדות המשפחתית.

עכשיו מחפשים באשדות יעקב מורה שכירה לשנה הבאה שתעבוד צמוד ללי אחרי שהמורה של השנים האחרונות סיימה את עבודתה. "כיום קשה לה יותר" אומרת אתי "כי היא בגיל ההתבגרות וזו, בעצם, התמודדות כפולה". בימים הקרובים תתחיל לי אגוזי לרקוד בלהקת "בת קול" של אגודת "שמע" בחיפה שבה חברים ילדים ובני נוער חרשים ושאינם כאלה. זו, מן הסתם, הזדמנות למפגש בלתי־אמצעי בין כאלה ששומעים לאלה המתקשים בשמיעה והמיזוג הזה הוא מרתק.

בני משפחת אגוזי מקווים שכבוא היום בו תגיע לי לבית ספר תיכון, לא יצטרכו לעזוב את הקיבוץ והיא תוכל להשתלב בבית הספר האזורי. מן הסתם, יעקבו עתה מקרוב אחרי שילובה של ילדה חרשת מאחד מקיבוצי הסביבה בבית הספר האזורי "בית ירח". אם תצליח הילדה ההיא, ראשונה במצבה, בבית־ספר האזורי, יהווה הדבר ציון דרך גם לאחרים בעמק הסובלים מחרשות.

"זה לא היה מתבצע ומצליח" מסכמת אתי אגוזי, לא בלי התרגשות מובנת. "אלמלא העזרה של החברים, המשפחה והחברים לעבודה במחלקת התכנון, שם אני עובדת ובעיקר - המשק. סך הכל, ההתמודדות היא קשה. זה מאבק של חיי יום־יום, של גיל ההתבגרות ושל השאלה הנצחית - למה לי יש ולאחרים אין".

אתי אינה מסתפקת בסיוע לבתה. היא נכנסה עמוק לעניין. מדי שנה, בשלוש השנים האחרונות, מארחים אנשי אשדות קבוצה של בני נוער תל־אביבים בגיל 31 - 51 שהם חרשים. יומיים של היכרות עם החצר הקיבוצית שכוללת מפגש עם ילדי המשק, כמה שעות עבודה בגננות, על פי דרישת הילדים האורחים ושעות כיף בבריכה ובקומזיץ בערב. ההצלחה, כצפוי, גדולה. לפני שנתיים, אגב, ביקרה קבוצה של חרשים במשק לבסך שבוע שבמהלכו עבדו הצעירים בענפי המשק השונים.

בשנת 1981 נערך בקיבוץ באזר מכירות שכל הכנסותיו הוקדשו למיח"א בחיפה. נאספו אז כמה עשרות אלפי לירות. "לא הפכתי לנשיאת כבוד וגם לא לדוזה החיה" אומרת אתי אגוזי "פשוט, אני כואבת את מצוקתם של הילדים האלה ומנסה לעזור בקצת שאפשר".

לי אגוזי. הקיבוץ ידע לעזור

כששלוש העלמות הללו באות לחנות הקוסמטיקה - כל אחת לחוד - הן לא מתייעצות במוכרת או בדיילת היופי המזדמנת למקום. אך לא רק הן נוהגות כך. סקר דעת קהל, שכלל 600 נשים בישראל, מצא כי מתפתח בישראל שוק ערני לקנייה עצמית של תכשירי איפור. הלקוחות מחפשות את ה"סטנד" ומוצאות שם את מוצרי "צ'ויס". הכל ארוז בפלסטיק והתכולה ברורה. מורידים המוצר מן־המתכת וניגשים לקופה. ומה קונים! יש שלושה גוונים של שפתונים ולאק לציפורניים, ארבע שלישיות של צלליות ופעמיים סומק. והמחיר מ־4.60 ש"ח עד 9.90 ש"ח. למתלבטות מוצע עלון צבעוני של המוצרים ומסך וידיאו המקרין ברציפות סרטון שהופק בארץ המפרט את צווי החברה. ורדה צימרמן

שם המחלה: בית־הספר

בכפר המכביה מנצלים תלמידים את חופשת הקיץ ללמוד איך ללמוד

מאת בלהה דבורי

כשלתלמיד אין חשק ללמוד משהו חדש בעת שיעור בבית־ספר, כשהוא מעיד כי שיעור מסוים מותיר בו טעם מר והוא משתדל "לטעום" ממנו פחות ככל האפשר - מיד קמים עליו הוריו־מוריו בכעס או בדאגה ומטיחים בו אשמות שעליו להשתדל יותר. רק ד"ר יוסי וינבאום, פסיכולוג חינוכי, קם וטוען: הילד לא אשם. הוא בסך הכל הקרבן. לתלמיד יש חשק ורצון טוב ויכולת, אבל מערכת החינוך פוגמת לו בכושר הריכוז ובעצם העניין ללמוד. התלמיד הרך והמבולבל עלול לקות אף בתסמונת: "חמק לימודים" יוסי וינבאום: מערכת החינוך, כפי שאנו מכירים אותה בארץ, אמנם קיימת בכל הארצות הטכנולוגיות. אולם לדעתי, על מודל זה אבד הכלח ואין הוא עומד עוד בדרישות אותה מכתיבה המציאות המודרנית. עם חמק הלימודים לא נולדים. זו תכונה עגומה הנרכשת במסגרת בית־הספר. במערכת החינוך קיים בלבול בין חינוך לבין למידה. אני לא משוכנע שלמורה במסגרת בית־הספר שמורה הזכות לחנך את הילד. החינוך פירושו הקניית ערכים. למידה הינה טכנית במהותה. נראה לי כי המורה לא מצליח לעולם ללמד שעה אקדמית שלמה ואולי גם לא מחצית ממנה, שכן הוא נאלץ לבצע סדרה של תפקידים: ללמד, לחנך, לשמרטף ולנהל. פועל יוצא מאותה שחיקת המורה המוקרנת לעבר כיתת התלמידים הינו תופעת חמק הלימודים. הוראה פרטנית תמנע תופעה זו. אך מכיוון שלא ניתן להכפיל את כוח ההוראה פי חמישים נראה כי על מנת לאפשר לתלמיד לקבל מידע נטו לא יהיה מנוס מלעבור ללמד בעזרת מחשב, כאשר לפני כל תלמיד יוצב מסוף. לאט לאט יאבד בית־הספר את צביונו המיושן, אותו לבש אחרי המהפכה התעשייתית ומאז לא השתנה". מסקנה יעילה, אבל עצובה.

את הימים הלוהטים של חופשת הקיץ מבלה ד"ר יוסי וינבאום בקייטנת "מישכל" בכפר המכביה ברמת גן. כאן הוא מלמד את ילדי בתי־הספר כיצד ללמוד. ד"ר וינבאום מתיחס אל הלמידה כמו אל כל ענף ספורט אחר... ויותר מכל רואה עצמו כמאמן למידה.

ד"ר וינבאום: "אני רואה בלמידה מעין נגזרת של ענף ספורט. כל מה שמאמן ספורט יכול לעשות, אני מסוגל לעשות בתחום שלי. מובן שיש חשיבות רבה לכשרון התחלתי של המתאמן. פונקציה של נחישות ורצון להגיע ליעד פלוס נכונות להשקיע מאמץ משפרים הישגים". כמו מדובר כאן באמת על ריצה למרחקים ארוכים.

"את הסדנאות לפיתוח מיומנויות למידה מומלץ לקיים בימי החופש", אומר וינבאום. "בפרק זמן זה יש לתלמיד בחופשה מוטיבציה להשלים תוך פרק זמן קצר חומר שהחסיר". אך כאן אפשר ללמוד גם שיטות כיצד לזכור טוב יותר. וינבאום מאמץ לשם כך את שיטת לנקי, שיטה בת שלושת אלפים שנה, בה השתמשו גם נואמי יוון העתיקה. לדבריו אין די להכיר את שיטת הזכירה אלא יש לדעת לעשות בה שימוש נכון. לפיכך אין די בהסברת השיטה אלא בעידוד הנטייה האישית אצל כל החניך לשאוף וליישם את אשר נלמד. בעל זכרון ויכולת לימוד משפר את בטחונו העצמי ואת כושר הריכוז וכך מתגבר על תסמונת חמק הלימודים, אשר מקורה כאמור במודל המיושן של בית־הספר. מאות עיניים ואוזניים של ילדים ובני נוער כרויות בכפר המכביה לדבריו של וינבאום המרגיע את התלמידים כי אין הם אשמים על שניתנו בתכונה של חמק לימודים. זו אשמת המערכת. ועד שהמערכת תשתנה, בואו נלמד איך ללמוד. בקרוב יראה אור ספרו של ד"ר וינבאום, המסכם את תפיסותיו בכל הקשור לשיפור ביצועי למידה חכירה. כך ד"ר וינבאום, מאמן ספורט הלמידה.

ספרים עכשיו

מאת אבי טנא

עצות
דבר החלוצות
חיים נכונים מגיל שלושים / מאת ג'יין פונדה / עיצוב מהדורה עברית רות אילת ועדי גינצבורג / מודן / 404 ע'

"אנו הנו החלוצות - דור ראשון של נשים המגיעות לגיל המעבר במודע ובמוצהר. אנו סוללות דרך חדשה וחיובית, עבורנו ועבור בנותינו, במה שהיה תחום מוזנח ולא מובן בחיינו". כך מציגה ג'יין פונדה במחצית השנייה של שנות הארבעים לחייה, כאשר החליטה לשאול את עצמה מה לעשות־ראשית: חכמה גייסה את [illegible] מקארתי ("אינטלקטואלית מרשימה ומודעות פוליטית") ואחר־כך ישבה עמה לכתוב ספר ובו שישה חלקים: נשים בגיל המעבר, הגוף המבוגר, האם יש חיים אחרי הפסקת הווסת בריאות לאורך זמן: התכנית שלי לרווחה בגיל המעבר (כולל דיווח מהמטבח שלה), תכנית זמן שיא (עם תרגילים שונים) והתמונה המלאה. הגברת גם מדגמנת מן התרגילים.

טיולים
הכל מתחיל באירופה
מדריך לפיד אירופה לצעירים / מאת יוסף לפיד / שקמונה / 569 ע'

מה נשתנה המדריך הזה מכל המדריכים? שאין בו בתי־מלון דה־לוקס ומסעדות מפוארות וטיולים מאורגנים העולים ביוקר וגם לא בילויים על בקבוק שמפניה ב"לידו" הפאריסאי, שאין בו ויתור על "כל אותם המקומות שהפכו את התיירות באירופה לחוויה תרבותית ואנושית" (יען כי "הכל מתחיל באירופה"), שלא נשכחה הנקודה היהודית (ולכן יש, למשל, כתובתו של "בית הלל" בלונדון, שלא תימצא מן הסתם במדריכים זרים). עוד בספר 14 ארצות (ובאיטליה, כשמגיעים לקאפרי, נתקלים משום מה, כמו בכל המהדורות הקודמות דווקא ב"ווילה סאן מישל" למרות שהקורא העברי מכיר את "מגילת סאן מיקלה") והוראות כלליות.

פסיכולוגיה
ד"וח־ביניים
קליידוסקופ משפחתי / מאת סלוואדור מנוחין / תרגמה מאנגלית יהודית כפרי / ספרית פועלים / 282 ע'

"מבחינה מסוימת", אלה דברי המחבר, "ספר זה הנו דו"ח־ביניים, אשר צמח מתוך הפסקה במהלך חייו של מתערב פעיל". ערכתי מסע בארץ המשפחה, והייתי רוצה להראות לכם מראות אחדים שנגלו לי... כיצד הוויית הטבע האנושי קיימת כמערכת שלמה מעבר לאדם היחיד". בדברי על גירושין, נישואין שניים, טיפול משפחתי, החוק, המערכת הרפואית, אלימות במשפחה, אני מספר תמיד אותו סיפור". יש כאן איפוא שלושה סוגי דפוסים (בהשתנות, באלימות ובתוך קשר) ובתוכם, בין השאר, על משפחה אנורקטית, על רצח ילד ועל רצח הורה. סלוואדור מנוחין, שטנו מעיד על בית אביו, הוא חוקר משפחה נודע, שהביא לספר זה גם מנסיונם הפעיל של אחרים.

עצות
1001 בשביל 5
הורים צעד אחר צעד / מאת ויקי לאנסקי / תרגמה מאנגלית דפנה לוי / מודן - ספרי שרה פרידמן / 188 ע'

בשער הספר נכתב "1001 עצות ל־5 השנים הראשונות". לא ספרנו, אבל אין ספק שהספר הזה בנוי עצות עצות - הכל בהתבסס על נסיונה של אם ש"הקימה כתב־עת להורות... והזמינה הורים לתרום מנסיונם המעשי (וגם זכתה לתרומנים עבריים בהוצאה אחרת). מה בתוכה? על גיהוק ועל מוצץ, על חיתולים ועל סיכות־ביטחון, על חפיפת ראש ועל פחד מרעמים, על מיחזור גירי שמן ואפילו על הורים גרושים וחורגים.

ספרי בישול
לא כשר
הבישול הסיני של אהרוני / מאת ישראל אהרוני ודן דאור / אדם / 94 ע'

למען הסר כל מכשול מפני קצרי ראי, מצויין בשער הספר הזה שהעסק לא כשר. שמות שני פרקיו - פירות ים מזה וחסילונים מזה - חוזרים ומאשרים זאת ביותר תוקף. לבד מכך יש כאן מסה של דן דאור, מאוירת ועמוסת חרוזים מצוטטים, על שבחי מסורת ההרמוניה של המטבח הסיני (שיש בו מיני בשר, עופות, דגים וירקות מזה ודגים מזה); הוראות על תכנון ארוחה סינית (19 מרכיבים עיקריים, 21 כלים, 22 שיטות בישול, ומתכונים לרוב (בכללם חסילונים בתשעה ירקות, חסילונים בקליפתם בשום ויין, בשר לבן בבישול אדום ובשר לבן בשעועית שחורה). ביסוד הדברים, ההנחה "שאפשר להגיע בארץ לתוצאות מצוינות מחומרים מקומיים, שכיחים ומצויים" וכן ש"יש מספר מועט של חומרים... שלגביהם לא כדאי להתפשר" (וראש וראשון להם הוא הזנגביל). הספר ככל [illegible] הפורמט מהודר.

תרגילים
יד על יד
כירומנטיקה / מאת דיוויד ברנדון־ג'ונס / תרגמה מאנגלית צפי זליגזון / אור־עם / 252 ע'

כירו היא ביוונית יד (ומכאן גם המלה כירורגיה שאינה אלא עבודת ידיים) וכירומנטיקה היא קריאת כף היד, וביתר דיוק ניסיון לקריאת העבר, ההווה והעתיד בהסתמך על הסימנים והקווים שבכפי היד. הספר הזה מלמדנו שיש יד ראשונית ויד שימושית, יד ארגטית ויד דינמית, יד אינטלקטואלית ויד חושנית ועוד כל מיני ידיים אחרות. הוא גם מלמדנו על קו החיים שנבלו בבעת טובה ועל קו הראש שאפשר להסיק ממנו על רמת האינטליגנציה. זכורים לטוב גם טבעת שבתאי והצלב המיסטי. ועוד שם על המחקר החדש של הדרמטוגליפים, שהן צורות העור המצויות על כפות הידיים והרגליים ושאפשר להשתמש בהן לאבחון מוקדם של הפרעות נפשיות ומכניות וגם לטיפול בהן. בסופו כתובות שימושיות.

משפחה
גם עם ספרות
תגובת שרשרת / מאת עפרה אילון ועדינה פלשר / נורד / 226 ע'

הסטטיסטיקה מלמדת, כי הגירושין הם שלב צפוי בחייה של אחת מבין כל שש משפחות ישראליות. השיחות הזאת, אומרות שתי המחברות בפתח הספר, "אינה נוטלת מעוצמת הכאב הכרוך בגירושין. לכן הן מבקשות לתהות על שלוש שאלות: מה ההשפעה האפשרית על הילד, איך לחסוך ילדים הורים ולשפר את יכולת השליטה שלהם בחייהם, ומה התפקידים השמורים בסיטואציה הכאובה לבית־הספר, לקהילה ולמערכת בריאות הנפש. השאלות הללו נידונות באמצעות שישה שערים ובכללם "שיטות טיפוליות לפיתוח התמודדות - בקבוצה", "שיטות לפיתוח התמודדות - בטיפול פרטני", וגם "כוחה המרפא של הספרות - ביבליותראפיה". בין הדפים שלובים תרגילים ואיורים, דוגמאות מן החיים והצעות לפעילויות מסוגים שונים. לא תחסר גם התייחסות להורים החורגים, העשויים להופיע במרוצת הדברים. המחברות הביאו אל הספר את פרי נסיונן מן השדה.

יומן
הרועה הנאמן
הרב שלי / מאת פנינה מילר / ספרית מעריב / 237 ע'

לפני כשלושים שנים נעלם "הרב שלי" של המחברת, הלא הוא בעלה, בחשכת הלילה בשל פעילותו הציונית ברומניה. כיוון שטוהרה "אלמנה חיה" שלא היה לה בפני מי לשפוך את מרירות נפשה, החלה לכתוב יומן. מאז - גם לאחר שובו של הבעל ולאחר העלייה לארץ - לא נח עטה. על מה שיצא מתחת העט הזה היא מעידה: "רציתי... לזרוק אור על רב קטן ואפור, שצמח בגיטאות הגלות, שאינו עולה לכותרות ואינו די פוטוגני למסך הטלוויזיה, המדבר כל ימיו עברית עילגת ואינו טאם בחוד עליון, אבל הוא רועה נאמן לצאן מרעיתו. תמיהה היא, מכל מקום, איך הסתנו אל היומן הזה סיפורים על טויה צבאית בבית אלפא לאחר מלחמת יום הכיפורים, שבה עמדה "האמא של החלל" בשורה "עם שאר נשי הקיבוץ במכנסיים קצרים". הוא האמור בקביעה כמו "הגדול שבפחדים השוכנים בלבו של הרב הוא הפחד מפני הקיבוצניקים החילוניים", שבעקבותיה נאמר, כי הקיבוצניק שרוי תמיד במצב רוח טוב.

יללת החתול

ישנן כמה סיבות להשתתפותו של עיתונאי במסיבת עיתונאים: לעקוב אחרי חידושים בשוק, לשמור על קשרים עם עמיתים למקצוע, לרצות עורך או סוכן עסקן. אך למען החתול שלי אני מודה שזה היה המניע העיקרי להשתתפותי במסיבה לקידום מכירות של מזון חתולים חדש. אחרי הכל, למה לא יהנה "סקי" (החתולה שלי) מעבודתי בשעה שכל בני הבית נהנים מניסויי מוצרים חדשים.

אם ידעתי שהמזון מיובא - אולי הייתי פוסחת על האירוע. אך סקי נראתה מרוצה מאד מהדוגמאות. היא אכלה אותו - עובדה מחמיאה למזון, כיוון שחתולים נוטים להיות ברורניים במזון. ולי אישית היה נסיון רע בנסותי לתת לחתולה מזון מוכן.

שם המוצר החדש הוא "9 לייבס" והוא מתוצרת "סטארקיסט" האמריקאית, המייבאת אלינו טונה. הביקורת היחידה שלי היא על תווית הסימון, הדומה בצורה מטעה לתווית הטונה למאכל. בארה"ב, בה מזון החיות זול בהרבה ממזון רגיל, אוכלים העניים את מזון החיות. בארץ, כיוון שמזון החיות יקר, לא קיימת סכנה כזו. יש לציין שהמוצר אינו כשר ונראה כי רוב הצרכנים אינם מודאגים מכך.

ריבי מאיר, בעלת חברת היבוא, החליטה לייבא אותו לאחר שנוסה בהצלחה על החתולים באכסניית "קט־אין" שלה, במושב גן־חיים, ליד כפר סבא. לדעתה, מזון מסוג זה בריא יותר משאריות ביתיות.

"שטויות", אמר לי הווטרינר תל אביבי. אין שום בעיה לקיים חתולים על שאריות ביתיות כל עוד הן מגוונות. באשר לגיוון - יש להתייעץ בווטרינר. הבריטי אמרה שהיא מרכיבה את המזון היבש עם שמרי בירה, החתול שלה מאד אוהב את זה והווטרינר אומר שהשמרים מכילים ויטמין B המשפר את פרוות החתול.

לדברי ריבי מאיר, החתול צורך שלושים גרם לכל ק"ג ממשקלו. חתול ממוצע שוקל ארבע קילוגרם ולכן צורך 120 גרם, שהוא פחות מקופסת שימורים אחת של "9 לייבס". קופסא שוקלת 170 גרם ומחירה המומלץ הוא 1.73 ש"ח. המוצר הזול ביותר של "9 לייבס" הוא המזון היבש, באריזה של שלושה קילוגרם, מחירו לצרכן 15 ש"ח. קניית כמות זו כדאית רק אם יש יותר מחתול אחד בבית.

בשוק קיימים עוד כמה סוגי מזון מיובאים, שני סוגים מתוצרת "פורינה" וקופסאות שימורים מתוצרת "וויסקאס" האנגלית. הקופסא של "וויסקאס" גדולה יותר והשוואת כמויות - זולה יותר.

האוכל הרך מהקופסאות ניתן לאכילה גם לגורים החל מגיל שלושה או ארבעה שבועות, אומרת ריבי מאיר. ובכל הנוגע לסיפורים שחתולים אוהבים חלב ומוצריו, כל בעל חתול יודע שזה סיפורי סבתא.

למיטב ידיעתי, המזון היחיד מתוצרת הארץ הוא "קטלי" מתוצרת מפעל בבעלות "תלמה". סקי, חתולתנו, אמנם זכתה פעם בפרס מטעם החברה כשהשתתפה בהצגת המזון, אך היא מעדיפה חזה הודו או בשר אנטריקוט צלוי.

אין לתת מזון חתולים לכלבים או להיפך, לכל אחד צרכים תזונתיים משלו, אומרת ריבי מאיר. היא מוסיפה שאוכלוסיית החתולים בעולם המערבי גדלה, יחסית לכלבים, כיוון שקל יותר להחזיק אותם. להערכתה, יש בישראל כמאה אלף חתולי בית. מספרים מדוייקים יותר יהיו בידה עם סיום סקר שנערך עתה. "סקי" שלנו תהיה בין החתולים הנסקרים בסקר.

המחירים בפנסיון "קט־אין" של ריבי מאיר הם: 13.80 ש"ח ליום. לתקופות של שבוע עד שישה שבועות. התפוסה של הפנסיון כמעט מלאה לחודש אוגוסט ולספטמבר. מספרי הטלפון הם: 052־33580 בפנסיון, 03־229555 במשרד בתל־אביב.

★ ★ ★

מסיבת עיתונאים שהשתתפתי בה לסיפוק סקרנותי (לא של החתול), היא של "חוגלה" שהיתה ידועה עד כה במוצרי הנייר שלה. הפעם הוצגו מוצרי ניקוי לבית.

המוצר המפורסם ביותר היא אבקת כביסה חדשה בשם "פיסגה". הוצאה לשוק לפני חודש וגרמה למלחמת מחירים בין החברות. כמו כל הדטרגנטים של חוגלה, מיוצרת "פיסגה" בתשלובת הכימיקלים של קיבוץ דליה. התשלובת שיווקה את אבקות הכביסה שלה תחת השמות של "קליל" ו"רד־דיבר", אך ללא הצלחה יתרה בשוק, למרות טיבם של המוצרים. דליה עדיין מייצרת את חומרי הגלם לחברות אחרות, אך אף אחד מהם לא ברמה של "פיסגה" של חוגלה. אחת מהתכונות המיוחדות של "פיסגה" היא "קלות" החומר. זו האבקה הקלה ביותר בין האבקות המיוצרות בארץ או המיובאות. קלות החומר גורמת להמסה מהירה וקלה, גם במים קרים. קלות החומר והמסתו הוכחו במסיבת העתונאים שערכה חוגלה. המבחנים נעשו עם אבקות תוצרת חוץ כמו "אוה", "קולון", "גאמה", "פרסיל".

חוגלה גם משחקת במשחק הכמויות. בגלל סוג החומרים הפעילים ב"פיסגה" האבקה יותר חסכונית, ולכן גם זולה יותר. בכל אריזה ישנן הוראות שימוש וכוס מידה. בשימוש לפי ההוראות, האריזה מספיקה ל־26 כביסות.

אני מתייחסת בספקנות למידע אודות מספר הכביסות שצריכה לתת כל אריזה. איני יודעת אף פעם אם הכוונה לכביסה בשני שלבים או בשלב אחד. אני מסופקת גם לגבי הכמויות. מנסיוני אפשר להפחית אותם אם לא מתעצלים לנבור בכביסה המלוכלכת ולהסיר כתמים מיוחדים - דבר שאני כבר עושה במשך שנים רבות.

אני מתייחסת באותה הצורה גם אל מחירי אבקות הכביסה. כמעט תמיד אפשר למצוא את אבקות הכביסה במבצעי הוזלות של רשתות השיווק. "פיסגה", לדוגמא, מחירה המוצהר הוא 15.25 ש"ח לאריזה של שלושה ק"ג, 24.50 לאריזה של חמישה ק"ג, ו־22.50 לאריזה חסכונית מפלסטיק (עדיין לא בשוק) של חמישה ק"ג. משבוע שעבר אפשר להשיג את האבקה ב־13.95 ש"ח לאריזה של שלושה ק"ג בסופר־סול, 13.20 ש"ח בהיפרכל. שוק הכרמל אף יותר זול - 12.50 ש"ח. "פיסגה" נושאת את תו התקן ותעודת כשרות.

★ ★ ★

האם אתה מתגעגע לימים בהם לנקיון היה ריח של חיטוי ולא ריח של בושם או מיץ תפוחים? אם כך תקדם בברכה את "פיינס־אול", מוצר חדש בשוק, מנקה ביתי אשר מחטא בעת הניקוי. מיוצר בארץ, על ידי חברת "יונייטד כימיקלים", מרמת גן, המשתמשת בידע ובחומרים אמריקאים.

"פיינס־אול" מכיל חומר פעיל המבוסס על שמן אורנים טבעי. יכול לשמש לכל מטרה מניקוי אסלות ועד ניקוי רצפות. לפי ההוראות, המוצר מתיימר להכיל אנטי־בקטריות ומומלץ לשימוש כתוספת לכביסה וכמרכך כביסה. מנהל החברה, מר אליהו מיכאלי, טוען שסיבוס בפיינס־אול שטיפת רצפות יכול לפתור את בעיית הנמלים.

חסרונו של המוצר הוא באריזתו בבקבוק זכוכית המצריך זהירות יתר. האריזה בזכוכית היא כיוון שמרכיבי הנוזל חריפים מדי לבקבוק פלסטיק. היצרן הקוצב מחפש בקבוק פי.וי.סי. בגלל הלחץ הציבורי. מחירו הכולל של בקבוק "פיינס־אול" הוא 4.50 ש"ח. הוא מאושר על ידי הרבנות בפתח תקוה וכשר אפילו לשימוש בפסח.

"קאראט" (למדיח כלים) במחיר 17.25 ש"ח, פיסגה (אבקת כביסה למכונה) במחיר 15.25 ש"ח וקטיפה (מרכך כביסה) במחיר 6.50 ש"ח - הכל בסדרה אחת של "דליה תשלובת כימיקלים".

هكذا من الأصل

مكان الأصل

קדש־ברנע: מושב עם שני שמות ו־15 משפחות

מאת אמיר רוזנבליט

מי שעושה את דרכו בכביש הארוך והמתפתל שבין באר־שבע לניצנה במטרה להגיע למושב קדש־ברנע עלול למצוא את עצמו, מבלי משים, בתוך שטח מצרים – ולא היה חסר הרבה כדי שזה יקרה לי. כ־70 ק"מ מפרידים בין שתי נקודות אלה והנסיעה המשעממת הזאת בתוך נוף מדברי ושומם עלולה להרדים בקלות את הנהג. הכביש ריק כמעט לחלוטין ואתה מתפתה ללחוץ על דוושת הדלק עד תחתיתה.

אחרי שעה של נסיעה בין הדיונות החוליות, מגיעים לניצנה, המקום שבו מקים כיום אריה (לובה) אליאב את כפר הנוער החלוצי, שאמור לפתוח את שעריו בעוד כחודשיים. משם ממשיכים עד למסוף הגבול המשותף (והמשותק) עם מצרים ומחפשים את קדש־ברנע. מדוע מחפשים? כי ליישוב הזה אין עדיין שילוט וככל הנראה לעין הוא גם לא יהיה בקרוב, בכל מקום לא לפני שתיושב המחלוקת הקיימת בין חברי המושב לבין ועדת השמות הממשלתית סביב שמו של היישוב.

המחלוקת הזאת היא עניין של שנים. חברי המושב, שהיו ראשוני המתפנים מסיני (מרצון, אגב), ביקשו לשמר את שם היישוב המלווה אותם מאז שנת 1978, כאשר התיישבו בנוה־המדבר קוציימה. בשש השנים האחרונות, בעת שישבו במחנה הארעי בניצנה, ניטש מאבק חסר־פשרות בינם לבין מ.ע.צ., האחראית על השילוט בדרכים. יום אחרי שאנשי מ.ע.צ. הציבו על אם הדרך ליישוב את השלט ניצנה, עקרו המתיישבים את השלט והציבו תחתיו את השלט קדש־ברנע. למחרת חזרה התמונה על עצמה: אנשי מ.ע.צ. מציבים שלט חדש וחברי המושב עוקרים ומציבים שלט אחר במקומו, וחוזר חלילה. ועדת השמות הממשלתית הציעה למתיישבים, כפשרה המשמרת את זכר סיני, את השם ניצני־סיני, אולם אלה מתעקשים על שמם המקורי, או לכל היותר הם מוכנים להשלים עם שם אחר, ובלבד שזה יכלול את השם המקורי של היישוב שהיה בסיני, למשל: בני קדש־ברנע, מבוא קדש־ברנע או כתם קדש. עם הזמן התעייפו המתיישבים ממאבק עקר זה והתוצאה היא שמזה כחצי שנה, מאז התפנו מן המחנה בניצנה ועקרו ליישוב הקבע, כ־600 מטרים מן הגבול עם מצרים, אין שום שלט המכוון למקום. זו גם הסיבה שקדש־ברנע, או אם תרצו ניצני־סיני, איננה מופיעה על גבי מפה. יישוב ללא שם, ככל הנראה היחיד בארץ.

אנחנו לא נכריע במחלוקת זו, אך כיוון שעלינו לבחור בשם כדי להמשיך בכתיבה – בחרנו בשם קדש־ברנע.

ובכן, קדש־ברנע הוא מושב העובדים היחיד במרחב הגיאוגרפי העצום שבתחום המועצה האזורית רמת־הנגב והיישוב היחיד לאורך 200 הק"מ בגבול עם מצרים, מכרם־שלום בצפון ועד אילת בדרום, אם אין מביאים בחשבון את שלוש המשפחות המתגוררות בעזוז ואת היאחזות באר־מלגה הנמצאת בקרבת מקום. 30 בתים מרווחים, בסטנדרט אחיד של שלושה מיפלסים, הוקמו באחרונה בנקודה החדשה, אולם רק 15 המשפחות המתגוררות במקום נושאות בעול החזקת היישוב. לפני כחצי שנה, בשלב המעבר מניצנה לנקודת הקבע, נטשו את המושב עוד שתי משפחות.

בגלל המחסור החמור בחברים ובכוח עבודה נאלצים אותם מתי מספר לשאת ברוב התפקידים הציבוריים ביישוב. אלון צדוק (31), שנמנה עם חברי הגרעין המייסד, שימש במשך שנים כמרכז המשק. היום הוא הגזבר. „האווירה כאן די קשה", הוא אומר. „הנטל הרובץ עלינו כבד מנשוא. הבדידות, הרב, עומס העבודה והוצאות המחיה הגבוהות – אלה רק חלק מן הקשיים הרובצים עלינו ומתחלקים בין מספר מצומצם של משפחות. אנו חייבים לקלוט במהירות משפחות נוספות כדי להקל על הנטל".

במשך 10 שנות קיומו ידע המושב הזה הרבה סבל ונדודים. תחילתו בשנת 1978, כאשר שבעה רווקים ורווקות ממקומות שונים בארץ התארגנו לצורך הקמת מושב בנוה־המדבר קוציימה שבסיני, לא הרחק מקדש־ברנע המקראית. לא עבר זמן רב ובעקבות הסכמי קמפ־דיוויד החליטו המתיישבים הצעירים להתפנות מרצון. „ראינו שהכל על הזמן והחלטנו לעקור לניצנה. זה היה הרבה זמן לפני פינוי ימית ובכלל לא חשבנו על פיצויים. קיבלנו אולי אחוז אחד ממה שקיבלו מפוני ימית. מה שהיה לנו בראש זה לעשות חקלאות ותו לא", אומר צדוק. היום הוא מוכן להודות, שחברי המושב שגו אז כאשר הסכימו להתפנות במחיר כה נמוך.

קדש־ברנע נראית כיום כיישוב רפאים: בתים מפוארים, שרק מחציתם מאוכלסים בחברים וביתרם מתגוררים עובדי המינהלה השכירים וקומץ של מתנדבים. הקרקע החולית שמסביב לבתים עדיין לא מגוננת. הצהוב של החול שולט בכל. רק השטח שמסביב לבריכת השחיה החדשה, גאוות המושב, מדושא וירוק. כביש אספלט צר, שרוחבו מאפשר מעבר רק לרכב אחד, מקיף את כל היישוב וחלקים גדולים ממנו מתכסים לפרקים בחולות נודדים. מרכז השירותים החדש טרם הושלם והמזכירות שוכנת בינתיים במבנים שנועדו לשמש את מחסני הצרכניה.

עדינה מוסקוביץ' (31) היא בעלת המשק היחידה במושב; בעלה, יענקלה, שוהה ברבית ימי השבוע בתל־אביב בתוקף תפקידו כמזכיר ארגון מגדלי הירקות. זה עתה סיימה לקטוף מלונים במנהרות. יש במשקה גם כרם ענבים של חמישה דונמים וארבעה דונמים בצל. כל העבודה החקלאית רובצת על כתפיה ועתה היא מסתייעת במתנדב מאנגליה השוהה במושב. „זוהי עבודה מפרכת ושוחקת. היא נמשכת כאן בין 10 ל־12 שעות ביום ובערב פשוט אין כוח לשום פעילות חברתית או תרבותית", היא אומרת ומוסיפה: „אנו נאחזים כאן בציפורניים. צריכות להגיע לכאן עוד משפחות, כדי שהעומס יתחלק בין מספר אנשים גדול יותר. להערכתי, אם בתוך שנה וחצי לא נגדל בעוד כ־15 משפחות לפחות, אין לנו זכות קיום".

עדינה, בדומה לאלון, מאמינה במקום הזה וסבורה, כי יש כאן פוטנציאל חקלאי והתיישבותי אדיר. לדבריהם, על הממשלה להפנות לכאן משאבים נוספים לצורך פיתוח התשתית ולתת תמריצים להתיישבות של צעירים בחבל־ארץ שומם זה.

עדינה, אם לגיא (3.5) ולברק (5.5), לא רק נאה דורשת אלא גם נאה מקיימת. בנוסף להיותה המלווה המשקית של היאחזות באר־מלגה, היא מתכננת עתה מסע הסברה נרחב, מדלת לדלת, כדי להביא מתיישבים נוספים לקדש־ברנע. „יש אנשים בארץ שפשוט לא שמעו על המקום הזה. האיזור הזה אינו מוכר. אני מתכוונת להגיע, אישית, לבתיהם של בני מושבים ולשכנע את המתלבטים שבהם להתיישב בנגב".

ענפי החקלאות הם הענפים השולטים בקדש־ברנע: חצילים ופלפלים, מלונים ובצל ותפוחי־אדמה, מטעים וכרמים. למושב שייכים גם המזנון ותחנת הדלק בצומת קציעות. על תעשיה עדיין לא חושבים כאן, לפחות עד שהמושב יגדל ויקלוט משפחות נוספות. תקוות רבות תולים המתיישבים במים הגיאותרמיים החמים שהתגלו באיזור. בנובמבר השנה יש כוונה להתחיל בגידול של כ־50 דונם מלונים במנהרות, שיושקו במים מליחים חמים אלה. באמצעות החום של המים (כ־40 מעלות) אפשר יהיה להקדים את הבשלת המלונים לתחילת פברואר, במקום שלהי מארס, ובכך להשיג תמורתם מחיר מצוין. מדובר בהשקעה של כ־400 אלף ש"ח: הסוכנות היהודית כבר התחייבה להעניק סכום זה.

אלון צדוק: מחיר הפינוי היה נמוך מדי

עדינה מוסקוביץ': להביא עוד מתיישבים

„למרות המצוקה הכלכלית הקשה, שנובעת בעיקר ממחסור משווע בחברים נוספים, מגלה אלון צדוק אופטימיות זהירה. „למקום הזה יש פוטנציאל אדיר מבחינת רזרבות של קרקע, מים מליחים ומזג־אוויר. מה שצריך עכשיו זה להזרים משאבים לפיתוח האיזור, שכן לא נוכל לחיות כאן בבדידות לנצח. אני מאמין שבעזרת מסע הסברה נכון אפשר לאכלס את המקום בתוך זמן סביר. להערכתי, 40 משפחות עשויות לייצב את המושב ולהעלותו על דרך המלך. על הממשלה לדעת, שאם המושב שלנו יתבסס ויכה שורש, הדבר יביא להקמת יישובים נוספים באיזור השומם הזה. על אפשרות אחרת פשוט אינני רוצה לחשוב".

ברור־חיל: קשסה וסמבה וכמובן כדורגל

גם ה„צברים" דוברים „מאמע לשון" – פורטוגלית

מאת דני צדקוני

יהיה זה מוגזם לומר, שברור־חיל הוא מובלעת ברזילאית בישראל, אבל אין ספק שקיבוץ זה, שבעוד שנה ימלאו 40 שנה להתיישבותו בשער־הנגב, יש לו הרבה מאפיינים של ארץ המוצא של מרבית חבריו. הקיבוץ אמנם נוסד על־ידי גרעין מצרי, אבל אחר־כך הצטרפו אליו בוגרי תנועת „דרור" מברזיל, והמה הם אשר הטביעו את חותמם על הנוף המקומי.

דומה שיש משהו במורשת הברזילאית. עובדה שגם בני הדור השני, ילידי הארץ, אימצו אותה בזרועות פתוחות. קחו, למשל, את יואל אורבך, ג'ינג'י בן 28, „צבר" טהור שבטהורים. בבית־הספר האזורי למד כשפה שניה את הלשון האנגלית. פורטוגלית לא למד, אבל הוא מדבר בשפה זו באורח חופשי... והוא איננו יחיד: הפורטוגלית היא שפת אם שניה של ילדי ברור־חיל, שמרביתם הם בנים להורים ברזילאים. נכון, הם לא נולדו באותה ארץ טרופית רחוקה, אבל רובם שהו בה תקופה קצרה או ארוכה בביקור יחד עם הוריהם אצל סבא וסבתא או דודים שנשארו שם. נוסיף, שלא רק הוותיקים משוחחים לפעמים זה עם זה בפורטוגלית: ניבים ומטבעות לשון פורטוגליים שזורים גם בשפתם של הצעירים, כפי שאני שומע בעודי יושב בחדר־האוכל ומדי פעם ניגש לשולחננו צעירים ומחליפים מלים עם יואל מארחי. חברו, עודד מלום, מסביר לי שיש מלים בפורטוגלית שמיטיבות לבטא כל מיני דברים, שבעברית יש קושי לבטאם. זה כולל, כמובן, גם קללות. חברי ברור־חיל וילדיהם מעדיפים קללות בפורטוגלית על קללות ברוסית, בערבית ובעברית. כל קיבוץ וקללותיו.

יואל, עודד ואיתן רוזנבלום, אף הוא מבני דור ההמשך „הברזילאי" ממוצא צברי המצטרף אלינו, מסכימים עם הקביעה ש„יש משהו שונה בקיבוץ בעצם היותו ברזילאי". מרכיבי השוני הזה, לפי מה שהצלחתי להבין, הם בין השאר גישה ליברלית לפרט והיכולת להבין ולקבל תופעות חריגות, ואפילו לקחת חלק בדברים בלתי־מקובלים ולהיסחף לספונטאניות.

מאז הוקמה ברור־חיל היא משמשת אבן שואבת לחלוצים מברזיל. בתחילה הם באו בקבוצות גדולות, ומאוחר יותר בקילוח מצומצם יותר. גם בני הנוער, השוהים בקיבוץ זמן־קצר במסגרת מפעלי הסוכנות היהודית, תורמים לרעננותה של ההוויה הברזילאית בקיבוץ הדרומי.

קרנבל של אשכנזים

באים לברור־חיל גם ברזילאים שאינם מבני עמנו. אין לך כמעט אח"ם ברזילאי – מדינאי או אמן, ספורטאי או איש רוח – המבקר בארץ, שאינו מבקר בהזדמנות זו גם ב„קיבוץ הברזילאי הגדול בעולם". חברי הקיבוץ מראים להם אז בגאווה את הפטיש שבו הלם ב־29 בנובמבר 1947 הברזילאי אוסוולדו ארניה, ששימש אז יו"ר עצרת האומות המאוחדות, על שולחן הנשיאות בשהעצרת החליטה ברוב קולות על הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל. הפטיש שמור למזכרת במשק.

השיא של הברזילאיות הברור־חילית הוא בשף הפורים של הקיבוץ. רבים שהיו בברזיל סבורים, שמסיבת פורים זו היא המשך לקרנבל־בריו. משיחה „לא לפרסום" אני למד, שנהרות המרומים לקיבוץ בי"ד אדר היא מן הדברים שאינם חביבים במיוחד על אנשי ברור־חיל, שברובם־ככל הם מסבירי־פנים.

צעירי הקיבוץ שיחקו כדורגל שש וחצי שעות ברציפות כדי להיכנס לספר השיאים של גינס

„אנחנו סובלים פשוט מחוסר מרטיות", אומר אחד מהם. שלא כמו בריו, הקרנבל בברור־חיל אינו מצטיין בחוסר צניעות מופרז, אם כי הקצב של שני הקרנבלים דומה. גם הצבע השחום של ריו אינו בהק גבן עורם של המחוללים בקצב הסמבה של ברור־חיל. רובם, בקצנו לבן עצמו, [illegible] „טוהרים".

הלהקה ה„ברזילאית" של ברור־חיל התפרסמה במופע „ארץ טרופית יפה" על מרקע הטלוויזיה. אך יש בעיה: האם רוצה הלהקה להידמות ל„גבעתרון", למשל, או להישאר להקת חובבים. מה שיש היום בקיבוץ זה גרעין של להקה, שמופיעה בעיקר במסיבותיו הפנימיות של הקיבוץ. בארץ מופיעות לאחרונה להקות רבות מברזיל, והמוסיקה שלהן ומקצביהן פופולאריים מאוד בישראל. אבל לעתים מה שמושך את הקהל זה חמוקי הנשים הטרופיות. נכון שבחדרי החברים של ברור־חיל יש יותר תקליטים וקלטות של מוסיקה ברזילאית מאשר של ישראלית, אבל רבים בקיבוץ מסתייגים ממופעים שהאופי הממוסחר שלהם פוגם, לדעתם, בפולקלור האמיתי.

הארוחה שאכלתי בחדר־האוכל של הקיבוץ לא היתה שונה מן הארוחות הקונבנציונאליות של מרבית הקיבוצים. האוכל לא היה מקושט בפלפלי בננות ובכתמי אננס זהוב ועסיסי. הגסטרונומיה הברזילאית חוגגת בקיבוץ בתחומי המשפחה ולא בחדר־האוכל, בעיקר בימי חג ומועד, כשריחות ה„שורסקו" ממלאים את אוויר השיכונים. ה„שורסקו", מעין מקבילה ל„אסאדו" הארגנטיני, הוא בעיקרו בשר בגריל, כמובן, אך בברור־חיל מסבירים לך, שזה לא המנגל הישראלי. אם יש שמחה מיוחדת, שותים גם „קשסה", שהוא המשקה הלאומי של ברזיל המופק מקנה־סוכר. הוא בהחלט איננו מומלץ למי שאינו רגיל בשכמותו, [illegible] ה„בטידה" – משקה לבן הדומה לוודקה, אך מתוק ממנה. כמה טיפות של משקה זה מבלבלות לך את המוח, פשוטו כמשמעו.

שוברים שיא ברגליים

ברזיל, כידוע, היא לא רק סמבה וקפה, קשסה ושורסקו. ברזיל זה גם כדורגל. אחת לארבע שנים, כאשר הנבחרת של ברזיל משתתפת באליפות העולם בכדורגל, הכל בברור־חיל משועבד לאירוע זה – לאו דווקא כשחקני כדורגל מעולה (גם זה, כמובן, אצל חלק מן החברים), אלא כאוהדים שרופים. וכאשר אותה הנבחרת מתמודדת – לעתים רחוקות – במשחק רעים מנומס עם הנבחרת הלאומית שלנו, אין הברור־חילים סובלים מפיצול האישיות: הרי תוצאות המשחק ידועות מראש... אבל כשנבחרת ברזיל נוחלת תבוסה באליפות דרום־אמריקה מידי צ'ילה השנואה בתוצאה של 0:4, כפי שקרה בימים אלה – עוגמת הנפש על העלבון מורגשת היטב בברור־חיל. היה מי שנזכר אז באנחה בפלה הגדול ובחבריו.

כיוון שבברור־חיל „אוהבים ללכת על גדול", מפני „שברזילאים חושבים בגדול", קיבל הקיבוץ את היוזמה של יואל וחבריו לשבור את השיא של משחק הכדורגל הארוך ביותר. בספר השיאים של „גינס" רשום משחק כזה, שנמשך שש שעות. בברור־חיל רצו להוכיח, שהם מסוגלים לשחק [illegible] יותר. בקיבוץ אחר אולי היו [illegible] בברור־חיל חוגגים הספונטאניות והרעיונות החריגים.

את השחקנים גייסו משכבת הנעורים, בני 15 עד 18, וחילקו אותם לשתי קבוצות, ה„אמרלוס" (הצהובים) וה„אזולס" (הכחולים), לפי צבעי הנבחרת הלאומית של ברזיל. לכל שחקן (לתשומת לב קבוצות הכדורגל הלאומיות שלנו!) הוצמדה בת שתפקידה היה לסייע לו במאבק הקשה. כן התקינו תאורה במגרש, כדי שיוכלו לשחק בו גם לאחר שקיעת השמש. כיאה וכראוי לאירוע גדול כזה נערכה לו פתיחה חגיגית, שכללה ברכות של המזכיר וחברים אחרים מן הכת השלטת בקיבוץ. ואחר־כך – בשעה 17.00 בקירוב – החל המשחק. הוא הסתיים קרוב לשעת חצות, לאחר שש וחצי שעות – שיא חדש! מכיוון שהרמה של שתי הקבוצות היתה שקולה פחות או יותר, התנהל המשחק כל הזמן במתח ובעיקשות עד לסיומו בחצות בתוצאה 13:14. שכחתי לשאול, מי ניצח – ה„כחולים" או ה„צהובים", אבל ברור שבכל מקרה נשאר הנצחון אצל קבוצה ביתית, כמו גם ההפסד. ממילא לא התוצאות היו חשובות, כי אם אורך המשחק שהקנה את השיא המיוחל. את תוצאותיו האחרות של משחק זה אפשר לראות עד היום בדמותם של מספר צעירים במשק הגוררים את רגליהם.

ה„פוטבוליאדה" הזאת הסתיימה – וכי אפשר אחרת? – בארוחה ובשתיה כדת. חבל רק שסרט הווידיאו שהיה צריך להנציח את האירוע הזה התקלקל. נשארו ממנו רק תמונות „סטיל".

אין להניח, שמעתה תבוא רגיעה על צעירי ברור־חיל התוססים. אלה הם תפוחים שנפלו לא רחוק מהעץ. לפי מצב הדברים בברור־חיל עכשיו, לאחר כארבעים שנה מאז באו אליו ראשוני הברזילאים, יש לשער שגם בעוד חמישים שנה יניב השורש הברזילאי שלו פירות מן הסוג הזה.

ה„כחולים" וה„צהובים" פותחים במשימתם ההיסטורית

בית־אורן: הדים לסערה הגדולה

קיבוצים – ומי בעצם כן? – אינם ששים לכבס את כביסתם המלוכלכת בפומבי. כך נוהג גם קיבוץ בית־אורן, חודשים רבים עד שיום אחד, לא מכבר, „התפוצצה" הפרשה – יש אומרים, ביוזמת שמעון מילר, אחד מחבריו הוותיקים של הקיבוץ – ומאז כל אמצעי התקשורת עטים על קיבוץ זה שבכרמל והספרים בהרחבה על מצוקתו החברתית בכלל ועל הגורל הצפוי בעתיד לחבריו הוותיקים בפרט, בעיקר לאחר ששני המלווים של הקיבוץ מטעם התק"ם, חברי מעגן־מיכאל, הציעו לוותיקי בית־אורן אופציה לעבור לקיבוצים אחרים או לעזוב לעיר.

שמעון מילר טוען עתה, ברשימתו שפרסם בעלון קיבוצו, „ניבים", כי שבירת חומת השתיקה והפרסומים הרבים הם בסופו של דבר, לתועלת הקיבוץ. וכך הוא כותב בין השאר:

(...) „נתבקשתי לספר לעורכי 'קיבוץ' על האספקטים השונים של הנעשה, הייתי מודע לבעלות ולחסרונות של הפרסום: ההעלאה לאור היום מונעת המשך הטאטוא הנעשה מתחת לשטיח והיא עשויה להיות גורם כביר של גיוס הזדהות ועזרה: אבל היא גם יכולה להביא להכפשה ולדכאון. הפירסום ב'קיבוץ', עתון התק"ם, היכה הדים אדירים בכל קיבוצי התנועה. העתונות היומית שבאה בעקבותיו היתה (באופן מפתיע) הוגנת מאוד ואוהדת, להוציא כמה כותרות סנסציוניות.

„ההתרגשות בקיבוצים היתה אדירה: חברים חשו שגורלם כחברה וכבודדים הועמד בסימן שאלה. דיברו על תיאורית ה'דומינו' המפורסמת ובאו הרבה ביקורים של אהדה, באפעל להצו את ידי הדרכים הועלו בסבת באסיפות כלליות של קיבוצים אחרים או בישיבות מזכירות. הוגשו תביעות למזכירי התנועה לכנס הודעה מבהרת בישיבת מרכז והם לא יכלו לעמוד נגד הלחצים הללו.

„לפי דעתי הפרסום הביא בינתיים לשלושה הישגים:

„א. גל אהדה גדול בתנועה, אשר עשוי להתבטא, תוך טיפול מתאים, בעזרה ממשית לשיקומנו;

„ב. הסתלקות מן התכנית המבישה להרחקת החברים הוותיקים ולהפקרתם;

„ג. היא מבריחה את מזכירות תק"ם לתת לבעיית בית־אורן עדיפות ראשונה, להפסיק לגמגם ולפעול על־פי החלטות מנוסחות במקום התוהו־בעל־פה המקובל.

„גם עכשיו, אחרי הקזת הדם הנוראית הזאת של חברים פעילים צעירים, נשארו בבית־אורן הרבה אנשים טובים. נפסיק בביקורת ההרסנית הזאת אחד כלפי השני: כל מי שהחזיק מעמד בתנאים הקשים האלה במשך 50, 30 או שתי שנים, – סימן שיש בו חיוניות.

„(...) אני מאמין שתוך מלחמה עיקשת אפשר יהיה להשיג את יעדנו. אם נילחם בעוז, אלפי חברים בתנועה יעמדו אחרינו ולעזרתנו. אם ניכנע, הם ירחמו עלינו ויקדישו לנו אולי הספדים יפים..."

„לא נוכל עוד לחיות יחד"

דעה הפוכה מעל דפי „ניבים" מביע חבר אחר של בית־אורן, מנשקה מולק, העומד על סף עזיבת הקיבוץ. לדעתו נעשה הפרסום שלא על דעת מוסדות הקיבוץ והוא גם עלול להזיק. „למשל, אני מניח שתהיה השפעה שלילית לכל המהומה הזאת על בית־ההארחה או על „סופרסולר" או על חברים וחברות (...) כל הטוענים (גם צעירים, אבל בעיקר ותיקים) מה שטוענים היום בעל דפי העתונות בדרך־כלל היו מעורבים ביצירת המצב בו אנחנו נתונים היום".

על רקע הטענות הרבות שהשמיעו חברי בית־אורן נגד התק"ם, שהציעה לוותיקי הקיבוץ אופציה לעבור לקיבוצים אחרים או לצאת לעיר, כותב מנשקה מולק: „יש לי ביקורת על התנועה, אך היא במישור אחר. לדעתי, תנועה שתהליך כזה הוא בריחסגה מבחינתה כפתרון, יוצרת מצב בו רב הסיכוי שבית־אורן, לצערי, לא יהיה אורחן. אין כל סיבה בעולם שתוכל לגרום לכך, שנוכל לחיות יחד בצורה סבירה על בסיס 47 השנים האחרונות (...)

„אני עוזב את בית־אורן (...) אין לי בעיה להסתפק במועט, אין לי בעיה 'להטות שכם'. גם אין לי בעיה לעבוד קשה. יש לי בעיה לחיות בחברה שיש בה מינוס מכנה משותף, ושהמינוס הזה הוא אנטי־קיבוצי ואנטי־חברתי".

שנות אשליה של בטחון סוציאלי

כאמור, פרשת בית־אורן עוררה הדים רבים ברחבי התנועה הקיבוצית, ובעיקר בקרב חברי קיבוץ ותיקים הרואים את גורל בני גילם בקיבוץ שעל הכרמל וחולקים גם חשש אולי אי־בטחון לגבי עתידותיהם, אם קיבוצם שלהם ייקלע למצב דומה לזה שנקלע לתוכו קיבוץ בית־אורן.

כך כותבת, למשל, חנקה הופרט, חברת קיבוץ החותרים, בעלון קיבוצה:

„אני חיה 39 שנים באשליה של בטחון סוציאלי ומאמינה שאזכה בשיבה ללא דאגות כלכליות. פתאום כל המבנה מתפרק לפני.

„בכל חברה נהוג שאיש עובד חוסך לתקופת הזיקנה, כדי שלא יהיה תלוי באחרים מבחינה כלכלית. והנה מתברר לי, שבתנועה הקיבוצית זה לא כך וכל הערכים שחונכו וחינכו התמוטטו לפני. נכון הוא שילדים חייבים לדאוג להוריהם, אבל במקרה שלנו התמיכה היא בעיקר מוסרית. אנו כחברה, כאנשים העובדים בקיבוץ רואים בהוותרים בית, והיה עלינו לחסוך לזמנים שלא יהיה ביכולתנו לעבוד (כבר עכשיו יש בינינו חברים שעובדים בזכות ולא כחובה). לא תמיד חברים שהצטרפו אלינו יזכרו את תרומתנו בהקמת המשק. אין אני מצפה מאף אחד לטפיחה על השכם, אבל כפי שהסברתי לבני, שהם חיים בקיבוץ בזכות עצמם וחייבים לקבל על עצמם את הזכויות והחובות של חבר קיבוץ, כך גם אני רוצה להיות עצמאית ולא לחיות בהרגשת חסד.

„אני דואגת לא רק לדור שלנו. אני דואגת להמשך שיזמנו החברתי והמשקי. על אילו עקרונות נחנך את דור ההמשך, מהם אנו מצפים שימשיכו את מה שהקמנו, לפי דרכם והבנתם (...)

„אינני נוטה לקטר. בסך־הכל טוב לי כאן, אני מעורבת בנעשה במשק, אבל קשה לי להשלים עם ההרגשה ולחיות עם המחשבה שאולי יגיע רגע שיגידו לי: 'מקומך לא כאן'.

„לכן בואו ונחשוב ונשוחח ביחד, בוועדת חברה, בחוגי בית ובמוסדות נוספים, כדי שנחיה ביחד בצניעות, ביושר ובשילוב הורות אמיתי ומכובד".

אפרופו תגובות: החוג הדרמאטי של קיבוץ שפיים הציג ביום ו' לפני עשרה ימים אימפרוביזציה הנוגעת לבית־אורן. חברי החוג „ייצגו" בנים עוזבים של בית־אורן, ובשיחה מאולתרת רובם מביעים את רצונם לחזור לקיבוץ כדי לעזור להוריהם. למען האמת, לצופה מן הצד קשה היה להתרשם, שגם כזה אמנם עתיד לקרות, ודומה שגם השחקנים המאלתרים לא אמרו דבריהם מתוך אמונה להוכחת.

4 מתוך 8 מתוך 47 בנים

בינתיים הפיץ רם צבי, אחד משני חברי מעגן־מיכאל המלווים את בית־אורן, דף הסבר בקרב קיבוצי התק"ם. תחילה הוא מספר: „כפי שמלווה את בית־אורן מטעם מעגן־מיכאל קיבלתי מספר פניות מקיבוצים לבוא אליהם ולהסביר: 'מה קרה שם באמת'".

ורם צבי מסביר: ב־1982 היו בבית־אורן 129 חברים, היום נותרו 94, ו־35 מהם – כלומר, 38% – הם בני 60 פלוס. חמורים פי כמה וכמה הם המספרים הבאים: מתוך 47 הבנים של קבוצת החברים המבוגרים נשארו בבית־אורן שמונה בלבד, וארבעה מתוך שמונה אלה כבר הודיעו על כוונתם לעזוב את הקיבוץ.

ורם צבי מסיים: „יוציא כל קיבוץ את מסקנותיו שלו מהמספרים הנ"ל".

מישהו יצטרך לשטוף רצפות

חבר מצובה מיכאל אבידן פרסם לא מכבר בעלון קיבוצו את הרשימה „להגיע לבנים דרך האתגר", שבה הוא מעלה הצעות שונות לשינוי פני הקיבוץ באופן שיהיה אבן שואבת לבנים ויעורר בהם את הרצון להישאר בקיבוץ בגמר שירותם הצבאי. רשימה זו הועתקה למדור זה ב־15.6, ובעקבות זאת התקבלה במערכת – ופורסמה במדור ב־29.6 – תגובתו של פרופ' אלכס ברזל, חבר כפר־החורש תחת הכותרת „אתגר לבנים למטעה ה־22". בינתיים התפרסמה תגובה לרשימתו של מיכאל אבידן גם בעלון של מצובה, ואנו מביאים אותה כאן בקיצורים קטנים.

בקיבוץ של שנות האלפיים יהיו מדענים, חוקרים, משפטנים, אלקטרונאים, אומנים ומשוררים. בקיבוץ של שנות ה־2,000 הבת לא תצטרך לתת 10 או 15 שנות חיים לגיל הרך או לחדר האוכל (80%).

בקיבוץ דמיוני זה ייכנסו הבנים בגיל 29 למעגל העותנים. בואו נפרט: 18 שנים מבית התינוקות עד עזיבת התיכון. 1 ש.ש.ש. 4 שנות צבא, כולל קורס קצינים וקבע. 1 שנת קיף. 4 שנות לימוד אקדמאי. 1 שנה – זמן מסתובב בין המטלות השונות. סה"כ: 29 שנים!

כאן נשאלת השאלה הראשונה: האם הם יחכו לייסד משפחה וללדת ילדים עד גיל גבוה זה?

השאלה השנייה: מהיכן ייצבר ההון הדרוש למימון ההשקעה האדירה הנדרשת מימון שנות החינוך הבסיסי, מימון ההשכלה הגבוהה, מימון השיכון ברמה נאותה, ובקיצור: הבעייתיות של התחלת „להיות מפרנס בגיל 29".

שאלת ביניים: מה תהיה תשובת הקיבוץ של שנות האלפיים לאותם מעטים, או רבים, שכישוריהם אינם מאפשרים חינוך והשכלה גבוהים? ההרגשה בצורך בשוויון בלבד תמנע מהם להיכנס בגיל יותר צעיר למעגל העבודה הרגילה, לפני חבריהם לגיל. הם יחפשו וימצאו לעצמם אפיקים מקבילים.

שאלה מספר שלוש: כאשר ההשכלה הגבוהה אינה מכוונת למטרה מוגדרת ומסוימת, אלא לפי נטיית הלב והראש, מתעוררת בעיית המימוש: לרכז ולהפוך ליצרני את המידע הנצבר, אך המפתח בהרבה אפיקים. מתמטיקאי, רקדן, פילוסוף וטכנאי חלל – איך יהפכו את ידיעותיהם במשותף למקור פרנסה? בעולם הגדול הבעיה נפתרת על־ידי נדידת עובדים ממקום למקום, בהתאם לאפשרויות למצוא מקום עבודה מתאים לכישורים. מאידך, פרויקטים מרכזים סביבם כוח־אדם מתאים. אנחנו בכל זאת רוצים, שחברים אלה לא רק שיהיו חברים, אלא שישבו בקיבוץ, בקיבוץ המסויים!

שאלה מספר ארבע: איך קיבוץ של שנת 2,000 יפתור בעיות „קטנות"? דוגמאות? בבקשה: גם בקיבוץ של שנת 2,000 יצטרכו לטפל בילדים ולא רק ברמה אקדמית, אלא גם על־ידי שטיפת רצפות והדחת סירים. גם בקיבוץ של שנת 2,000 יהיו (אולי פחות) סתימות ביוב. גם בקיבוץ של שנת 2,000 דווקא בו, יצטרכו לטפל גם בזקנים סודנים ונזקקים.

גם אם נניח, שקיבוץ של שנת 2,000 ימצא לעצמו מפעל היכול להעסיק את האלקטרונאי, המתמטיקאי וטכנאי החלל בתמורה הראויה לפרנסה, – הרי עד כמה שאני יודע, גם תעשיות עתירות ידע ומדע זקוקות לשירותים!

האם נעסוק גם בעתיד בחקלאות? נדמה לי, שעם כל השכלולים הנהדרים של החקלאות המודרנית, הרי ביסוד עבודת האדמה, ביצירת הלחם, הפרי והחלב, כרוכים יהיו גם עבודות לא־אקדמיות. מי יעסוק בהן? עבודה עברית שכירה? עבודה ערבית? טורקית? פורטוריקנית? תאילנדית? העולם המערבי מותר את בעיות משכיליו בכיוון המסתמן מהגיאוגרפיה של סימני השאלות!

אני יודע, ששגינו היינו קיצוניים בהעמדת הדברים, אך רק העמדה כזאת מבהירה שאלות.

אליעזר בן־שוהר

בני-יהודה החמיצה נצחון הפסידה בגומלין 1:0 לבוכום

שירות "דבר"

שתי נציגות ישראל באינטרטוטו קבוצות, בני יהודה ובית"ר ירושלים, נותרו עדיין ללא נצחון במסגרת האינטרטוטו, לאחר שאתמול הושלם המשחק השני במחזור הראשון של משחקי הגביע בהפסד מינימלי של בני יהודה לקבוצה המערב גרמנית בוכום בתוצאה 1:0.

מלכתחילה ביקש דוד שוייצר, מאמן בני יהודה, להפסיד בכבוד מול בוכום, אך לאחר המשחק גם הוא צריך להודות, כי קבוצתו החמיצה נצחון על קבוצת הבונדסליגה, בוכום. הפסד מינימלי בשער 1:0 היה, כנראה, מספק בימים כתקונם, כשקבוצה ישראלית מתארחת בביתה של קבוצה גרמנית מפורסמת, אלא שאתמול היו ה"זהבים" משכנות תקווה במיטבם, חרף העובדה שהופיעו בהרכב חסר.

ההפתעה שהעניקו הישראלים היתה מושלמת. אמנם, לא הצליחו להבקיע, ולוא גם שער, אך המשחק הסכני המשובח, המספר הגדול של הזדמנויות להבקעה והיכולת האישית של אחדים מהשחקנים היתה מרשימה.

בעיקר הצטיינו שחקני מרכז המגרש וכפרס אייל חיים ושחקן הרכש ממכבי חיפה ברוך ממן. השחקנים קיבלו בתדהמה את הידיעה על הסתלקותו של אבי רן ובהפסקת המשחק עמדו "דום" לזכרו.

בדקה ה-60 הצליח המערב גרמני תומס הפ להבקיע את השער היחיד, שהעניק לבוכום את הנצחון הראשון באינטרטוטו. הגרמנים היו ברי מזל, שהצליחו לשמור על יתרונם הזעום עד הסיום. בין היתר, הצליחו לעשות זאת משום שגילו נוקשות רבה והירבו לפגוע בכדורגלני בני-יהודה.

עוזרו של המאמן, אהוד קרשנים, תופקד בכלום וזאת משום שבני-יהודה עזבו את הארץ ללא בלמים. במשחק הראשון של בני יהודה מול בוכום ברמת-גן נרשם שוויון 2:2.

ראש העיר של גמיגגן, היהודי ארתור לוי, בירך את שחקני שתי הקבוצות לפני תחילת המשחק. היום אמורים הישראלים לצאת לדנמרק כדי להתמודד בשבת מול ברונדבי. במקביל ישחק באותה עת כדורגלני בית"ר ירושלים עם בוכום.

בראש הדרוג ניצבת ברונדבי עם מלוא הנקודות משלושה משחקים.

הטבלה

1. ברונדבי	3	1–10	6
2. בית"ר י-ם	5	7–3	5
3. בוכום	3	2–3	4
4. בני יהודה	5	9–3	1

קליין נשאר "תקוע" על האוניה באשדוד

מאת משה כהן

מאמן מכבי ת"א, רלף קליין, פתח את דרכו החדשה בישראל ב"רגל שמאל". קליין נאלץ אתמול לבלות שעות ארוכות באוניה שהביאה אותו לארץ, כיוון ששביתת עובדי השרות הציבורי לא איפשרה לו לרדת מהאוניה לנמל אשדוד.

קליין הגיע אתמול בצהריים לארץ. בהגיעו הוא נדהם לגלות יחד עם בני משפחתו, כי הטיול הימי ימשך עוד שעות ארוכות כיוון ששביתת עובדי הנמל לא איפשרה את פירוק ציודו האישי מהאוניה. לאחר מאמצים רבים הסכימו עובדי הנמל לאפשר לרעיתו ולבתו של קליין לרדת לחוף.

קליין נאלץ להשאר באוניה כדי לשמור על חפציו. אחד מבני משפחתו של רלף התבטא אמש בהומור: "שרק אלה יהיו הצרות שלו בארץ".

חולון לקוראץ'

רק תפנית בלתי צפויה תגרום להרשמת קבוצת הפועל חיפה למשחקי גביע קוראץ', כך התברר אתמול במהלך דיונים מקיפים בין ראשי עמותת הכדורסל לבין ראשי מועצת פועלי חיפה ורכז הכדורסל של מרכז הפועל, איתן חפר.

לחפר היה אתמול יום קשה בחיפה ולא רק בגלל הלויתו של אבי רן. מתברר, כי התקציב העומד לרשות עמותת הכדורסל אינו יכול להספיק אפילו לתפעול קבוצת תחתית בליגה הלאומית.

במשך שעות אתמול ניסו כולם לשכנע חברה מסחרית גדולה שתסכים לאמץ את הפועל חיפה, דבר זה עשוי לאפשר לקבוצה לשחק ללא בעיות מיוחדות בליגה הלאומית.

לגבי גביע קוראץ' נראה, כי חיפה לא תרשם לטורניר זה והפועל חולון תרשם במקומה, תוך שלושה ארבעה ימים למפעל זה.

עתידו של יונתן דלול יוכרע עד מחר. המגמה המסתמנת היא לאפשר לו לעבור לקבוצת הפועל ת"א.

מבחן ראשון לאיימוס

קרל איימוס, השחקן שחום העור, קיים אמש אימון ראשון במדי הפועל ת"א. איימוס הרשים ביכולתו וכבר היום עומדים ראשי הקבוצה לנהל איתו מגעים לגבי הצטרפותו לקבוצה בעונה הקרובה. בינתיים ממשיכים ראשי הפועל לברר את האפשרות לצרף לשורותיהם את ארן חון, במידה ודלול ישאר בסופו של דבר בחיפה עונה נוספת.

נשף ססגוני לשופטים

שופטי הליגית הנבחרת בכדורסל חגגו בנשף מרשים באולמי "גיל אורנים" את סיום עונת הכדורסל. בטקס שיבחו ראשי איגוד הכדורסל את רמת השופטים הישראלים וציינו, כי בעונה הקרובה מצפה לשופטים משימה קשה. [illegible]

דרבי הציעה 750 אלף לש"ט עבור מארק רייט

מאת שמואל טל

עם האוכל בא התיאבון. לאחר שרכשה את השוער הלאומי, פיטר שילטון, מקבוצת סאותהמפטון, לוטשת דרבי קאונטי, העולה החדשה לליגה הראשונה, עין גם אל עבר הבלם הבינלאומי מארק רייט. דרבי הציעה עבור רייט סכום של 750,000 לש"ט.

לארתור קוקס, מנהלה של דרבי, שרכש את שילטון לפני שבועיים, נכון מאבק קשה על רייט מצידן של מנצ'סטר יונייטד ושפילד ונסדיי. קוקס הודיע, כי אם יכשל במבצע ורכישתו של בלם סאותהמפטון, ינסה לקנות את בלמה של האלופה אברטון, דארק מאונטפילד.

קופתה של דרבי התמלאה, עוד בטרם פתיחת העונה ממכירתם של כרטיסי מינויים בסכום של יותר ממיליון לש"ט. הם מקווים למכור כרטיסים בשווי 400,000 [illegible]

[illegible] סאותהמפטון עודנה מבדלת חיסול. אחרי שילטון ואולי גם רייט, מכרה הקבוצה את הקיצוני ג'ורג' לורנס למילוול תמורת 150,000 לש"ט. סאותהמפטון הרויחה על לורנס 90,000 לש"ט, לאחר שרכשה אותו מאוקספורד תמורת 60,000 לש"ט.

● סלטיק הסקוטית נפרדה מה"קפטן" שלה דאני מקגריין, שיצא לאוסטרליה כדי לאמן שם את קבוצת רוצ'דייל רוברס, קבוצה מבריסביין הנהנית מתמיכתה של סלטיק.

השוער אנטמן לבאר שבע

מאת יוסי חבס

שוער הכדורגל החיפאי, גיורא אנטמן ששיחק בתחילת העונה הקודמת בהפועל ת"א וסיים את העונה בהפועל עכו ישחק בעונה הקרובה בקבוצת הפועל באר-שבע.

אלי תגר ישחק בבית"ר ת"א

מאת שמואל קליגר

אלי תגר, חלוצה של מכבי רמת-עמידר מהליגה הארצית, ישחק בעונה הבאה במדי בית"ר תל-אביב. אתמול קיבל שופט בית המשפט המחוזי, שאול אלוני, את טיעוני הכדורגלן.

נציג בית"ר תל-אביב, עו"ד ארצי ברייקר, שהוא גם מנהל הקבוצה הודיע לשופט, כי קבוצתו מוכנה לשלם עבור תגר 15,000 דולר. בימים הקרובים ייחתם החוזה עם השחקן.

נעמי לונג תקוות רומניה למדלית זהב

מאת שמואל טל

נעמי לונג שבתה את ליבם של הצופים במשחקי האוניברסיאדה בזאגרב, יוגוסלאויה, בחיוכה המקסים ובהישגיה המצויינים בבריכה. השחיינית הרומניה בת ה-19 מרוצה מהופעתה באירוע הגדול ביותר של ספורט הסטודנטים, אך בראשה מתרוצצות כבר מחשבות לטווח ארוך – מדלית זהב אולימפית ושיא עולמי.

"המשחקים האולימפיים הם האירוע הגדול ביותר אליו אני נושאת את עיני. אני חושבת על זה כל הזמן" סיפרה הנערה בעיניים בורקות.

והיא הוסיפה: "נצחון אולימפי הוא הגשמת חלום לכל ספורטאי. אני רוצה להגשים חלום זה ולהיות השחיינית הבהירה בתבל".

לונג שנטלה את מדלית הארד באליפות העולם, במשחה 400 מ' מעורב אישי, קבעה אשתקד את הזמנים המהירים ביותר בעולם בשני המשחים המעורבים האישיים. מאמנה ביאורג דמצ'ה בטוח שהיא תשכיל לשפר את הישגיה.

דמצ'ה מאמן את לונג מאז היותה בת תשע. הוא מכיר כל תנועה שלה ונאבק יחד עמה כדי לשפר את יכולתה. הוא גם הכין לה תכנית הישגים לפיה היא מועמדת לשבור את שיאה העולמי של המזרח-גרמניה פטרה שניידר, בשנה הבאה, היא השנה האולימפית.

ב-1984 היא עברה את המרחק ב-4:58 דקות. שנה לאחר מכן קיצרה שמונה שניות. אשתקד היא עברה כבר את המרחק ב-4:43.3 ד' והשנה היא צפויה לשבור את מחסום ה-4:40 ולקבוע זמן של 4:39 ד'. בשנה הבאה מצפה המאמן מתלמידתו לקבוע הישג של 4:36 ד' ולמחוק את שיאה של שניידר, שנקבע לפני חמש שנים, מטבלת השיאים.

בזאגרב, שינתה לונג את טבלת השיאים, היא ניצחה במשחה שלה (400 מעורב אישי) ובמשחה 400 מ' חופשי אבל לא השקיעה בהם את כל כוחה. לשיאה היא רוצה להגיע בחודש הבא, בשטרסבורג, במסגרת אליפות אירופה.

לונג היא ילידת העיר באיה-מארה. לפני 11 שנה בנו בעיר את בריכת השחיה הראשונה. לונג עם חברותיה, אנכה פאטרוסקיו וסטלה פורה בצרפו למועדון היו מבניות היסוד של קבוצת השחיה שנטלו השנה את אליפות רומניה למועדונים.

ובמועדון קטן זה עשויה לצמוח בקרוב שיאנית עולם ואלופה אולימפית.

מנת דם חיים לאדם

זכור! תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי למשפחתך ולך.

לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

אבי רן בדרכו האחרונה

צבי וייצנר, לשעבר יו"ר סקציית הכדורגל של מכבי חיפה (משמאל) תומך באביו של אבי רן, המתייפח ליד קברו הרענן של בנו.

תשעה שחקני אורוגוואי זכו בגביע דרום-אמריקה

ניצחו במשחק הגמר את צ'ילי בתוצאה 0:1

תשעה שחקני נבחרת אורוגוואי זכו אמש בפעם התשיעית בגביע דרום אמריקה בכדורגל, לאחר שניצחו בגמר דראמטי וסוער את נבחרת צ'ילי 0:1. שני שחקנים של אורוגוואי הורחקו במחצית השניה מן המשחק הסוער, אך לא היה בכך כדי למנוע את הזכיה בגביע הדרום-אמריקני.

בעשותה כן הציבה הנבחרת האורוגוואית, שזכתה בעבר גם בגביע העולם בכדורגל, שיא חדש לזכיות בגביע דרום-אמריקה, שכן שום נבחרת אחרת לא זכתה בעבר במספר כה גדול של זכיות.

שער הנצחון הובקע במחצית השניה. עד ההפסקה התנהל מאבק חריף ביותר מצד שחקני שתי הקבוצות, אך השוערים הצליחו לשמור על רשת נקיה. בדקה ה-56 היה האירוע היחיד, שהכריע את גורל המשחק: בעקבות קרן לזכות אורוגוואי בעט חלוץ אורוגוואי לעבר השער, השוער הצ'יליאני הדף ועל הכדור החוזר עט בנגוצ'אה ודחק מקרוב כדי להבקיע את השער היחיד שהעניק בסיום את הגביע לנבחרת [illegible]

שחקני שתי הקבוצות הירבו בביצוע עבירות וידיו של השופט היו עמוסות עבודה. שלוש פעמים ראו השחקנים את הכרטיס האדום. שני שחקני הנבחרת האורוגוואית ובהם מבקיע השער בנגוצ'אה וכן כוכב הנבחרת פרנצסקולי הורחקו על-ידי השופט בנוסף לכדורגלן צ'יליאני זה היה המחיר הכבד ששילמו הנבחרות בגין משחק נוקשה ביותר. אשר לאיכות המשחק בהחלט אפשר היה להנות, פרט לחלקים שבהם העבירות היו גסות במיוחד.

נצחונם של האורוגוואים היה, איפוא, מוצדק נוכח יתרונם במרבית השלבים. תשעה שחקני נבחרת אורוגוואי היו על גג העולם מרוב אושר שעה שזכו להניף את הגביע הדרום אמריקאי היקר.

כדורגלני קולומביה צוהלים לאחר שזכו במקום השלישי בנצחונם הסנסציוני על ארגנטינה [illegible]

ההתאחדות תתיחד היום עם זכרו של אבי רן

מאת ניסן פרידמן

ההתאחדות לכדורגל תקדיש היום את ישיבתה השבועית להתייחדות עם זכרו של שוער הנבחרת ומכבי חיפה, אבי רן.

במשך הישיבה יועלו קוים לדמותו ותוקם ועדת משנה למציאת הדרכים להנצחת שמו. אורי מלמיליאן זומן לישיבה כדי לשאת דברים לזכר אבי רן, בשם שחקני הנבחרת הלאומית.

מנהל הנבחרת והשוער הבינלאומי לשעבר, אברהם בנדורי, שהניח בשם ההתאחדות זרים על הקבר הטרי, מלמל ביציאה מבית העלמין: "עכשיו אנשים מגיבים בהלם וצער, אך יקח זמן עד שיבינו את גודל האבידה. שוער ברמתו עם כושר המנהיגות שלו צומח פעם בדור".

חגיגות 75 שנה יגיעו לשיאן באליפות ברומא

מאת שמואל טל

"1986 היתה השנה של אליפות העולם בכדורגל במקסיקו. 1988 תהיה השנה האולימפית והמשחקים יערכו בסיאול. אין ספק ששנת 1987 היא שנת האתלטיקה. לשיא היא תגיע בחודש הבא באליפות העולם השניה שתערך ברומא", הצהיר לא מכבר פרימו נביולו, נשיא התאחדות האתלטיקה הבינלאומית.

זו היא אמונתם של האתלטים ברחבי העולם ושל נשיאם, ששיבה את ההחלטה לשלב את המשחקים עם חגיגות 75 שנה של התאחדות האתלטיקה הבינ"ל.

החגיגות החלו בתחילת השנה ויגיעו באמוד לשיאם ברומא. בחגיגות נוטלות חלק 179 מדינות החברות בהתאחדות.

בולי יום הפתיחה

משרד הדואר האיטלקי ינפיק שני בולים לקראת משחקי רומא. יום הופעת הבול יהיה ב-29 באוגוסט, במקביל ליום פתיחת התחרויות.

רומאו הזאב

סמל אליפות העולם באתלטיקה הוא רומאו הזאב. הסמל עוצב על ידי סילביו קטומי, והוגש כבר ב-30 באוקטובר אשתקד לנשיא האיטלקי, פרנצ'סקו קוסיגה, במעמד נשיא ההתאחדות נביולו וחברי הוועדה המארגנת של משחקי רומא.

באותו מעמד קיבל הנשיא האיטלקי את ההזמנה הרשמית לטקס הפתיחה. הנשיא אישר את השתתפותו בטקס, ב-29 באוגוסט אחר הצהריים.

שתי אחיות

שתי אחיות ישחקו תפקיד מרכזי על המסלול באיצטדיון האולימפי ברומא. האיטלקיה גבריאלה דוריו (בתמונה התחתונה) והאמריקאית אוולין אשפורד (בתמונה העליונה).

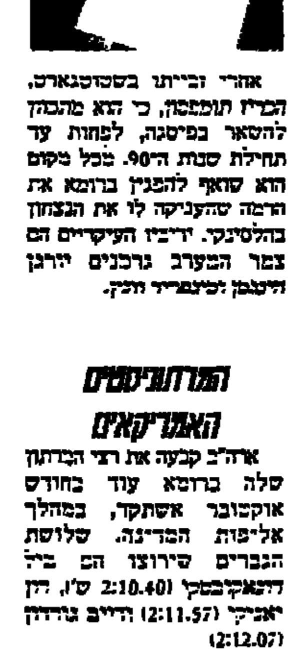

"דלי" – קרב ה-10? הבריטי שחום העור כבר זכה בשתי מדליות זהב אולימפיות, במוסקווה ובלוס-אנג'לס, מדלית זהב אחת באליפות העולם, שתי מדליות באליפויות אירופה וכלום במשחקי חבר העמים.

אחרי זכייתו בשטוטגארט, הבריט תומפסון, כי הוא מתכוון להשאר בפיסגה, לפחות עד תחילת שנות ה-90. מכל מקום הוא שואף להבין ברומא את הרמה שהעניקה לו את הנצחון בהלסינקי. יריביו העיקריים הם צמד המערב גרמנים יורגן הינגזן וזיגפריד ונץ.

האצנית האמריקאית סיימה את שנת 1986 עם הישג של 10.88 שניות בריצת 100 מ', שהיה הישג השנה בריצה זו, ו-21.97 ש' במרחק הכפול.

האיטלקיה חזרה למסלול במחצית השניה של השנה וקבעה שיא לאומי בריצת 2000 מ' (5:43.30) והזמן בעולה בריצת 1500 מ' – 4:07.61 ד', הבוחק בו ניצחה בלוס אנג'לס ועליו היא עובדת לקראת רומא.

המרתוניסטים האמריקאים

ארה"ב קבעה את רצי המרתון שלה ברומא עוד בחודש אוקטובר אשתקד, במהלך אליפות המדינה. שלושת הגברים שירוצו הם בית דיזאקיבסקי (2:10.40) ש'ו, רון יאגיקי (2:11.57) והייב גרדין (2:12.07).

הנשים שייצגו את ארה"ב הן קים רוזנקויסט (2:32.30), נאנסי דיצ'ק (2:34.49) וקנדי פרינס (2:35.25).

תומפסון מתכנן זכיה נוספת

האם מתכנן הבריטי דיילי תומפסון זכיה נוספת בבקשע [illegible]

חתום על "דבר" היום ותהיה מעודכן בכל יום.

נהג! עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום.

תן טרמפ לחייל!

ברה"מ מקדימה רומניה במרוץ המדליות באוניברסיאדה

בריה"מ מוליכה באוניברסיאדה בזאגרב, כשנטלה עד כה 19 מדליות זהב, תשע מכסף ושבע מארד לפני רומניה (6-5-4), הונגריה (4-2-3), ארה"ב (8-7-6), איטליה (2-4-3), סין (2-8-6), הולנד (2-3-5) ויפאן (2-1-1).

השחיינית הרומניה נעמי לונג הוכיחה עליונות מוחלטת במשחה 400 מטר מעורב, כשקבעה זמן של 4:42.95 דקות והקדימה בשמונה שניות לערך את בת ארצה אנכה פאטראסקיו וב-10 שניות את האמריקאית ג'יינלה בוס. לונג ניצחה ב-200 מטר חופשי בזמן של 2:00.89 דקות לפני האמריקאית מיצ'י קרמר (2:01.84) והאיטלקיה סילביה פרסי (2:03.68).

האוסטרלי רוברט וודהאוז ניצח ב-400 מטר מעורב אישי בזמן של 4:22.90 דקות לפני הסובייטי סרגיי מאריניוק (4:25.77) והאמריקאי שאו ראולנד (4:26.23).

אלכסנדר יוקצ'י מפורטוגל ניצח ב-200 מטר חזה בזמן של 2:18.24 דקות, לפני האמריקאי טוד טורס (2:21.40) והסובייטי דמיטרי פורוטסקי (2:21.76).

ההולנדי פרנק דרוסט זכה ב-200 מטר חופשי בזמן של 1:51.62 דקות, לפני האמריקאים ג'פרי אולסן (1:51.95) וגרוף פריקר (1:52.14).

היפאני ראייצ'י סוזוקי ניצח ב-200 מטר גב בזמן של 2:02.98 דקות, לפני ההונגרי זולטאן באלאז'ס 2:03.95 דקות.

שחייניות הולנד ניצחו במשחה שליחות 100X4 מטר חופשי בזמן של 3:47.94 דקות לפני ארה"ב (3:48.56).

בהתעמלות זכו הסובייטים בשלוש מדליות זהב, לעומת אחת של סין.

בראזיל 75 ישראל 64

נבחרת הכדורסל של אס"א נחלה אתמול הפסד נוסף באוניברסיאדה בזאגרב, לאחר שנוצחה על-ידי נבחרתה של בראזיל בתוצאה 75:64.

שמחת מנצחים מול כאב הפורשים. האמריקאי דייויס פיני (מימין) מסיים בשמחה את הקטע ה-12 של הטור הצרפתי בו ניצח. שון קלי האירי שהיה מועמד לנצחון פרש בגלל פציעה בכתפו שהכאיבה לו (משמאל) לאורך 20 ק"מ

מועמד אירי לזכייה בטור נאלץ לפרוש בגלל פציעה

האירי שון קלי, אחד המועמדים לזכייה בטור דה-פראנס, פרש אתמול מהתחרות בגלל פציעה בכתפו, במהלך יום התחרויות ה-12 מבוריאם לבורדו. נמסר שקלי פרש מהתחרות בהוראת רופא, אחרי שהתחרה לאורך 20 ק"מ, כשהוא סובל מכאבי תופת.

הפרישה איכזבה מאד את האירי, שלא נטל חלק גם בטור של השנה שעברה, בגלל פציעה בברכו. קלי נאלץ לפרוש גם מהטור הספרדי השנה. הוא היה אז במקום הראשון, אך הפציעה מנעה ממנו להמשיך.

עד פרישתו לא הפגין קלי יכולת מרשימה ובתום 11 ימי תחרות הדרג במקום ה-41 עם זמן הנופל ביותר מעשר דקות מזה של המוליך.

בקטע ה-12 אתמול ניצח האמריקאי דייויס פיני, שעבר 228 ק"מ בזמן של 5:46.21 שעות. בסיכום הכללי מוליך הצרפתי מארטיאל גאיאנט, המקדים את בן-ארצו שרל מוטה ב-22 שניות. השוויצרי מאשלר, שהוליך את הטור במשך חמישה ימים, נסוג למקום התשיעי.

במירוץ הנשים ניצחה אתמול המערב גרמניה יוטה נייהאוס. בסיכום הכללי מוליכה רוברטה בונאנומי מאיטליה.

קולומביה 2 ארגנטינה 1

נבחרת הכדורגל של קולומביה תפסה את המקום השלישי באליפות דרום-אמריקה, לאחר שניצחה במפתיע את ארגנטינה בבואנוס איירס 1:2 (0:2), לעיני אלפיים צופים בלבד.

גבריאל גומז (9) וחואן תאלנאו (28) הבקיעו למנצחת. קלאודיו קניגיה (86) הבקיע לארגנטינה.

ריאל מבקשת לשנות המועד נגד נאפולי

לאחר שהתאוששו מהלם ההגרלה של משחקי גביע אירופה לאלופות, מבקשים מנהלי המועדון הספרדי ריאל מאדריד לשנות את מועד המשחק הראשון נגד אלופת איטליה קבוצת נאפולי.

המשחק נועד להערך ב-16 בחודש, באיצטדיון "ברנבאו" במאדריד ללא קהל. זאת בגלל עונש שהוטל על הספרדים. הם מבקשים להעביר את המשחק בשידור ישיר כדי לאפשר לאוהדיהם לצפות בהתמודדות.

אולם נראה כי האיטלקים לא יענו לבקשה. הקדמת המשחק ביום, נמסר על ידי המועדון האיטלקי, אינה אפשרית בגלל הקירבה למחזור משחקי הליגה. דחייתו ביום גם היא בלתי אפשרית מפני שבנאפולי קיימת דעה קדומה נגד קיום אירועים בכל יום בו מופיעה הסיפרה שבע.

להדרוש עבר למארסיי

בלמה הבינלאומי של נבחרת צרפת וקבוצת נאנט, איבון להדרוש, הועבר בסוף השבוע לקבוצת מארסיי. הוא חתם עימה על חוזה לשלוש שנים.

מארסיי נחלה בעונה החולפת שתי אכזבות. היא סיימה שניה בליגה אחרי בורדו, והפסידה לה בגמר הגביע. לקראת העונה החדשה רכשה בנוסף ללהדרוש את המערב-גרמני קלאוס אלופס, מקלן, והמגן הבינלאומי היהודי ויליאם אייאש, מסושו.

העונה החדשה בצרפת תחל בשבת הקרובה.

● בגשטאד, שוויץ, ניצח הספרדי אמיליו סאנצ'ז בגמר טורניר הטניס את רונלד אגנור מהאיטי 2:6, 3:6, 6:7.

● גורדון מילאן, מאמנה האנגלי החדש של קבוצת באשיקטאש איסטנבול התורכית, הגיע אתמול למועדונו והודיע, כי אינו מתחייב להביא את קבוצתו העונה לאליפות. מילאן, ששיחק בעבר בליברפול ובנבחרות, הוסיף, כי לא ראה מימיו את קבוצתו החדשה, אך הבטיח להעבידם בפרך.

סאנשז זכה בטורניר בגסטאד

הטניסאי הספרדי אמיליו סאנשז, המדורג 16 בעולם, זכה בטורניר בגסטאד, שוויץ, בנצחו במשחק הגמר את רונאלד אגנור מהאיטי 2:6; 3:6, 6:7. לסאנשז הוענק פרס כספי בסך 40 אלף דולר.

[illegible] משוודיה ותומאס שמיד [illegible] שגברו בגמר על הצרפתים פורלה וטורסו 6:7 2:6.

● בגמר טורניר הנשים בבלגיה גברה קייטלין הורבאט מארה"ב על בטינה בונגה מגרמניה 1:6 6:7.

● הטניסאי השבדי קנט קרלסון, חולל הפתעה בטורניר בבוסטון כשגבר בחצי הגמר על אנדרס גומז מאקוודור 5:7, 6:4, 5:7. קרלסון, המדורג 11 בעולם, יתמודד בגמר מול בן ארצו מאטס וילאנדר, שניצח את מרטין חייטה מארגנטינה 6:0, 5:7 0:6.

● נבחרת הכדורגל של מצרים ניצחה בניירובי את קניה 1:3 (0:2) במסגרת הטורניר הקדם-אולימפי באיזור האפריקני. שאוקי גאריב הבקיע שני שערים בדקות 5 ו-36. מצרים העפילה לסיבוב הבא, לאחר שניצחה גם במשחק הראשון בקהיר 0:4.

הרכב הנוער להונגריה יקבע ביום ה'

מאת שמואל קליגר

הכנות נבחרת הנוער בכדורגל עד גיל 16 ייכנסו מחר לשלבים סופיים, לפני היציאה לטורניר בהונגריה ביום ראשון, כאשר חניכיו של אמנון רז ישחקו כדורגנים מול נערי הפועל פתח-תקוה.

האימון, שנועד להתקיים אתמול, בוטל בגלל האבל על מותו של אבי רן. בנבחרת הנוער נכלל שחקן מכבי חיפה, דורון פוסטניק, שהשתתף אתמול בהלויה יחד עם נציגי הנבחרת, שהניחו זר על קברו.

הנבחרת, שתצא להונגריה ותתמודד החל ב-22 לחודש בזו אחר זו נגד נבחרות יוגוסלאויה, צ'כיה ומזרח גרמניה – תתבסס על אותו הסגל שהשתתף לאחרונה באליפות אירופה.

הסגל כולל כיום 20 כדורגלנים ואולם המאמן אמנון רז מסר, כי ביום חמישי יגפה 4 שחקנים כך שלהונגריה יצאו 16 שחקנים.

הפועל פ"ת תפתח היום באימוניה

מאת ניסן פרידמן

שחקני הפועל פ"ת החלו להתאמן פעמיים בשבוע בהדרכתו של המאמן אברהם גרנט. בינתיים, מוקדשים האימונים לכושר גופני ותרגילי כח.

גרנט יכשיר לאמן את הקבוצה במתכונת של אשתקד ואילו נהוג במלכך ימלא את התפקיד המקצועי של גיורא ספיגל, אם כי טרם נפגש ליצירה רשמית עם השחקנים.

באימון אתמול אחה"צ נעדרו חלק מהשחקנים, אשר ויתרו על האימון כדי ללוות את אבי רן בדרכו האחרונה. שוער הפועל פ"ת, רוני גרוס, שהיה בהלויה עם אחיו אלי, שוער בית"ר ת"א, אמר בחצי פה: "לא יכולתי לוותר על ההלויה. שוער כמו אבי רן היה דוגמא לכל השוערים בארץ. אין מלים לתאר את האסון".

ג'יאנלוקה ויאלי כוכב לוהט במגף

מאת שמואל טל

הכוכב הלוהט של הכדורגל האיטלקי הוא היום חלוצה הבינלאומי של סמפדוריה, ג'יאנלוקה ויאלי. רוצים לדעת למה? מפני שבעל הבית של קבוצתו, פאולו מאנטובני, הצהיר לפני שבוע כי הוא אינו מוכן למכור את כוכב קבוצתו אפילו בעד 100 מיליון דולאר.

הצהרתו של מאנטובני באה בעקבות בקשת נאפולי, האלופה ומחזיקת הגביע האיטלקי, לרכוש ולצרפו לצמד הכוכבים הכולל בין היתר את הארגנטיני מארדונה והברזילאי קארקה. שתי הקבוצות ניהלו משא ומתן שלא העלה דבר.

מה כל כך מיוחד בויאלי שנאפולי להוטה אחריו. האם יש בו משהו מיוחד? מסתבר שכן. אמנם קשה להבין כיצד בעידן בו מפזרות הקבוצות האיטלקיות מיליוני דולארים ברכש שחקנים זרים, בעיקר חלוצים. מעלתו העיקרית, היותו שחקן מקומי שלא צריך להתרגל לשפה חדשה ולהרגלים חדשים.

ויאלי בן ה-23, הוא הכוכב החדש של הנבחרת האיטלקית. חשו זאת היטב על בשרם שחקני אלופת העולם, ארגנטינה, במפגש הרעים בין שתי הנבחרות. קור רוחו וחוכמת המשחק שלו, הותירו את מגיני ארגנטינה חסרי אונים מול כדוריו הסוחפים. בסופו של דבר נאלצו להבלע לשני שערים שלו שהוליכו את ה"סקוודרה אזורה" לנצחון יוקרתי בתוצאה 1:3.

הוא אינו ובוודאי לא יהיה לעולם שחקן כמו פאולו רוסי, מבקיע השערים המעולה ומלך הגביע העולמי ב-1982, או כמו סאנדרו אלטובלי. הוא מוכר יותר כשחקן המעדיף את טובת הקבוצה על פני טובתו האישית. גם הבקעת השערים אינה בדיוק הצד החזק שלו.

אולם בשעה שרוסי הולך ונעלם מהבמה בגלל פגיעות חוזרות ונישנות בברכיו, ואלטובלי כבר מעבר לשנתו ה-30, ויאלי הוא הפתרון של הנבחרת האיטלקית לשנים הקרובות.

هكذا من الأصل

هكذا عن الأصل

כוכבים ולילות

הערב (19:00) באולם רבקה קראון שבתיאטרון ירושלים תיערך התחרות השנתית לכוריאוגרפים צעירים על שם **גרטרוד קראוס**. בתחרות, המאורגנת מדי שנה על ידי אגף המחול באקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים, מאז מותה של הרקדנית־כוריאוגרפית, מחלוצות המחול המודרני בישראל, יחולקו פרסים מטעם קרן גרטרוד קראוס, המועצה הציבורית לתרבות ואמנות וקרן תל אביב לספרות ואמנות.

במסגרת העריכות הקשה לשינוי הדמית של אולם „התיאטרון הישראלי" בימה, מנוה רכו חדש לנושא הקולנוע, שדוגש בר מי, המתכנן להפוך את המסך הרחב והכסאות המרופדים למוקד משיכה לצעירים חובבי קולנוע. היוזמה הכאבלת (או נפתחת השבוע בפסטיבל (שוב המילה הזאת) סרטי מוסיקה ורוק. הערב ומחר יוקרן שם הסרט „וודסטוק", תיעוד מרהיב על הארוע ההוא ב־1969. בימים רביעי וחמישי יוקרן הסרט **„הנעלות ראשונות"** של ג'ולאין טמפל בהשתתפות של דיוויד באוי. בסיבוב ההקרנה הראשון לא זכה הסרט לכבוד המגיע לו. בסוף השבוע (שישי ומוצ"ש) יוקרן „המנגינה לעולם נשארת", תזכורת לגדולתה של „לד זפלין" וביום ראשון הבא „גשם סגול", סרטו המצוחק של פרינס הגדול. „החומה" על פי תקליטה הקונספטואלי של ה„פינק פלויד" שביים אלן פארקר עם **בוב גלדוף** בתפקיד הראשי ימשיך, ואחריו **„זיגי סטארדאסט"**, תיעוד התקופה הגדולה ביותר בקריירה של דיוויד באוי. את הארוע יחתום שבוע הקרנות של סרטו הנפלא של **ברטראן טברנייה**, „דיקה לחצות". חבל שלא טרחו מעט יותר ולא השכילו להשיג סרט שטרם הוקרן ונשחק כאן, אך גם כך זוהי פתיחה מעניינת לתנופה ברוכה.

א.ר.

מופע

דרך האהבה

„באה מאהבה", יהודית רביץ בהופעה, אמפיתיאטרון צמח, 10.7

שלושה מיקרופונים דקי גבעול על רקע מסך שחור חיכו לנוער המקובי, כחצי רבבה, שבא פקוס להגות, חף מהשפעות הבוספים („פסטידה?! מה זאת אומרת?") וכתבות הצבע הבגבגבות של הטלוויזיה. בחצית השעה המסורתית של הבהנה דיודית, עור שחור של חיה אחרת. לעורה, ארז נץ (גיטרה) ואלון נדל (בס) מדלגים לבמה. המסך עולה ומאחור בתחתית ידיעת בד לבנה באלכסון העולה אל עומק הבמה ובה סתולים בני קרניבבקי (כלי הקשה), ז'אן פול זימבריס (תופים) וירון בבר (קלידים, עיבודים וניהול מוסיקלי), הפנסים התלויים במעמקי הבמה צובעים הכל בסלל צבעים. „באה מאהבה" פותח, אחר כך „רוקנת הריקודים". רביץ במיטבה. בעולם לא נראתה משוחררת, פתוחה וסקסית יותר. רעיון נועז כשלעצמו הוא לפתוח את ההופעה בשני הלהיטים הגדולים מהדיו, אחר כך בכתבר שהבעועות הוז היא חלק מבחירה תמהה משהו של סדר שירים (שלא להזכיר את העדרותו המקוממת של השיר הטוב בתקליט „עוד על אהבה" שכתב מיקי שביב). צעירי ההתיישבות העובדת קיבלו באהבה רבה יותר את השירים הוותיקים מהתכנית הקודמת „דרך המשי" ואף כ„ארץ טרופית יפה".

להקת הליווי היתה מצויינת. העיבודים המהדהדים של בבר, שבתקליט נשמעים לעיתים גדולים על השירים, מתקבלים טוב יותר בהופעה. ארז נץ הדגים פעם נוספת את שליטתו בגיטרה־רוק ואלון נדל, לאחר תקופת העדרות ממושכת, הוכיח שלא נס ליחו, הגם שאיזון מערכת הקול קיפח אותו, יחידת הקצב פעלה ללא ליאות ובבר, ששימש להקה שלמה ב„דרך המשי", יכול היה להתפנות לעידוני הצליל. ברבקה סנודעה כ„רבקה רביץ" היא היתה במיטבה. טילטלה בגופה לא פחות בקולה, ידיה מטיילות על גופו של הגיטריסט. כדרכן של הופעות בבורה היו גם כמה רגעים מביכים, של דפרת בין השירים, של אי ריוקים פה ושם בשידה. העניינים יסתדרו ככל שתתקרב לברכה. רביץ מודל 1987 היא אישיות בימתית כובשת וכשהיא טובה – היא נפלאה.

אמיר רותם

25 שנים למכון למוסיקה ישראלית

בימים אלה תחגג המכון למוסיקה ישראלית 25 שנים להיווסדו. מטרתו העיקרית של מוסד חשוב זה היא להוציא לאור יצירות ישראליות ולהרחיב את המודעות למוסיקה הישראלית בקרב גופים מבצעים ומוסיקאים בישראל ובחו"ל.

לדברי מנכ"ל המכון וילי אליאס פירסם המוסד מאז היווסדו 1500 יצירות מאת יותר ממאה מלחינים ומוסיקולוגים ישראליים – אופרות, אורטוריות, קנטטות, סימפוניות, מוסיקה קאמרית קולית וכלית, מוסיקה דתית ומוסיקה המבוססת על נושאי קודש, מוסיקה חינוכית, מחקרים מוסיקולוגיים ואף פרסומים בכתב התנועה של אשכול־זאכמן. בעלת חשיבות רבה היא סידרת היצירות החינוכיות על שמו של אלעזר פרי ז"ל, שהיה היו"ר הראשון של המכון.

גם מספר תקליטים של יצירות ישראליות הוצאו מטעם המכון, בשיתוף עם המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות וקרן תל־אביב לספרות ולאמנות. המועצה הציבורית, איגוד הקומפוזיטורים בישראל וקרן התרבות אמריקה־ישראל יסדו לפני 25 שנה את המכון. זה איפא גם חגם הם, וגם להם מגיעות ברכות על מבצעם הנאצל.

לרגל חג הכ"ה־היובל ערך המכון למוסיקה ישראלית „קונצרט מרתון – הצדעה למוסיקה הישראלית" במוזיאון תל־אביב, בביצוע אמנים מתנדבים, שתרמו מיכולתם ומזמנם. יתכן שהמוסד בחר בצורה זו לארוע החגיגי, כי נראה לו קשה עוד יותר לבחור בשלוש, ארבע או חמש יצירות לקונצרט „נורמלי". אבל על ידי השמעת עשרים יצירות קצרות „בפנקים" למעשה עוד יותר מלחינים: כמעט כל החשובים במלחינים שעבודותיהם ראו אור במכון, היו מיוצגים במרתון, ולאחרים נותר מקום זעום. יתכן שמנתם אבידום בחר בעצמו דווקא בסונטינה זעירה לרביעיית־קשת, המיועדת למטרות חינוכיות, בביצוע תלמידים.

פתיחות התכנית על־ידי המקהלה הפילהרמונית עם אירית רהב־לוי בפסנתר ובניצוח מיכאל שני ב„הודיה" של עמי מעייני היתה מעודדת מאוד. המקהלה גגבה את ההצגה, בחלק הראשון של התכנית, בשלושה שירי עם עתיקים למקהלה א־קאפלה מאת יחזקאל בראון. את המלחין בן־ציון אורגד יצגה בלדה לכינור יחיד, אחת מארבע היצירות הקודמות שלא פסל המלחין, המצביעה קדימה על יצירותיו החשובות. ניגן אותה טוב מאוד יגאל כוהנה, שהגיש גם, יחד עם יונתן זק, את ה„מזמור" של אלכסנדר אוריה בוסקוביץ'. גילה ירון עם בריום לוי בפסנתר השמיעה מחזורי שירים מאת יוסף טל, אבל ארליך וארטור גלברון. מכאן עד לשירים המרשימים של צבי אבני, „ליד עמקו של נהר" לפיוטים מאת מתי כץ, שהושרו בפי אמילי ברנרמן, שגם השמיעה אותם בעת הבכורה בשנת 1976, נתרלל, למרבה הצער, הקהל, בשל אורך התכנית. עוד שתי יצירות יפות מאוד שקדמו למחזור השירים היו ה„אלגיה" לקלרנית ופסנתר מאת מרדכי סתר (אביגיל ארנהיים ואירית רהב־לוי) ו„ידידי" לצ'לו מאת נועם שריף בנגינת עוזי ויזל, שעבודו תוכרה היצירה. עוד נזכיר שתי יצירות שניגנה הנבלאית קרינה הרעזן – „מזמור" מאת עדן פרטוש ו„ארבעה שירים עבריים לנבל" מאת סרג'ו נטרא וכן פרלוד וטוקטה לפסנתר מאת אשר בן־יוחנן (שרה פקטון הימן), ה„מוואל" לאבוב יחיד מאת אברהם אמזלג בנגינת עודד פינטוס.

באכסדרת האולם הוצגה תערוכה של התווים שהוצאו לאור בידי המכון למוסיקה ישראלית.

יהודה כהן

אפולו שלשום ראה אור תקליטו האחרון, **אל דמיולה** תורס שם זריזות אצבעות **ויורגו דאלאראס** שר שם את מיטב הזמר הדרום אמריקאי, דווקא. אבל אנו מצפים ממנו לשירת יוון במיטבה, כפי שיהודה פוליקר לימדנו לאהוב. „אליל יווני" אוהבים לכתוב עליו, תוך פזילה לשני כיוונים: יפי תוארו והפופולריות העצומה לה הוא זוכה. בארצנו הוא נודע כאדם הראשון שהצליח לשבור את נוהג ה„פליי בק" ב„סיבה למסיבה". ביוון יצא שמעו כמי שהחייה את זרם ה„רבטיקה", עליו למדנו מהסרט „רמבטיקו", מוסיקה עממית שנאסרה ביוון בשנות ה־30, ה־40 וה־50 מסיבות פוליטיות. דאלאראס מקשט באמצעים מודרניים וקול מרשים ומקל על הקליטה גם אצל קהלים שאינם אמונים על צליל הבוזוקי. בימים אלה יצא בהדפסה מקומית תקליט הופעות של דאלארס בו משתתף גם הגיטריסט **פאקו דה לוצ'יה**. זה, יחד עם תקליט קודם שלו שהודפס כאן, יוצא למכירה מן הסתם בהופעותיו, הערב ומחר בהיכל התרבות בתל אביב, יום חמישי בקיסריה. הירושלמים ייאלצו להתייצב בבריכת השולטן במוצ"ש. ערב המבטיח להיות מהנה ומרגש, לא רק לקהילת יוצאי יוון, שתתייצב ודאי בהרכב מלא.

א.ר.

מפגש תרבויות

בסוף השבוע נחתם פסטיבל (...) טבריה. נופשים תשושי תרבות שבאו לנפוש במקום שאין יפה ממנו מתחת לפני הים, מצאו עצמם מריעים לחמש להקות שבאו מעבר לים ולנציגי האמנים המקומיים. בתמונה: להקת בנות ממונפליה, צרפת, חובקות את הרקדניות ההודיות.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 טוב טוב הגמד: פרק 2.
09.40 הלב, פרק 11: מרקו עוזר לפירונה.
10.05 הרפתקאות באי הבונים: פרק ס'.
10.30 גלן האליפאקס, ג'נטלמן: פרק ב'.
11.20 תיאטרון המחול האוסטרלי – בלט בשלושה קטעים.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.05 תרבב הטבע: פרק ב'.
2.30 קסים קסם: חורים וחידודים.
3.00 קשר משפחתי.
3.40 200 שנות למועצת הירוקה: רפי מידע.
3.45 שעת כושר.
4.00 הדרוה: שידור חי.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 „הרביבונת לי" – פרק תשיעי: „פעמוני התנובה".
5.55 „הילדים מרחוב דגרסי" – פרק 11: „ליסה מקבלת את התמונה".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות השבוע בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „המצודה" – פרק שביעי: הסיפור בבתו של אדם עשיר פותח את שערי החברה הגבוהה לפני אנדרו. אט אט מתרחש באישיותו השינוי שעליו התריעה אשתו. אנדרו קונה מעמד ונכסים, והסכסוכים עם אשתו על רקע זה גוברים והולכים.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 „קשרי משפחה" – פרק שני: אליז ל'ארק. פעולות ההתנדבות של אם המשפחה אליז, בתחום הקהילה, נוסף על מחויבויותיה כאם וכאישה עובדת, אינן מותירות לה פנאי כדי לבלות עם בעלה סטיבן – גם כשהוא זוכה בפרס על עבודתו בטלוויזיה, והיא רוצה מאוד לשתפה בשמחתו. ואלה שחקני הסדרה: מרדית' באקסטר, האם, מייקל גרוס, האב, מייקל ג'י. פוקס וג'וסטין באטמן, ילדיהם בני העשרה וטינה יות'רס הבת הצעירה.
10.00 „זה הזמן" – מגזין רם עברון.
10.50 „מיאמי – מחלק מוסרי" – שם הפרק: „משולש הזהב" – חלק א'. קרוקט וטאבס מתחזים לאנשי ביטחון במלון מפואר. משימתם: ללכוד חבורה של אנשי העולם התחתון, המתחזים לבלשים פרטיים.
11.35 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – הנדל: קונצ'רטו גרוסו ברה מג'ור אופ. 6 מס' 5 (התז. הקא. האנגלית/ר. לפרד); רבצ'י: קונצ'רטו מס' 1 בסול מג'ור לחליל ולתזמורת אופוס 300 (א. אדוריאן/התז. הקאמרית של מינכן/ה. שטדלמייר); בוקריני: חמישייה במי מינור לגיטרה ורביעיית כלי קשת (ג'וליאן בריים עם רביעיית קרמונה); מנואל דה פייה: לילות בגני ספרד (הפסנתרנית מרתה ארחריך/התז. פריס/ר. פרנבריס); ביזה: סימפוניה בדו (תז. הקונצרטגבאו/ב. היטינק).
09.00 קונצרט בוקר – יאנאצ'ק: אידיליה לתזמורת כלי קשת (התז. הקאמרית של דרום מערב גרמניה/פ. אנגרר); קורנגולד: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ולתזמורת אופוס 35 (י. פרלמן/התז. הסימפ. של פיטסבורג/א. פרבין); שומאן: שלישיית פסנתר ברה מינור אופוס 63 (א. רובינשטיין/ה. שרינג ופ. פורנייה); ברהמס: רביעיית פסנתר בסול מינור אופוס 25 בעיבוד שנברג לתזמורת/ (התז. הפיל. הצעירה הגרמנית/ה. זנדרה); סן־סנס: קונצ'רטו מס' 1 בלה מינור לצ'לו ולתזמורת אופ. 33 (פ. טורטליה/התז. הסימפ. של בירמינגהם/ל. פרמו); פרוקופייב: מחולות סימפוניים אופ. 64 (התז. הסימפ. של גטבורג/נ. יערבי).
11.57 מנגנת השיר – משירי פנחס שדה.
12.00 מן הספריה – ברטוק: 3 בורלסקות אופ. 8 ג', לפסנתר (כ. ברמן); בטהובן: סונטה מס' 1 בפה מג'ור, אופ. 5 מס' 1 לצ'לו ולפסנתר (פ. טורטליה/א. היידסיק); ברטוק: 16 פרקים מתוך „לילדים" לפסנתר (א. ורדי); ברטוק: סוויטה אופ. 14, לפסנתר (י. ברזמכן).
13.05 בהאזנה נינוחה – מיצירות באך – טוקטה ופוגה ברה מינור; קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 5; קנטטת הקפה; קונצ'רטו במי מז'ור לכנור ולתזמורת; סוויטה תזמורתית מס' 3.
15.00 המבנה מוסיקלית – הבחירות הרגש (א).
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – פסטיבל למוסיקת קודש בפדרבר (שוויץ). ארסן בריאה, עוגב/ להקת קלמן לנגן, מיצירות: דה סרמוזי, קרידה, קוהן, פלסטרינה, דהספרה, תימבג, קבוזו, דה לה רו ועוד.
18.00 רגש על הביצוע – על אחת כמה וכמה.
19.00 בין הבנים – מעולם המוסיקה. גליכרה: גליל מריאצ'י (תזמ. פיל. של מקסיקו/ א. בטיסט); שנגוב: ליל הוד (תז. קאמרית ישראלית/י. תלמי); קופלנד: וריאציות של נעימת שייק (תזמורת אוניברסיטת קורנל); הימבז: שלושה מכתבים ממקסיקו (סוליה לופס/הסיס רואיס/הראן רבס (גיטרות).
20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – התזמורת הסימפונית של רדיו ברלין/אליהו ענבל, וולפגנג רים: „המוסיקה הוצה את השמים" ל־2 פסנתרים ותזמורת (י. ואנטוני פאורדו); ברוקנר: סימפוניה מס' 3 (גירסה מקורית).
22.30 פעם ועוד – ולאדימיר פוגל, מקומים לתשיעיית כלי נשיפה וכלי קשת (הא. ארנולד: מולה/ה. ארהורסט/ק. הבר/א. בקר/ק. הבקה/א. להמן/ל. דרברו/ה. פורסטר/פ. שיכטר/ר. סטום).
23.00 מחזורי יצירות.

רשת א'

08.27 משפט המיאנזיק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
15.00 צבעי הקשת – הפעם: „שיר הרכה" לפזמונים מוזרים.
15.27 „האוניברסיטה הפתוחה" – שידורים לימי החופשה.
15.57 משפט המיאנזיק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
22.05 לכל אדם כוכב.

רשת ב'

18.06 מבזק חי (ש.ש.)
19.35 דין ודברים – לענייני חוק המשפט.
20.05 סולם המירות – מבצר הפרמנים המסורתיים.
22.05 קפה ראשי – היזונים מגורנים
00.15 ג'ז ועוד.

רשת ג'

18.06 היה היו.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת – פופ מתקדם.
23.05 מסביב לחצות.

גלי צה"ל

15.05 אחר אחר.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 ראיון מיוחד עם אלוף פיקוד צפון האלוף יוסי פלד.
19.05 לקראת גיוס – שאלות ותשובות בשידור חי למתגייסים לצה"ל. סידרה – הופעם תפקידי ההבנות בצה"ל.
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2)
20.05 קלאסי כאן – מגאזין גלי צה"ל על העשיה בארץ במוסיקה קלאסית. (ש.ה.)
20.05 סכבבבסים (צה"ל 2).
21.30 אוניברסיטה משודרת – מדרש האגדה – בראשית רבא – מדרש האגדה הקלאסי.
22.05 מסע הקסם המסתורי (צה"ל 2)
23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2).
23.55 שיחת חצות – עם ביתנה פסל – סגנית ראש העיר הרצליה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הוגה.
09.05 סלודריה.
10.05 פניני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מנחת ערב.
18.50 פרקי היום מתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי העיתונות.
06.53 אחד יודע.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.30 סעו לשלום.
11.40 הודעות.
12.10 „אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לארשר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשע.
10.05 שבעים מי יודע.
11.05 בדור פורח.
12.05 רק מוסיקה.
13.05 תג לאומן.
14.06 פזמון חוזר.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 נבון לעכשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הרבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

תל־אביב

אבנר: נשק קטלני 9.45, 7.30, 5
אוריה: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הפסיקו להיות הגיונים 11.15
בן־יהודה: אהבה כחלון ראוה 9.40, 7.30, 5
גורדון: הב רסוב 10, 8, 5
גת: בלו לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פושע מובכל וילדה קטנה 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: פירותים אישיים 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: פייבל והחלום האמריקאי 1.35, 11 ושיטות מלוכלכות 9.50, 7.30
היכל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
הייבאייק: פייבל החלום האמריקאי 8 · אהבה צעירה 10.00 · חצות סקס
הוד: המובכל בטיטו 9.40, 7.30, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): בשיקה ארוכה 9.30, 7.30, 5
חן 1: בי"ס למשטר אחרון 9.55, 7.55, 5.40
הרפתקאות סופר בלש 4.00, 12.45, 10.45
חן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.50, 7.45, 5.35
נחש מכוכב אחר 4, 12.45, 10.45
חן 3: אני התזכרה 9.55, 7.50, 5.30
רובי אכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: סיפור מהחיים 7.45, 5.35
אנשי הפח 9.55
בעקבות החרב הקסומה 4, 12.45
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.55, 7.50, 5.35
כבבי 4, 12.45, 10.45
לב 1: לוי וגולית 9.55, 7.50, 5, 2 11.30
לב 2: נרדפי החוק 9.55, 7.50, 5, 2, 11.30
לב 3: לחצי תרוח 5, 11.30 / מלו 7.50 2.00
חליפת ערב 9.55
לב 4: בקצב השעון 9.55, 7.50, 5, 2, 11.30
לימור: פלאטון 9.30, 7
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: מותו של סוכן 9.30, 7, 4.30
מקסים: אהבה צעירה, אסקימו לימון 7.30 9.30
סינמטק אלנבי: משהו פראי 9.40, 7.30, 5
חצות – נערי הכרך
סינמה 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: מעבר לשיא 9.40, 7.30, 5
סבוי: סגור לרגל שיפוצים
פאר: לא שם זין 10.00, 8.00, 5
פריז: כסי בלו 9.30, 7.15, 4.30
11.30 מונטי פייתון – בריאן כוכב עליון
צפון: שם הורד 9.45, 7, 4.30
שחקים: ימי הרדיו 9.40, 7.15
מפצח האגוזים 5, 11.00 בבוקר
תכלת – לתל־אביבים: שלום לך אהבתי 9.40, 7.30
חצות – מרים מכוען
תבלת: חנות קטנה מקבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: 007 באזור הסכנה 9.45, 7.15, 4.30
האחים הישראליים: וודסטוק 11.00

ירושלים

אדיסון: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30, 7.30, 4.30 / מעבר לשיא 11.00
אדיגון: נשק קטלני 9.15, 7, 4.30
אוריון 1: 8 דרכים למות 9.15, 7 / 4.30, 10.30 אוסני האש
אור 2: נרדפי החוק 9.15, 7, 4.30/ 10.30 בעקבות אוצר הגילוס
אור 3: כסי בלו 9.15, 7
מהרוכים באהבה – 4.30 10.30
אור 4: משהו פראי 9.15 / קרוקודיל דנדי 7.15, 4.30, 10.30
אור 5: לוי וגולית 9.15, 7.15, 4.30 10.30 קראטה קיד
אור 6: תרגיל לרופאים מתחילים 9.15/בכמי 6.30, 4.30, 10.30
בית אגרון: 4.30 מהרוכים באהבה 6.15 הזמן של אתמול בלילה / 8.15 תכורת הלוחמים / 10 בלייד ראנר
חצות – מאהביה של לידי צ'טרלי
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשה: לא שם זין 9.30, 7.30
מקדה: קריאת העורב 9.15, 7
עדן: המובכל בטיטו 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלו לחופש הגדול 9.30, 7.30, 4.30 / 10.30 מפצח האגוזים.
תיאטרון ירושלים: מלו 9.15, 6.45

חיפה

אורה: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: שם הורד 9.30, 7, 4.30, 11.00
אכסניית־תיאטרון: המפריוס 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: בי"ס למשטר אחרון 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: המובכל בטיטו 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: ימי הרדיו 9.15, 7 / 4.30 פייבל החלום האמריקאי
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
פאר: נשק קטלני 9.15, 7, 4.30
קריית־אר: לא שם זין 9.15, 7.15, 4.30
רון: 007 באזור המסוכן 9.30, 7, 4.30
רב גת 1: בלו לחופש הגדול 9.15, 7/ הרפתקאות סופר בלש 4.30, 11.00
רב גת 2: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7 / מהרוכים באהבה 4.30, 11

קריות חיפה

מאיר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
טבריה: נשק קטלני 9.15, 7
אדרות: לא שם זין 9.15, 7
בית העם: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.15, 7
היובל: 007 באזור הסכנה 9.30, 7.15
ניצן: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7

אשדוד

אשדור: המובכל בטיטו 9.30, 7.30
אשדורה: נשק קטלני 9.30, 7.15

אשקלון

אביב: נשק קטלני 9.30, 7.30, 5
אשתר: מעבר לשיא 9.30, 7.30
רחל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

באר־שבע

קרן: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30, 7.30, 5.00

חולון, בת ים

ארמון: לא שם זין 9.30, 7.30, 5 בשעת הטרשים
מגדל: חנות קטנה ומטריפה 9.30, 7.30
מתנים קרית שרת: פלאטון 9.30, 7 / 4.00 אלדין ומנורת הקסמים
סביר: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5
ריטה: המובכל בטיטו 9.30 7.30
עצמאות: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5

הרצליה ■ רמת השרון

דוד: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30, 7.15, 5
כוכב: מר פטיפס 4.45, 11/נער הזהב 7/ צבע הכסף 9.30
מלון דניאל ארקדיה־אוס – פושע מובכל וילדה קטנה 9.30, 7.15, 5

עפולה

מופיתרון: המובכל בטיטו 9.00

כפר־סבא, רעננה

שמל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15/בליבי 11.00
רובי אכפת לי 5.00
חן: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.30
אורית: ג'ושע היום ואתמול 9.30, 7.15, 5

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
נוה זית: נשק קטלני 9.30, 7.30
אורן: המובכל בטיטו 9.30, 7.15

נהריה ■ עכו

הוד: המובכל בטיטו 9.30, 7.30, 5

נתניה

רון: בלא הנשים 9.30, 7.15
אדריונה: 007 באזור המסוכן 9.30, 7.30
ממוריה: בלו לחופש הגדול 10.00, 8.00, 6.00
חברי הדיוקן אליוס ב־11.00
אסתר: אהבה צעירה אסקימו לימון 10, 8, 6
שרון: נשק קטלני 10, 8, 6
11.00 בעקבות החרב הקסומה

קרית אונו

מתנ"ס: 7 נער הזהב
9.15 חליפת ערב

פתח־תקוה

שלום: לא שם זין 9.30, 7.30
היכל 1: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30
היכל 2: המובכל בטיטו 9.40, 7.30, 5
היכל 3: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5

ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5/הצ'ינבה 11.00
ג.ג. רון 2: המובכל בטיטו 9.40, 7.30, 5/לוטר בניו־יורק 11.00
בקטן: סגור
ראשוני: לא שם זין 9.30, 7.30
בית העם: עיר ללא רחמים 9.30, 7.30
הדר: בלו לחופש הגדול 9.45, 7.30
חן: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.30

רמת־גן וגבעתיים

ארמונות: נשק קטלני 9.30, 7.45
ארמון: בי"ס למשטר אחרון 9.45, 7.45, 5.00
לילי: לא שם זין 9.30, 7.30
הדר: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5
רב־גן 1: ימי הרדיו 9.45, 7.30
הרפתקאות סופר בלש 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 2: משהו פראי 9.45, 7.30
נחש מכוכב אחר 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 3: אני התזכרה 9.45, 7.30
רובי אכפת לי 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30
פייבל והחלום האמריקאי 5.00, 12.20, 10.30
שבעה: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15